

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ระบบโครสอินเจคชันแบบสามส่วนสำหรับหาปริมาณ อัลบูมิน ครีอะตินิน และ
กลูโคสในตัวอย่างปัสสาวะภายในคราวเดียวกัน

**A TRIPLE CROSS INJECTION SYSTEM FOR SIMULTANEOUS
MULTI-DETERMINATION OF ALBUMIN CREATININE AND
GLUCOSE IN URINE**

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาเคมี

คณะวิทยาศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2554

KMITL-2011-SC-M-012-020

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**A TRIPLE CROSS INJECTION SYSTEM FOR SIMULTANEOUS
MULTI-DETERMINATION OF ALBUMIN CREATININE AND
GLUCOSE IN URINE**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN CHEMISTRY
FACULTY OF SCIENCE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2011

KMITL-2011-SC-M-012-020

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2011

FACULTY OF SCIENCE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบโครสอินเจคชันแบบสามส่วนสำหรับหาปริมาณอัลบูมิน ครีเอตินิน และกลูโคส ในปัสสาวะภายในคราวเดียวกัน
A TRIPLE CROSS INJECTION SYSTEM FOR SIMULTANEOUS MULTI-DETERMINATION OF ALBUMIN, CREATININE AND GLUCOSE IN URINE

นักศึกษา นางสาวแพรวพรรณ อินโปธา

รหัสประจำตัว 51067802

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา เคมี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ณัฐวุฒิ เชิงชัน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ดร.วิบูลย์ ประคิษฐ์เวียงคำ	วิบูลย์
ดร.เสาวภาคย์ ธีราทรง	เสาวภาคย์
ผศ.ดร.ดวงใจ นาคะปรีชา	ดร. นอ น
ดร.ณัฐวุฒิ เชิงชัน	ณัฐวุฒิ

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 เวลา 10.00-12.00 น.

สถานที่สอบ ณ ห้อง 316 ชั้น 3 อาคารปฏิบัติการใหม่

คณะวิทยาศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ ชนะบริพัฒน์)
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบการออกอินเจคชันแบบสามส่วนสำหรับหาปริมาณ อัลบูมิน ครีเอตินิน และกลูโคสในตัวอย่างปัสสาวะภายในคราวเดียวกัน

นักศึกษา นางสาวแพรวพรรณ อินโปธา

รหัสประจำตัว 51067802

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา เคมี

พ.ศ. 2554

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ณัฐวุฒิ เจริญชัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์แบบใหม่ เรียกว่า ครอสอินเจคชันอะนาไลซิส ร่วมกับการตรวจวัดทางสเปกโทรโฟโตเมทรี เพื่อวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส อัลบูมิน และครีเอตินิน ได้ในคราวเดียวกัน โดยการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคสจะอาศัยปฏิกิริยาระหว่างกลูโคสกับไดโนโตรซาลิไซลิก แอซิด เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีสีแดง ตรวจวัดค่าการดูดกลืนแสงได้ที่มีความยาวคลื่น 540 นาโนเมตร สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมินจะใช้สารละลายผสมระหว่างเทระโบรโมฟีนอลฟทาไลน์เอทิลเอสเทอร์กับไทรทอน เอ็กซ์ร้อยในสภาวะกรด ทำปฏิกิริยากับอัลบูมินเกิดเป็นผลิตภัณฑ์สีน้ำเงินสามารถตรวจวัดได้ที่มีความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร และอาศัยปฏิกิริยาระหว่างสารละลายฟิคเครทในสภาวะที่เป็นด่างกับครีเอตินิน เกิดเป็นผลิตภัณฑ์สีแดงส้ม ตรวจวัดค่าการดูดกลืนแสงของผลิตภัณฑ์ที่มีความยาวคลื่น 550 นาโนเมตร การตรวจวัดกลูโคสได้ช่วงความเป็นเส้นตรงเท่ากับ $100-500 \text{ mg L}^{-1}$ ($Abs_{540nm} = 0.0029[\text{กลูโคส}] - 0.1860, r^2 = 0.999$) สำหรับตรวจวัดอัลบูมินได้ช่วงความเป็นเส้นตรงเท่ากับ $5-50 \text{ mg L}^{-1}$ ($Abs_{600nm} = 0.0056[\text{albumin}] - 0.0400, r^2 = 0.997$) และการตรวจวัดครีเอตินินได้ช่วงความเป็นเส้นตรงเท่ากับ $100-800 \text{ mg L}^{-1}$ ($Abs_{550nm} = 0.0005[\text{creatinine}] + 0.0108, r^2 = 0.993$) นอกจากนี้ยังได้นำเทคนิคดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส อัลบูมิน และ ครีเอตินิน ในตัวอย่างปัสสาวะของผู้ป่วยภายในโรงพยาบาล

คำสำคัญ : กลูโคส, อัลบูมิน, ครีเอตินิน, ครอสอินเจคชันอะนาไลซิส, สเปกโทรโฟโตเมทรี

Thesis Title A Triple Cross Injection System for Simultaneous Multi-Determination of Albumin Creatinine and Glucose in Urine

Student Prawpan Inpota

Student ID 51067802

Degree Master of Science

Program Chemistry

Year 2011

Thesis Advisor Dr. Natthawut ChoengChan

ABSTRACT

In this work, a triple cross injection analysis (CIA) system was developed for simultaneous and rapid determination of glucose albumin and creatinine. Three CIA units were exploited. Detection of glucose is based on the reaction with 3,5-dinitrosalicylic acid (DNS). The red product was monitored at 540 nm. For determination of albumin is based on using ion-association of albumin with tetrabromophenolphthalein ethyl ester (TBPE) in presence of triton x-100 at pH 3.1. A blue product is detected at 600 nm. For creatinine assay, the absorbance due to complex formation between creatinine and alkaline picrate was monitored at 550 nm. It was found that linearity ranges up to 500 mg L^{-1} ($\text{Abs}_{540\text{nm}} = 0.0029[\text{glucose}] - 0.1860, r^2 = 0.999$) up to 50 mg L^{-1} ($\text{Abs}_{600\text{nm}} = 0.0056[\text{albumin}] - 0.0400, r^2 = 0.997$) and up to 800 mg L^{-1} ($\text{Abs}_{550\text{nm}} = 0.0005[\text{creatinine}] + 0.0108, r^2 = 0.993$) were obtained. Sample and reagent loading were automatically carried out by means of 'homebuilt' software. The system was successfully applied to random collected urine samples. Therefore, the developed CIA system can be used as an alternative method for determination of glucose albumin and creatinine in urine.

Keyword: glucose, albumin, creatinine, cross injection analysis, spectrophotometry

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินงานวิจัยตามโครงการนี้ สำเร็จลุล่วงตรงตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี เนื่องด้วยได้รับเงินทุนสนับสนุนงานวิจัยประเภททุนพัฒนานักวิจัยใหม่ จากกองทุนวิจัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีงบประมาณ 2552 ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ในโอกาสเดียวกัน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ สาขาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่สนับสนุนให้ใช้พื้นที่และสาธารณูปโภค รวมถึงเครื่องมือและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ต่างๆ เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ FIRST Labs ณ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่อนุเคราะห์เครื่องมือบางส่วน

ในด้านวิชาการ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รศ. อรุณี คงศักดิ์ไพศาล สาขาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ ผศ. ดร. ดวงใจ นาคะปรีชา ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ ดร. นภดล มณีรัตน์ นายขจิตพงศ์ ป็องกัน นายสมบูรณ์ คารมศิลป์ และ นายเสฐียรพงศ์ บรรณรักษ์ อาจารย์และนักศึกษา ภาควิชาวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่พัฒนาโปรแกรมและอุปกรณ์สำหรับควบคุมชุดเครื่องมือให้ทำงานอย่างอัตโนมัติ

ขอขอบพระคุณ คุณชาติ วัชรศรีสุนทร ผู้อำนวยการ และ คุณสรวิทย์ จิตนอก นักเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่อนุเคราะห์ตัวอย่างปัสสาวะ และ ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์อัลบูมินด้วยวิธีที่ใช้ในห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล

และที่สำคัญ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.ณัฐภูมิ เชิงชัน อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยนี้ ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในทุกด้าน ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

แพรวพรรณ อินโปธา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญรูป.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 โรคไต.....	5
2.2 โรคไตจากเบาหวาน.....	6
2.2.1 การคัดกรองเพื่อการวินิจฉัยโรคไตจากเบาหวาน.....	7
2.3 การเก็บปัสสาวะ.....	8
2.4 รูปแบบการเก็บตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์.....	11
2.5 Cross injection analysis (CIA).....	12
2.6 เครื่องยูวี- วิสิเบิล สเปกโตรเตอร์.....	12
2.6.1 Spectrophotometer และ Beer's law.....	12
2.6.2 องค์ประกอบของเครื่อง.....	12
2.7 อุปกรณ์ควบคุมการทำงานของปั๊ม.....	14
2.7.1 PLC (Programmable Logic Controller)	15
2.7.2 โปรแกรม Visual Basic 6.0.....	17
2.8 หลักการตรวจวัดปริมาณกลูโคส อัลบูมิน และครีอะติน.....	17
2.8.1 หลักการวิเคราะห์กลูโคส.....	17
2.8.2 หลักการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน.....	17

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.8.3	หลักการตรวจวัดครีอะดินิน.....	17
2.9	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.9.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการตรวจวัดหาปริมาณอัลบูมิน ครีอะดินิน และกลูโคส.....	18
2.9.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ครีอะดินิน และกลูโคส ได้ในคราวเดียวกัน.....	18
บทที่ 3	วิธีดำเนินการทดลอง.....	21
3.1	สารเคมีและอุปกรณ์.....	21
3.1.1	สารเคมี.....	21
3.1.2	อุปกรณ์/เครื่องตรวจวัด.....	21
3.2	การเตรียมสารละลาย.....	22
3.2.1	การเตรียมสารละลายสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน.....	22
3.2.2	การเตรียมสารละลายสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะดินิน.....	23
3.2.3	การเตรียมสารละลายสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส.....	23
3.3	วิธีทำการทดลอง.....	23
3.3.1	ศึกษาความยาวคลื่นสูงสุดที่ใช้ในการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน.....	23
3.3.2	ศึกษาความยาวคลื่นสูงสุดที่ใช้ในการตรวจวัดปริมาณครีอะดินิน.....	24
3.3.3	ศึกษาความยาวคลื่นสูงสุดที่ใช้ในการตรวจวัดกลูโคส.....	24
3.3.4	ออกแบบระบบ CIA ระบบเดี่ยวสำหรับตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ครีอะดินิน และกลูโคส.....	24
3.3.5	ระบบครอสอินเจกชัน(CIA) สำหรับตรวจวัดปริมาณ อัลบูมิน ครีอะดินิน และ กลูโคสได้ในคราวเดียวกัน.....	26
3.3.6	ศึกษาสถานะที่เหมาะสมของระบบ CIA แบบขนาน สำหรับการวิเคราะห์หา ปริมาณกลูโคส อัลบูมิน และครีอะดินินได้ในคราวเดียวกัน.....	28
3.3.7	การศึกษาคุณลักษณะเด่นของระบบ CIA แบบขนาน.....	30
3.3.8	นำระบบ CIA ที่ได้พัฒนาขึ้นมาวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส ครีอะดินิน และอัลบูมินในตัวอย่างปัสสาวะของผู้ป่วย.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการทดลอง.....	32
4.1 ศึกษาหลักการตรวจหาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส.....	32
4.1.1 ศึกษาปฏิกิริยาที่ใช้ตรวจวัดอัลบูมิน.....	33
4.1.2 ศึกษาปฏิกิริยาที่ใช้ตรวจวัดครีอะตินิน.....	34
4.1.3 ศึกษาปฏิกิริยาที่ใช้ตรวจวัดกลูโคส.....	34
4.2 การออกแบบหน่วยตรวจสอบอินเจกชันอะนาลิซิส (CIA unit).....	34
4.3 การออกแบบระบบ CIA แบบระบบเดี่ยวสำหรับวิเคราะห์อัลบูมิน.....	35
4.4 การออกแบบระบบ CIA แบบระบบเดี่ยวสำหรับวิเคราะห์ครีอะตินิน.....	38
4.5 การออกแบบระบบ CIA แบบระบบเดี่ยวสำหรับวิเคราะห์กลูโคส.....	40
4.6 การออกแบบระบบ CIA แบบขนานเพื่อวิเคราะห์อัลบูมิน ครีอะตินินและกลูโคส ภายในคราวเดียวกัน.....	41
4.7 การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน.....	45
4.7.1 อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายผสม (TBPE+ ไททรอนเอ็กซ์-100).....	45
4.7.2 อิทธิพลของความยาวหลอดผสม.....	46
4.7.3 อิทธิพลของอัตราการไหลของสารละลาย.....	47
4.8 การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินิน.....	51
4.8.1 อิทธิพลความเข้มข้นของกรดฟอสฟอริก.....	51
4.8.2 อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์.....	52
4.8.3 อิทธิพลความยาวของหลอดผสม.....	53
4.8.4 อิทธิพลอัตราการไหลของสารละลาย.....	53
4.9 การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส.....	56
4.9.1 อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายกรดไดโนโตรซาลิกไซคลิก.....	56
4.9.2 อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายฟีนอล.....	56
4.9.3 อิทธิพลของอุณหภูมิ.....	57
4.10 คุณลักษณะเด่นของวิธี.....	59
4.10.1 ศึกษาความเป็นเส้นตรง.....	59
4.10.2 ศึกษาความเที่ยง.....	61
4.10.3 ศึกษาความแม่นยำของวิธี.....	62
4.10.4 ค่าขีดจำกัดการตรวจพบ (LOD) และค่าขีดจำกัดการวิเคราะห์เชิงปริมาณ LOQ....	63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.11 การประยุกต์ใช้กับตัวอย่างปัสสาวะ.....	64
บทที่ 5 สรุปผลการทดลอง.....	67
เอกสารอ้างอิง.....	69
ภาคผนวก.....	71

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 แสดงการสรุปรงานวิจัยที่อาศัยหลักฟิสิกส์ในการวิเคราะห์หาปริมาณ อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส.....	20
ตารางที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการทำงานของ ปุ่ม สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส ครีอะตินิน และอัลบูมิน.....	27
ตารางที่ 3.2 แสดงตัวแปรในการศึกษาหาสถานะที่เหมาะสมของระบบ CIA แบบขนาน.....	29
ตารางที่ 3.3 แสดงความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานของ อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสที่เติมลงในสารละลายตัวอย่าง.....	30
ตารางที่ 4.1 แสดงสมการถดถอยเชิงเส้นตรงและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของกราฟมาตรฐานที่ ได้การวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ด้วยลำดับการนำเข้าสารเคมีที่ต่างกัน.....	37
ตารางที่ 4.2 แสดงการสรุปผลการหาสถานะที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ด้วยระบบ CIA แบบขนาน.....	51
ตารางที่ 4.3 แสดงการสรุปผลการหาสถานะที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินิน ด้วยระบบ CIA แบบขนาน.....	53
ตารางที่ 4.4 แสดงการสรุปผลการหาสถานะที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส ด้วยระบบ CIA แบบขนาน.....	58
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานอัลบูมินที่ความเข้มข้นต่างๆ.....	59
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานครีอะตินิน ที่ความเข้มข้นต่างๆ.....	60
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานครีอะตินิน ที่ความเข้มข้นต่างๆ.....	61
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าการดูดกลืนแสงที่วัดซ้ำ 5 ครั้ง.....	62
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าการกลับคืนของการตรวจวัดปริมาณอัลบูมินและครีอะตินิน.....	63
ตารางที่ 4.10 แสดงคุณลักษณะเด่นของระบบ CIA แบบขนาน ในการวิเคราะห์หาอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส.....	64
ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสเมื่อวิเคราะห์ ด้วยเทคนิคที่พัฒนาขึ้นกับเทคนิคที่ใช้ในโรงพยาบาล.....	65
ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสเมื่อวิเคราะห์ ด้วยเทคนิคที่พัฒนาขึ้นกับเทคนิคที่ใช้ในโรงพยาบาล.....	66

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 2.1 แสดงอัตราผู้ป่วยโรคไตวายต่อประชากร 100,000 คน พ.ศ. 2547-2550.....	6
รูปที่ 2.2 แสดงโรงพยาบาลศูนย์ในประเทศไทยที่สามารถตรวจหา ไมโครอัลบูมินูเรีย ได้.....	8
รูปที่ 2.3 แสดงชิ้นงานอะคริลิกที่ใช้ในระบบ cross injection analysis.....	12
รูปที่ 2.4 แสดง Monochromator.....	14
รูปที่ 2.5 ระบบการทำงานของอุปกรณ์ควบคุมปั๊ม.....	15
รูปที่ 2.6 โครงสร้างภายในของ PLC.....	16
รูปที่ 3.1 แสดงระบบ CIA สำหรับการวิเคราะห์กลูโคส (ก) ครีอะตินิน (จ) และอัลบูมิน (ค).....	24
รูปที่ 3.2 แสดงระบบครอสอินเจกชันแบบขนานสำหรับตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และ กลูโคส ได้ในคราวเดียวกัน.....	26
รูปที่ 3.3 แสดงลำดับการนำสารเคมีเข้าสู่ระบบ CIA สำหรับการตรวจวัดปริมาณอัลบูมินที่ได้ศึกษา...28	
รูปที่ 4.1 แสดงสเปกตรัมการดูดกลืนแสงของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากสารละลายมาตรฐานอัลบูมินความ ทำปฏิกิริยากับสารละลาย TPBE.....	32
รูปที่ 4.2 แสดงสเปกตรัมการดูดกลืนแสงของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากสารละลายมาตรฐานครีอะตินิน ทำปฏิกิริยากับสารละลายพิเรทในสารละลายเบส.....	33
รูปที่ 4.3 แสดงสเปกตรัมการดูดกลืนแสงของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากสารละลายมาตรฐานกลูโคส ทำ ปฏิกิริยากับสารละลายกรดไดโนโครซาลิกไซคลิก.....	34
รูปที่ 4.4 แสดง CIA unit (A) CIA unit สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน และ (B) CIA unit สำหรับการวิเคราะห์ ครีอะตินินและกลูโคส.....	35
รูปที่ 4.5 แสดงระบบ CIA สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน.....	35
รูปที่ 4.6 แสดงลำดับในการนำเข้าสู่สารเคมีเข้าสู่ CIA unit.....	36
รูปที่ 4.7 (ก) คือ โพรไฟล์ที่ได้จากการตรวจวัดอัลบูมิน และ (ข) คือ กราฟมาตรฐานของการ ตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน.....	37
รูปที่ 4.8 แสดงระบบ CIA สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินิน.....	38
รูปที่ 4.9 แสดงลำดับการนำเข้าสู่สารเคมีเข้าสู่ระบบ CIA สำหรับการตรวจวัดครีอะตินิน และกลูโคส.....	38
รูปที่ 4.10 แสดงโพรไฟล์ที่ได้จากการตรวจวัดผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ กับฟีนอล์ฟทาไลน์.....	39

สารบัญรูป (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 4.11 (ก) คือ โพรไฟล์ที่ได้จากตรวจวัดครีอะตินิน และ (ข) คือ กราฟมาตรฐานของอาการตรวจวัดปริมาณครีอะตินิน.....	39
รูปที่ 4.12 แสดงระบบ CIA สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส.....	40
รูปที่ 4.13 (ก) คือ โพรไฟล์ที่ได้จากตรวจวัดกลูโคส และ (ข) คือ กราฟมาตรฐานของการตรวจวัดปริมาณกลูโคส.....	41
รูปที่ 4.14 แสดงระบบ CIA แบบสามส่วนสำหรับวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสได้ภายในคราวเดียวกัน.....	42
รูปที่ 4.15 แสดงโพรไฟล์และกราฟมาตรฐานของสารละลายมาตรฐาน อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสที่สามารถตรวจวัดได้จากระบบ CIA แบบสามส่วนที่ได้พัฒนาขึ้น.....	44
รูปที่ 4.16 กราฟแสดงอิทธิพลของความเข้มข้นของ TBPE.....	46
รูปที่ 4.17 กราฟแสดงอิทธิพลของความเข้มข้นของ ไททรอนเอ็กซ์-100.....	46
รูปที่ 4.18 กราฟแสดงอิทธิพลของความยาว ขดลวดผสม.....	47
รูปที่ 4.19 กราฟแสดงอิทธิพลของอัตราการไหลของสารละลายตัวพาที่มีผลต่อการตรวจวัดอัลบูมิน.....	48
รูปที่ 4.20 กราฟแสดงอิทธิพลของอัตราการไหลของสารละลายตัวอย่างที่มีผลต่อการตรวจวัดอัลบูมิน.....	48
รูปที่ 4.21 กราฟแสดงอิทธิพลของอัตราการไหลของสารละลายผสมที่มีผลต่อการตรวจวัดอัลบูมิน.....	49
รูปที่ 4.22 กราฟแสดงอิทธิพลอัตราการไหลของ สารละลายบัฟเฟอร์.....	50
รูปที่ 4.23 แสดงลำดับการนำเข้าสู่สารเคมีใน CIA unit ในระบบสำหรับการวิเคราะห์ปริมาณอัลบูมิน.....	50
รูปที่ 4.24 กราฟแสดงอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายกรดพิคริก ที่มีผลต่อการตรวจวัดครีอะตินิน.....	51
รูปที่ 4.25 กราฟแสดงอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ ที่มีผลต่อการตรวจวัดครีอะตินิน.....	52
รูปที่ 4.26 กราฟแสดงอิทธิพลของความยาวท่อผสม ที่ส่งผลต่อการตรวจวัดปริมาณครีอะตินิน.....	53

สารบัญญรูป (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 4.27 กราฟแสดงอิทธิพลของอัตราการใช้ของสารละลายตัวพา ที่ส่งผลต่อการ ตรวจวัดปริมาณครีอะตินิน.....	54
รูปที่ 4.28 กราฟแสดงอิทธิพลอัตราการใช้ของสารละลายตัวอย่าง.....	55
รูปที่ 4.29 กราฟแสดงอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายกรดไดโนโตรซาลิกไซคลิก ที่มีผลต่อการตรวจวัดกลูโคส.....	55
รูปที่ 4.30 กราฟแสดงอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายฟีนอล ที่มีผลต่อการตรวจวัดกลูโคส.....	57
รูปที่ 4.31 กราฟแสดงอิทธิพลของอุณหภูมิ ที่มีผลต่อการตรวจวัดกลูโคส	58
รูปที่ 4.32 กราฟมาตรฐานของการวิเคราะห์ปริมาณอัลบูมิน.....	59
รูปที่ 4.33 กราฟมาตรฐานของการวิเคราะห์ปริมาณครีอะตินิน.....	60
รูปที่ 4.34 กราฟมาตรฐานของการวิเคราะห์ปริมาณกลูโคส.....	61
รูปที่ ก.1 แสดงหน้าจอ GUI เมื่อเปิดโปรแกรมขึ้นมา.....	71
รูปที่ ก.2 การตั้งค่าต่างๆในการควบคุมปั๊ม.....	72
รูปที่ ก.3 การกำหนดสถานะในแต่ละขั้นตอน.....	72
รูปที่ ก.4 การป้อนค่าเวลาให้กับปั๊ม.....	73
รูปที่ ก.5 การสั่งการทำงานของกระบวนการ.....	74

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในปัจจุบันผู้ป่วยโรคไตมีจำนวนมากขึ้นและกำลังเป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากเมื่อไตของผู้ป่วยเสื่อมไปมากจนไม่สามารถรักษาให้หายได้ ผู้ป่วยต้องรักษาโดยการล้างไตหรือเปลี่ยนไต ซึ่งการรักษาดังกล่าวนี้มีราคาแพงและความเสี่ยงสูง ดังนั้นหากแพทย์สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยในระยะต้น ๆ ของโรคได้ก็สามารถชะลอความเสื่อมของไตได้

ตัวแปรที่สามารถบ่งบอกถึงพยาธของไตได้เป็นอันดับแรกว่ามีอาการผิดปกติหรือไม่ คือ ปริมาณโปรตีนชนิด อัลบูมินในปัสสาวะที่รั่วออกมาจากการกรองของไตในปริมาณน้อย ๆ ถึงปานกลาง ซึ่งเรียกว่า “ภาวะไมโครอัลบูมินูเรีย” หากปล่อยทิ้งไว้ไม่ได้รับการรักษา ปริมาณอัลบูมินในปัสสาวะจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนเข้าสู่ “ภาวะคลินิกอล อัลบูมินูเรีย” ผู้ป่วยจะมีอาการบวม ความดันโลหิตสูง หลังจากนั้นหน้าที่การกรองของไตจะค่อย ๆ ลดลงจนในที่สุดผู้ป่วยจะเข้าสู่ภาวะไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย (End stage renal disease) ดังนั้น การตรวจหาภาวะอัลบูมินูเรียในปัสสาวะตั้งแต่ระยะแรกของการเกิดโรคไตจึงมีความสำคัญในการป้องกันการดำเนินไปของโรคไตสู่โรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายในที่สุด

การเก็บปัสสาวะเพื่อใช้ในการวินิจฉัยโรคไตนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน แต่วิธีที่ความยอมรับและถือว่าเป็นวิธีมาตรฐาน คือการวิเคราะห์ปัสสาวะที่เก็บ 24 ชั่วโมง (24-hour urine collection) [1] เนื่องจากสามารถที่จะนำไปแปรผลได้เลย โดยถ้าพบปริมาณอัลบูมิน 30 มิลลิกรัมต่อวันจะถือว่าผู้ป่วยมีอาการ ไมโครอัลบูมินูเรีย แต่อย่างไรก็ตามวิธีนี้ยุ่งยาก ใช้เวลานานและผู้ป่วยบางรายไม่สามารถเก็บปัสสาวะได้ครบตามปริมาณและเวลาที่กำหนด ทำให้ค่าความเข้มข้นของอัลบูมินที่วิเคราะห์ได้คลาดเคลื่อน ต้องเสียเวลาในการเก็บปัสสาวะใหม่ การเก็บปัสสาวะแบบสุ่มครั้งเดียว ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง (random spot urine) เป็นวิธีการเก็บปัสสาวะอีกทางเลือกหนึ่งที่ช่วยลดความยุ่งยาก แต่การเก็บปัสสาวะแบบสุ่มนั้นจะให้ค่าผลตรวจที่ไม่แน่นอนซึ่งเป็นผลมาจากความแปรปรวนของความเข้มข้นของอัลบูมิน จึงจำเป็นต้องมีการตรวจวัดครีอะตินิน ร่วมด้วย แล้ว

รายงานผลการวิเคราะห์ในรูปแบบ “อัตราส่วนอัลบูมินต่อครีเอตินิน” (Urine albumin-to-creatinine ratio, UACR) หากตรวจพบค่า UACR น้อยกว่า 30 mg/g แสดงว่าอยู่ในภาวะปกติ แต่ถ้าหากตรวจพบค่า UACR ในช่วง 30-300 mg/g จะอยู่ในภาวะไมโครอัลบูมินูเรีย และหากค่า UACR มากกว่า 300 mg/g จะอยู่ในภาวะคลินิกคอลอัลบูมินูเรีย

สาเหตุของโรคไตมีหลายประการโดยร้อยละ 70 นั้นมีสาเหตุมาจากโรคเบาหวาน [2] ดังนั้นในการวินิจฉัยว่าผู้ป่วยมีสาเหตุการป่วยจากโรคเบาหวานหรือไม่ กล่าวคือมีอาการโรคไตจากเบาหวาน (diabetic nephropathy) แพทย์จะแนะนำให้ตรวจหาปริมาณกลูโคสในปัสสาวะร่วมด้วย เพื่อช่วยในการวินิจฉัยเบื้องต้นได้ว่าผู้ป่วยน่าจะเป็นโรคไตจากเบาหวานมากกว่าโรคไตชนิดอื่น ๆ

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่า การตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ครีเอตินิน และกลูโคสในปัสสาวะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผู้ป่วยโรคไต จึงได้มีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาวิธีการตรวจวัดหาปริมาณอัลบูมิน ครีเอตินิน และกลูโคส แต่ก็สามารถตรวจวัดได้เพียงตัวใดตัวหนึ่งเท่านั้น ทำให้ไม่สะดวกในการประเมินผล มีเพียงบางงานวิจัย เช่น T. Sakai และคณะ [3,25] ได้นำเทคนิคในการวิเคราะห์แบบที่อาศัยการไหลของของเหลวอย่างเป็นลำดับ หรือที่เรียกว่า “ซีเควนเชียลอินเจกชัน” (SIA) มาใช้สำหรับตรวจวัดปริมาณกลูโคสและอัลบูมินได้โดยใช้ระบบการวิเคราะห์เพียงระบบเดียว และ W. Siangproh และคณะ [4] ได้นำเสนอเทคนิคซีเควนเชียลอินเจกชันในการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน และ ครีเอตินิน ได้ภายในระบบเดียวเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ครีเอตินิน และกลูโคสได้พร้อมกัน งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาและพัฒนาระบบวิเคราะห์แบบใหม่ที่สามารถหาปริมาณของทั้งสามตัวแปรได้พร้อมกัน โดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ที่อาศัยการไหลของเหลวซึ่งเรียกว่า ระบบครอสอินเจกชัน (Cross Injection Analysis, CIA) โดยภายในระบบจะมีอุปกรณ์ที่สำคัญคือ ชิ้นงานอะคริลิก ที่ออกแบบให้มีช่องขนาดเล็กใช้สำหรับนำสารตัวอย่างและสารเคมีเข้าสู่ระบบได้พร้อมกัน โดยจะใช้ระบบนี้ร่วมกับเทคนิคการวัดค่าการดูดกลืนแสง และได้พัฒนาอุปกรณ์ที่สามารถควบคุมการทำงานของปั๊มเพื่อให้ระบบสามารถทำงานได้อย่างอัตโนมัติ เพื่อให้สามารถนำเทคนิคที่พัฒนาขึ้นนี้ไปประยุกต์ใช้วิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีเอตินินและกลูโคสได้ภายในคราวเดียวกัน และเหมาะสำหรับงานในห้องปฏิบัติการภายในโรงพยาบาลที่ต้องมีการวิเคราะห์ทุกวัน

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและพัฒนาวิธีวิเคราะห์หาปริมาณ อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสในปัสสาวะ โดยใช้เทคนิควิเคราะห์ที่อาศัยการไหลของของเหลวแบบ CIA ร่วมกับเทคนิคการวัดค่าการดูดกลืนแสง

1.2.2 เพื่อนำเทคนิคที่พัฒนาขึ้นมาประยุกต์ใช้ในการวินิจฉัยภาวะไมโครอัลบูมินูเรียและสาเหตุของภาวะไมโครอัลบูมินูเรียว่ามาจากการป่วยเป็นโรคเบาหวานหรือไม่

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

ศึกษาหลักการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส และพัฒนาระบบวิเคราะห์ทั้งสามตัวแปร โดยอาศัยหลักการของ “ระบบโครสอินเจกชัน” ซึ่งมีอุปกรณ์สำคัญคือ ชิ้นงานอะคริลิก โดยเริ่มแรกจะเป็นการออกแบบชิ้นงานอะคริลิก เพื่อนำส่งตัวอย่างปัสสาวะ และสารเคมีให้เข้าทำปฏิกิริยากันและประกอบชิ้นงานอะคริลิกนี้ ขึ้นเป็นระบบและต่อเข้ากับเครื่องวัดค่าการดูดกลืนแสง แล้วจึงหาสภาวะ การทดลองที่เหมาะสมที่สุด โดยพิจารณาจากความไว (sensitivity) ของการวิเคราะห์และเวลาที่ใช้วิเคราะห์ จากนั้นจึงทำการประเมินความแม่นยำของระบบที่ได้พัฒนาขึ้น โดยเปรียบเทียบปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินินและกลูโคสที่ตรวจพบในปัสสาวะ ด้วยเทคนิคที่พัฒนาขึ้นกับปริมาณที่วิเคราะห์ได้ด้วยวิธีเดิมที่ใช้อยู่ ในปัจจุบันในห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล ก่อนที่จะนำเครื่องมือนี้ไปประยุกต์ใช้จริงเพื่อการวินิจฉัยโรคไตต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินงานมีดังต่อไปนี้

1.3.1 สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 ศึกษาหลักการ/ปฏิกิริยา การตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส

1.3.3 ออกแบบระบบโครสอินเจกชันเพื่อใช้วัดระดับ อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสในปัสสาวะ

1.3.4 ศึกษาสภาวะที่เหมาะสมในการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส

1.3.5 ทดสอบความแม่นยำของเทคนิคที่ได้พัฒนาขึ้น โดยทำการเปรียบเทียบปริมาณ อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส ที่วิเคราะห์ได้จากเทคนิคที่ได้พัฒนาขึ้นกับเทคนิคที่วิเคราะห์ได้จากวิธีที่ใช้อยู่ในห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาลด้วยวิธีทางสถิติ

1.3.6 ประยุกต์ใช้จริงเพื่อการวินิจฉัยโรคไต

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ได้หลักการใหม่ที่สามารถวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส ในปัสสาวะได้ภายในคราวเดียวกัน โดยใช้เทคนิคโครสอินเจคชันร่วมกับการวัดค่าการดูดกลืนแสง

1.4.2 ได้เทคนิคการวิเคราะห์แบบใหม่สำหรับใช้วินิจฉัยโรคไต โดยเป็นเทคนิคที่อัตโนมัติ และรู้ผลเร็ว ที่สามารถนำไปใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการทดสอบแบบ Point-of-care นอกเหนือจากวิธีวิเคราะห์แบบเก่าในห้องปฏิบัติการในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีจำนวนตัวอย่างปัสสาวะมาก

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 โรคไต [5]

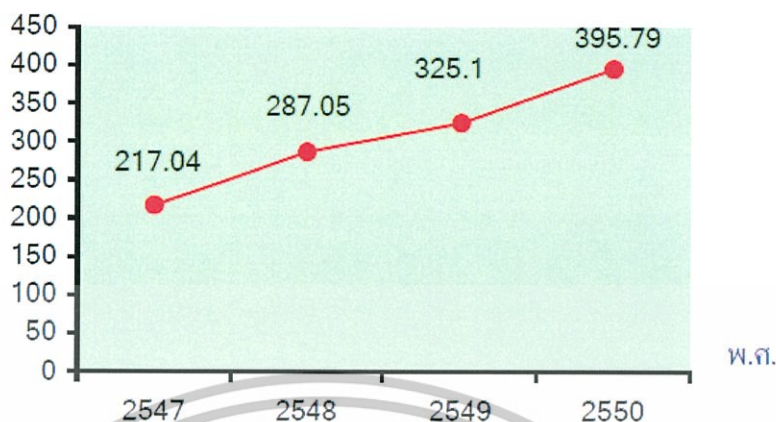
โรคไต คือ ภาวะที่ไตทำงานไม่สามารถขับของเสียรวมทั้งเกลือแร่ต่าง ๆ ออกมาทางปัสสาวะได้ ของเสียเหล่านั้นก็จะค้างอยู่ในกระแสเลือด เมื่อของเสียค้างอยู่ในร่างกายเป็นระยะเวลาอันนานก็จะส่งผลทำให้เกิดภาวะไตวาย โดยทั่วไปแบ่งภาวะไตวายออกเป็น 2 ชนิด คือ 'ไตวายเฉียบพลันและไตวายเรื้อรัง' ไตวายเฉียบพลันเป็นภาวะที่เกิดขึ้นในเวลาอันรวดเร็ว สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการที่เลือดไปเลี้ยงที่ไตน้อยลง เช่น คนไข้มีอาการความดันโลหิตต่ำ หรือคนไข้ที่เสียเลือดมาก ๆ แต่ภาวะไตวายเฉียบพลันสามารถรักษาให้ไตกลับมาทำงานปกติได้ ส่วนภาวะไตวายเรื้อรังนั้นเป็นภาวะที่มีการทำลายเนื้อไตอย่างช้า ๆ อย่างต่อเนื่อง จนไตไม่สามารถกลับมาทำงานได้อย่างปกติ ในระยะแรกนั้นผู้ป่วยอาจไม่มีอาการหรือมีอาการเพียงเล็กน้อยดังนี้

1. ปัสสาวะมีเลือดปนหรือเป็นฟอง
2. การบวมของใบหน้าหรือขาทั้งสองขา
3. การตรวจปัสสาวะพบเม็ดเลือดแดงหรือโปรตีนรั่ว
4. มีความดันโลหิตสูง โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี

โดยปกติการทำงานของไตมักจะลดลงเรื่อย ๆ ตามเวลา จนผู้ป่วยมีอาการมากขึ้น เช่น น้ำหนักลด คั้นตามร่างกาย เมื่อการทำงานของไตเสียเกือบหมดผู้ป่วยจะเข้าสู่ภาวะไตวายระยะสุดท้าย อาการต่างๆจะรุนแรงมากขึ้น มีอาการอาเจียน หอบจนผู้ป่วยไม่รู้สีกตัวและเสียชีวิตในที่สุด ผู้ป่วยที่มีไตวายระยะสุดท้ายจึงจำเป็นต้องได้รับการล้างไตเพื่อลดอาการและรักษาชีวิตไว้

ข้อมูลจากสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทยระบุว่า มีผู้ป่วยโรคไตทั่วประเทศที่ยังมีชีวิตและอยู่ระหว่างการรักษาประมาณ 14,000 คน และคาดว่าอัตราการเพิ่มของจำนวนผู้ป่วยจะสูงขึ้น จากข้อมูลผู้ป่วยที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาล ของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2547-2550) คนไทยป่วยเป็นโรคไตวายเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าตัว กล่าวคือ จาก 217.04 ต่อประชากร 100,000 คน ใน พ.ศ. 2547 เป็น 395.79 ต่อประชากร 100,000 คน ใน พ.ศ. 2550 [6] ดังนั้นการวินิจฉัยโรคไตระยะเริ่มแรกและการป้องกันโรคไตวายเรื้อรัง โดยการตรวจค้นหาโรคไตในประชากรกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ กลุ่มผู้ที่มีประวัติการเป็นเบาหวานและ/หรือความดันโลหิตสูง หรือมีประวัติคนในครอบครัวเป็นโรคไต เป็นต้น จึงเป็นเรื่องที่หน่วยงานที่รับผิดชอบควรให้ความสำคัญ เพื่อลดจำนวนผู้ป่วยโรคไตลงและเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ

อัตรา : ประชากร 100,000 คน

รูปที่ 2.1 แสดงอัตราผู้ป่วยโรคไตวายต่อประชากร 100,000 คน พ.ศ. 2547-2550

2.2 โรคไตจากเบาหวาน [7]

โรคไตจากเบาหวานเป็นสาเหตุอันดับหนึ่งของผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย คือพบประมาณร้อยละ 30.1 ของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาทดแทนไตในประเทศไทย ซึ่งไม่แตกต่างจากประเทศอื่น ๆ เนื่องจากว่าผู้ที่ป่วยเป็นเบาหวานมานานหลายปี จะมีผลทำให้หลอดเลือดที่มาเลี้ยงไตเกิดการตีบแข็ง มีผลทำให้ไตไม่สามารถทำหน้าที่ในการขจัดของเสียออกจากร่างกายได้ ทำให้ของเสียคั่งอยู่ในเลือด ผู้ที่เป็นเบาหวานตั้งแต่เด็กมักจะยังไม่เกิดภาวะของเสียในเลือดในระยะ 20 ปี ในขณะที่ผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวานเมื่ออายุมากขึ้นแล้วประมาณ 50 ปี อาจเกิดภาวะไตวายและเข้าสู่ภาวะไตวายระยะสุดท้ายได้ภายใน 10 ปี ผู้ป่วยโรคเบาหวานมักจะไม่วิตกกังวลว่าเกิดภาวะแทรกซ้อนทางไต ทำให้ไตเข้าสู่ภาวะไตวายระยะสุดท้ายโดยไม่รู้ตัว ปัจจัยที่สามารถชะลอการเกิดพยาธิวิทยาไตได้เป็นอันดับแรกคือ การรั่วของโปรตีนไข่ขาวที่มีปริมาณน้อย ๆ ที่เรียกว่า “ไมโครอัลบูมิน” ในปัสสาวะ การตรวจพบโรคในรณระยนี้ถือว่ามึประโยชน์มาก เนื่องจากการควบคุมเบาหวานได้อย่างทันท่วงที จะทำให้โรคไตจากเบาหวานไม่กำเริบ หรือไตอาจกลับเข้าสู่ภาวะปกติได้ แต่หากตรวจพบการรั่วของโปรตีนในปัสสาวะในปริมาณมากแล้ว แสดงว่าการทำงานของไตนั้นได้เสื่อมลงมาก และจะเสื่อมลงเรื่อย ๆ จนเข้าสู่ภาวะไตวายเรื้อรังในที่สุด

กลไกการเกิดภาวะไมโครอัลบูมินูเรีย

โดยปกติผนังของโกลเมอรูลัส (ซึ่งเป็น โลเลกุลประจุบวก) จะมีกลไกในการยับยั้งการรั่วของอัลบูมินออกจากปัสสาวะ โดยใช้คุณสมบัติของขนาดและประจุ เพื่อกีดขวางไม่ให้อัลบูมินเล็ดลอดออกไปได้ แต่จากการศึกษาในผู้ป่วยเบาหวานที่มีภาวะไมโครอัลบูมินูเรีย พบว่ามีการเพิ่มจำนวนของรูขนาดใหญ (large pores) ทำให้การกีดขวางโดยขนาดลดลง

2.2.1 การคัดกรองเพื่อการวินิจฉัยโรคไตจากเบาหวาน

1. ค้นหาความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไตจากเบาหวาน โดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ผู้ป่วยเบาหวานทุกราย และตรวจทางห้องปฏิบัติการ เพื่อหาปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคไตจากเบาหวาน ในประเด็นต่อไปนี้

- ระยะเวลาของการเป็นเบาหวานมานาน
- มีประวัติครอบครัวของโรคไตเรื้อรัง, ความดันโลหิตสูง, โรคหัวใจและหลอดเลือด
- คอระดับน้ำตาลได้ไม่ดี (ระดับ hemoglobin A1C มากกว่าร้อยละ 7 หรือ fasting plasma กลูโคสในเลือด มากกว่า 130 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร)
- คอระดับความดันโลหิตสูงได้ไม่ดี (ความดันโลหิตตั้งแต่ 130/80 มิลลิเมตรปรอทขึ้นไป)
- มีภาวะไขมัน (โคเลสเตอรอล) ในเลือดสูง
- มีประวัติของโรคหลอดเลือดหัวใจและเส้นเลือดสมอง

2. ผู้ป่วยเบาหวานทุกราย ควรได้รับการตรวจวัดระดับความดันโลหิต

3. ผู้ป่วยเบาหวานทุกรายควรได้รับการตรวจปัสสาวะด้วยแถบสี (dipstick) เพื่อหาภาวะที่มีอัลบูมินรั่วออกมาในปัสสาวะ (macroalbuminuria) และตรวจระดับซีรัมครีเอตินิน เมื่อเริ่มวินิจฉัย และหลังจากนั้นเป็นระยะอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หากตรวจพบ อัลบูมินในปัสสาวะด้วยแถบสีตั้งแต่ trace ขึ้นไป จำเป็นต้องซักประวัติผู้ป่วยเพิ่มเติมเพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีภาวะอื่นนอกจากโรคไตจากเบาหวานที่เป็นสาเหตุของอัลบูมินรั่วทางปัสสาวะ เช่น มีไข้ ออกกำลังกายหักโหม การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ เป็นต้น และควรนัดผู้ป่วยมาตรวจซ้ำอีก 2 ครั้งภายใน 6 เดือน เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นผลบวกจริง

4. เนื่องจากตรวจหา ภาวะไมโครอัลบูมินูเรีย เป็นการตรวจที่ทำได้เฉพาะในโรงพยาบาลบางแห่ง เช่น โรงพยาบาลของคณะแพทยศาสตร์ และโรงพยาบาลศูนย์ของกระทรวงสาธารณสุขจำนวน 12 แห่งทั่วประเทศเท่านั้น (รูปที่ 2.2) ดังนั้น แพทย์ผู้รักษาควรพิจารณาปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ฐานะ ความเข้าใจในธรรมชาติของโรค และความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยอย่างรอบคอบก่อนที่จะส่งตรวจ ไมโครอัลบูมินูเรีย

รูปที่ 2.2 แสดง โรงพยาบาลศูนย์ในประเทศไทยที่สามารถตรวจหา ไมโครอัลบูมินูเรีย ได้

2.3 การเก็บปัสสาวะ [8]

การเก็บปัสสาวะที่ถูกต้องมีความสำคัญสำหรับการตรวจและแปลผลการวิเคราะห์ ต้องเก็บในภาชนะที่สะอาด ไม่เจือสารที่อาจมีผลต่อการวิเคราะห์ และควรส่งตรวจโดยเร็วหลังเก็บ เพราะสารบางอย่างอาจเปลี่ยนสภาพได้เมื่อถูกอากาศ แสง หรือแบคทีเรีย ถ้าไม่สามารถวิเคราะห์ได้ภายใน 2 ชั่วโมง ควรเก็บในตู้เย็น 2°C - 8°C หรือใส่สารกันบูด เช่น โทลูอีน, ไทมอล, กรดเกลือ หรือ แอลกอฮอล์ 95%

ผลที่ได้จะถูกต้องแม่นยำเพียงใดขึ้นอยู่กับวิธีการเก็บตัวอย่างปัสสาวะเป็นอันดับแรก การแปลผลการตรวจสอบปัสสาวะต้องคำนึงถึงวิธีตรวจสอบด้วยเสมอ มีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องคำนึงถึงก่อนการแปลผล คือ

1. เก็บครั้งเดียวเวลาใดก็ได้ (Random หรือ single specimen) แต่การเก็บที่ดีที่สุดคือ เก็บครั้งแรกที่ตื่นนอนตอนเช้า เพราะจะมีตะกอนมากที่สุด
2. วิธีเก็บ clean-voided urine เป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด ล้างบริเวณขั้วถ่ายปัสสาวะให้สะอาดก่อนถ่ายปัสสาวะเก็บเพื่อป้องกันการปนเปื้อน ถ้าเป็นหญิงควรให้ทำความสะอาดบริเวณช่องคลอดและทวารหนักด้วยน้ำสบู่ แล้วล้างด้วยน้ำจนสะอาด ไม่ควรใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคหรือ

ล้างสบู่ เพราะจะยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อได้ หรือใช้สาลีซบุน้ำอุ่นเช็ดเหนือจากช่องปัสสาวะไปถึงทวารหนัก ถ้าเป็นชายก็ใช้มือสะอาดร่นหนังหุ้มปลายให้ตึงขณะทำความสะอาด บริเวณรูเปิดท่อปัสสาวะหรือถ่ายปัสสาวะเช่นเดียวกัน เซลล์ที่หลุดค้างไว้นานทำให้รูปร่างของเซลล์เปลี่ยนไป ถ้าหลุดปนออกมากับปัสสาวะในกรณีที่เก็บปัสสาวะผิดเทคนิค จะทำให้เข้าใจผิดสับสนว่าปัสสาวะผิดปกติได้

3. ภาชนะที่เก็บควรเป็นภาชนะปากกว้างและมีฝาปิด บรรจุอย่างน้อยประมาณ 30 มิลลิลิตร ต้องแห้งและปราศจากผงซักฟอก (Detergent) และสิ่งปนเปื้อนอย่างอื่น เช่น แบคทีเรียที่ปนเปื้อนมา ถ้าพบร่วมกับเม็ดเลือดขาวโดยที่ปัสสาวะซึ่งไม่มีแบคทีเรียมาก่อน จะทำให้เข้าใจผิดว่าติดเชื้อได้

4. เก็บปัสสาวะระยะกลาง ๆ ของการถ่าย (Midstream urine) ควรรองจากปัสสาวะที่พุ่งเป็นสายในช่วงกลาง ๆ ซึ่งจะออกมาจากกระเพาะปัสสาวะโดยตรง ไม่ควรเก็บปัสสาวะที่ไหลย่อยมาตรงทวารหนัก โดยเฉพาะผู้หญิงจะมีเซลล์ปนเปื้อนมาจากทางช่องคลอดและทวารหนัก การถ่ายปัสสาวะสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรกจะมีตะกอนที่ออกมาจากท่อปัสสาวะ (urethra) เช่น อาจมีหนองซึ่งมีเม็ดเลือดขาว, เลือด หรือแบคทีเรีย ระยะที่ 2 ระยะกลาง ๆ ของการถ่าย ซึ่งมีตะกอนที่ออกมาจากกระเพาะปัสสาวะ กรวยไตและไต ระยะที่ 3 เป็นระยะสุดท้าย เป็นระยะที่ขมขื่น จะเป็นตะกอนที่มาจากคอของกระเพาะปัสสาวะหรือต่อมลูกหมาก (ชาย) เพราะการหดตัวของกระเพาะปัสสาวะเพื่อขับถ่ายปัสสาวะตอนสุดท้ายจะบีบต่อมลูกหมาก ดังนั้นในปัสสาวะในช่วงใดของการถ่ายปัสสาวะช่วยแยกตำแหน่งที่เกิดได้

5. ควรตรวจปัสสาวะสด ๆ เมื่อถ่ายใหม่ ๆ ไม่เกิน 2 ชั่วโมง ถ้าไม่สามารถตรวจสด ๆ ได้ ควรใส่สารถนอมปัสสาวะ (Preservative) และเก็บตู้เย็น 4 องศาเซลเซียส ต้องใส่สารถนอมปัสสาวะที่เหมาะสมกับตะกอนที่จะตรวจ ชนิดของสารรักษาสภาพปัสสาวะ

5.1 โทลูอิน ใช้ 2 มิลลิลิตร ต่อปัสสาวะ 24 ชั่วโมง ใส่เพื่อให้เคลือบผิวบนปัสสาวะเท่านั้น เพื่อป้องกันไม่ให้สัมผัสอากาศ ใช้ป้องกันการเจริญเติบโตของแบคทีเรีย เวลาจะใช้ปัสสาวะต้องใช้ ปิเปตจุ่มผ่านผิว โทลูอิน ลงไปดูข้างใต้ซึ่งยากแก่การแยกเอา โทลูอิน ออก

5.2 ฟอรัมาลิน รักษาสภาพเซลล์ได้ดีมาก แต่ทำให้เซลล์เกาะกลุ่มกัน (cell clumping) ถ้าเป็น ฟอรัมาลิน 40% ใช้ 2 หยด ต่อปัสสาวะ 30 มิลลิลิตร ถ้าเป็น ฟอรัมาลิน 10% ใช้ 8 หยด ต่อปัสสาวะ 30 มิลลิลิตร ถือว่าเป็นสารเคมีที่เหมาะสมกับการตรวจดูตะกอนปัสสาวะ แต่ต้องระวังการตรวจน้ำตาลโดยวิธี เบนดิกซ์ เพราะถ้าใช้มากเกินไปจะเกิด ความผิดพลาดทางบวกได้และอาจทำให้ยูเรียตกตะกอน ดูตะกอนต่าง ๆ ยากขึ้น

5.3 ไทมอล เหมาะสำหรับการตรวจหาเซลล์ถ้าใช้มากเกินไปอาจทำให้เกิดผล ความผิดพลาดทางบวก ในการตรวจหาโปรตีนและน้ำตาลได้ นิยมใช้ไม่เกิน 0.1 กรัม ต่อปัสสาวะ 100 มิลลิลิตร

5.4 ฟีนอล ใช้เก็บรักษาปัสสาวะโดยทั่วไป มาเชื้อแบคทีเรียและยีสต์ ใช้ ฟีนอล 1 หยด ต่อ ปัสสาวะ 30 มิลลิลิตร

5.5 คลอโรฟอร์ม จะดีกว่า โทลูอิน เพราะตกตะกอนอยู่กับภาชนะแทนที่จะลอย เคลือบอยู่ส่วนบนใช้เก็บรักษา แอลโดสเตอร์โรน ข้อเสียคือ ระเหยง่ายและมีสารรบกวน

5.6 กรดบอริก ใช้แทน โทลูอิน ช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรีย ไม่รบกวน การตรวจหาสารประกอบในปัสสาวะ ยกเว้น การตรวจหา คาเทโคลามีน และ แอลโดสเตอร์โรน

5.7 ใช้กรดไฮโดรคลอริก 10-15 มิลลิลิตร เติมลงในปัสสาวะ 24 ชั่วโมง โดยจะรักษา ความเป็นกรดที่ พีเอช 3.0 ซึ่งเหมาะกับการตรวจหาสารเหล่านี้ คือ คาเทโคลามีน, VMA, อีพิเนฟริน, 17-คีโตสเตอรอยด์, คอรัทีโซล และฮีสตามีน

5.8 โซเดียมคาร์บอเนต หรือ บีโตรเลียมเอสเทอร์ ใช้เป็นสารกันเสียสำหรับสารกันเสียที่ต้องการสภาวะเป็นด่าง เช่น พอร์ไฟริน, พอร์โฟบิลิโนเจน และ ยูโรบิลิโนเจน โดยการเติม โซเดียมคาร์บอเนต 5 กรัม ลงในภาชนะที่เก็บปัสสาวะ การป้องกันสีไม่ให้เกิดการ ออกซิเดชัน โดยการเติม บีโตรเลียมเอสเทอร์ ลงไป 100 มิลลิลิตร เป็นฝิวบางๆ เพราะแสงจะทำให้เกิดการ ออกซิเดชัน ของ ยูโรบิลิโนเจน และ พอร์โฟบิลิโนเจน ให้เสียไป

5.9 กรดอะซิติกใช้เป็นสารกันเสียหรือต้องการรักษาระดับความเป็นกรดในปัสสาวะ ให้คงสภาพเรื่อยไป เหมาะสมสำหรับการตรวจวิเคราะห์หา แกลเซียมและฟอสฟอรัส โดยเติม กรดอะซิติก 40 มิลลิลิตร ลงในปัสสาวะ 24 ชม.

ถ้าตั้งปัสสาวะทิ้งไว้ในอุณหภูมิห้องนานค้างคืนโดยไม่ใส่สารถนอมปัสสาวะจะทำให้ผลการตรวจผิดพลาด เนื่องจากปัสสาวะเป็นอาหารที่ดีสำหรับแบคทีเรีย แบคทีเรียจะเจริญเติบโตแบ่งตัวอย่างรวดเร็วมากมาย พร้อมทั้งเปลี่ยน ยูเรียที่มีอยู่เดิมในปัสสาวะซึ่งเป็นกรดเล็กน้อย ให้กลายเป็นแอมโมเนียทำให้ปัสสาวะเป็นด่าง ต่างก็จะทำลายเซลล์ได้

6. จำนวนปัสสาวะที่เก็บเพื่อตรวจสอบประจำวันทั่ว ๆ ไป คือ ตรวจพีเอช ความถ่วงจำเพาะ โปรตีน กลูโคส อะซิโตน เลือด น้ำดี และการตรวจทางกล้องจุลทรรศน์ จำนวนที่พอเหมาะ คือ 20-30 มิลลิลิตร สำหรับปั่นตรวจตะกอนทางกล้องจุลทรรศน์เพียงอย่างเดียว คือ 10 มิลลิลิตร

7. การเก็บปัสสาวะเพื่อติดตามโรค ควรเก็บในเวลาเดียวกันทุกครั้งที่ตรวจ เช่น ตรวจครั้งแรกใช้ปัสสาวะครั้งแรกที่ตื่นนอนเช้า ครั้งต่อ ๆ ไปก็ควรเก็บปัสสาวะในครั้งแรกที่ตื่นนอนตอนเช้าเช่นเดียวกัน จำนวนปัสสาวะที่ปั่นก็ต้องเท่ากันทุกครั้ง หรือถ้าใช้ปัสสาวะที่ไม่ปั่นครั้งแรก ต่อไปครั้งหลังก็ต้องไม่ปั่นเหมือนกันทุกครั้ง จะได้ผลที่ถูกต้องว่ามีเซลล์มากขึ้นหรือน้อยลง

การสวนปัสสาวะเพื่อตรวจจะทำเฉพาะผู้ป่วยที่หมดสติหรือไม่สามารถจะถ่ายปัสสาวะเองได้เท่านั้น เช่น โรคประสาท โรคทางเดินปัสสาวะ

2.4 รูปแบบการเก็บตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ [8]

1. Random, single specimen เป็นการนำปัสสาวะที่ถ่ายแต่ละครั้งนำมาตรวจทันที เก็บปัสสาวะที่ถ่ายเวลาใดก็ได้มาตรวจคุณภาพวิเคราะห์ (qualitative analysis) เพื่อหาสารผิดปกติในปัสสาวะ เช่น น้ำตาล, น้ำดี, โปรตีน, สารคีโตน, เลือด และหนอง ซึ่งใช้เสมอเป็นงานประจำวัน (Routine) และใช้เป็น ตรวจแบบคราว ๆ เก็บระยะกลาง ๆ ของการถ่าย ซึ่งวิธีการเก็บชนิดนี้ได้กล่าวไว้แล้วเบื้องต้น ซึ่งแต่ละครั้งมีความเข้มข้นไม่เท่ากัน

2. First morning specimen เป็นปัสสาวะที่ถ่ายครั้งแรกหลังตื่นนอนเช้า มีความเข้มข้นและความเป็นกรดมากกว่าปัสสาวะตอนกลางวัน เซลล์จะคงทนในปัสสาวะที่เป็นกรด การตรวจปัสสาวะประจำวันสมควรอย่างยิ่งที่ต้องเก็บปัสสาวะระยะกลาง ๆ ของการถ่ายอย่างสะอาด (Clean voided midstream) ใช้มากที่สุดในการตรวจ

3. Postprandial specimen เป็นปัสสาวะที่ถ่ายหลังอาหาร 2 ชั่วโมง อาจเป็นไปได้ที่มีโปรตีนและน้ำตาลมากขึ้น

4. Afternoon specimen ปัสสาวะตอนบ่ายถ่ายเวลา 14.00-16.00 น. เหมาะที่จะใช้ตรวจยูโรบิลิโนโลเจน เพราะจะออกมากที่สุดในเวลา

5. Day specimen เป็นปัสสาวะที่ถ่ายเวลา 8.00-20.00 น. ปัสสาวะทิ้งให้หมดกระเพาะปัสสาวะ แล้วเก็บปัสสาวะรวมทุกครั้งจนถึง 20.00 น.

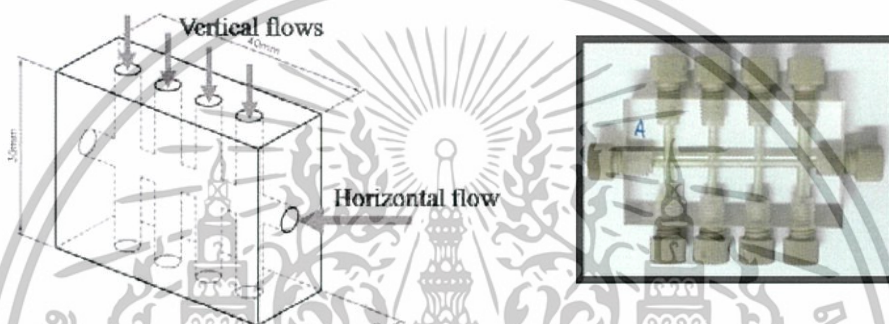
6. Night specimen เป็นปัสสาวะที่ถ่ายตอนกลางคืนเวลา 20.00 ซึ่งถ่ายปัสสาวะออกหมดกระเพาะปัสสาวะแล้ว เก็บต่อไปจนถึง 8.00 น. เช้าของวันรุ่งขึ้น

7. Twenty-four hour specimen ใช้สำหรับตรวจปริมาณวิเคราะห์ (Quantitative analysis) เป็นปัสสาวะที่ถ่ายและเก็บรวมไว้ตลอดหนึ่งวัน นิยมเก็บหลังตื่นนอนเช้า ถ่ายปัสสาวะทิ้งและเริ่มจดเวลา เช่น 6.00 น. จากนั้นเก็บปัสสาวะทุกครั้งที่ถ่าย จนถึงครั้งสุดท้ายที่ถ่ายเวลา 6.00 น. ของวันรุ่งขึ้น การเก็บปัสสาวะไว้เป็นเวลานานจะทำให้แบคทีเรียที่มีเอนไซม์ urease ย่อยยูเรียเป็นแอมโมเนีย ทำให้ปัสสาวะเป็นด่างมากขึ้น และทำให้สารบางอย่างตกตะกอน การป้องกันทำได้โดยเก็บปัสสาวะในตู้เย็น หรือใส่ยาถนอม เช่น โทลูอิน (1 มิลลิกรัมต่อปัสสาวะ 1 ลิตร) กรดเกลือ กลอโรฟอร์ม โซเดียมคาร์บอเนต คลอเฮกซิดีน, ฟอร์มัลดีไฮด์, แคมเฟอร์, รัยมอล หรือใช้สารกันบูดสำเร็จรูปชนิดเม็ดซึ่งประกอบด้วย โปแทสเซียมไดไฮโดรเจนฟอสเฟต, โซเดียมเบนโซเอต กรดเบนโซอิก และโซเดียมไบคาร์บอเนต

8. Catheterized specimen เป็นการเก็บปัสสาวะโดยใช้หลอดสวน ใช้สำหรับผู้ป่วยที่หมดสติหรือไม่สามารถถ่ายปัสสาวะด้วยตัวเองได้.

2.5 ครอสอินเจกชันอะนาไลซิส (CIA) [9]

ครอสอินเจกชันอะนาไลซิส (CIA) เป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากหลักการพื้นฐานของ FIA โดยออกแบบระบบใหม่ให้มีทางไหลของสารที่ง่าย ภายในชิ้นงานอะคริลิก ทำให้เกิดประโยชน์เพิ่มเติม เช่น ประหยัดสารเคมี เกิดของเสียน้อยลง ทำได้อย่างอัตโนมัติและรวดเร็ว ในระบบ CIA จะประกอบด้วยชิ้นงานอะคริลิก ซึ่งชิ้นงานนี้ใช้สำหรับนำส่งสารตัวอย่างและสารเคมีที่ใช้ในการเกิดปฏิกิริยาเข้าสู่ระบบการวิเคราะห์ได้พร้อมกัน โดยได้ออกแบบให้มีช่องในแนวตั้ง และช่องทางแนวนอนซึ่งเป็นช่องทางไหลหลักตัดกันเป็นรูปกากบาท (cross) จึงเป็นที่มาของเทคนิค Cross Injection Analysis นั่นเอง แสดงดังรูปที่ 2.3

รูปที่ 2.3 แสดงชิ้นงานอะคริลิกที่ใช้ในระบบ cross injection analysis

สารตัวอย่างและสารเคมีนั้นจะไหลเข้าสู่ชิ้นงานอะคริลิกทางช่องแนวตั้ง และสารละลายตัวพาจะไหลอย่างต่อเนื่องในช่องทางแนวนอนด้วยเพริสแตลติกปั๊ม สารละลายตัวพาจะไหลพาท่อนของสารตัวอย่างและสารเคมีเกิดการผสมกันและเคลื่อนที่เข้าสู่เครื่องตรวจวัด การพัฒนาเทคนิค CIA ขึ้นมาทำให้ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้อินเจกชันวาล์วหลายตัวทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและใช้ปริมาณของสารตัวอย่างและสารเคมีน้อย ทำให้เทคนิคการวิเคราะห์มีราคาถูกลงเมื่อเทียบกับเทคนิค FIA

2.6 เครื่องยูวี- วิสิเบิล สเปกโตรมิเตอร์ [10]

2.6.1 สเปกโตรมิเตอร์ และ กฎของเบียร์

แสงยูวี-วิสิเบิล จัดอยู่ในช่วงความยาวคลื่น 200-800 นาโนเมตร โดยที่แสงหรือ Radiation เมื่อส่องผ่านสารที่สามารถดูดกลืนแสงได้ แสงจะถูกดูดกลืน เรียกว่า แอปซอร์เบ้นซ์ (A) โดยสัมพันธ์กับค่า ทรานสมิตเทนซ์ (T) ดังนี้

$$A = \log \frac{I_0}{I}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

I_0 = ความเข้มของแสงที่ตกกระทบ,

I = ความเข้มของแสงที่เหลือ (Transmittance)

$$A = abc \text{ หรือ } A = \epsilon bc$$

โดยที่ a = absorbtivity (หรือ ϵ = molar absorptivity)

b = ระยะทางที่แสงส่องผ่าน หรือความกว้างของ cell

c = ความเข้มข้นของตัวอย่าง

นอกจากนี้

$$A = 2 - \log \% T = -\log T = \log \frac{1}{T}$$

$$T = \frac{I}{I_0}$$

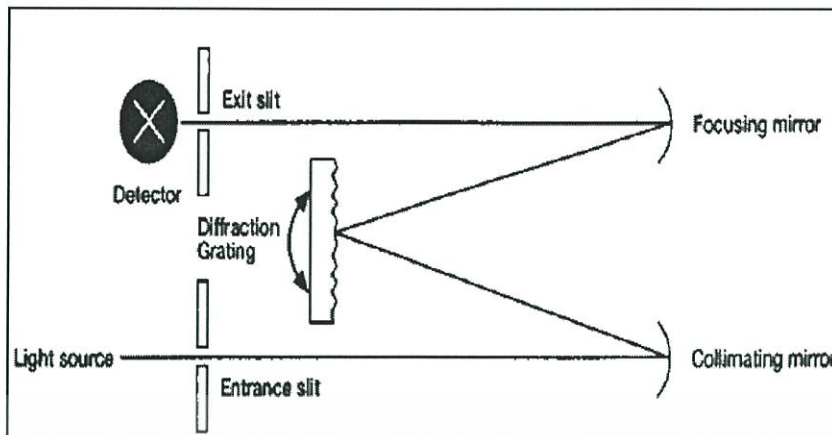
2.6.2 องค์ประกอบของเครื่อง

เครื่อง ยูวี-วิสิเบิล สเปกโทรโฟโตมิเตอร์ ทุกชนิดประกอบด้วยองค์ประกอบหลักดังนี้คือ

1. แหล่งกำเนิดแสง แหล่งกำเนิดแสงที่ดีควรให้แสงที่มีความเข้มสม่ำเสมอและแสงนิ่งตลอดช่วงความยาวคลื่นที่ใช้งานนอก จากนี้ควรมีขนาดพอเหมาะ ทนทาน และราคาไม่แพง หากเราคาดหวังทุกอย่างที่กล่าวมาเราจะใช้หลอดเพียงชนิดเดียวไม่ได้ ต้องมีหลอดอย่างน้อย 2 ชนิดที่จะครอบคลุมความต้องการดังกล่าวหลอดที่ว่านั่นคือ หลอดควิทีเรียม และหลอดทังสเตน

2. โมโนโครมาเตอร์ ทำหน้าที่แยกแสงออกเป็นแต่ละความยาวคลื่นและแยกส่วนความยาวคลื่นที่ต้องการ ไปใช้วัดตัวอย่าง

โมโนโครมาเตอร์ โดยทั่วไปแล้วประกอบไปด้วย สลิต ที่ใช้จำกัดให้แสงผ่านเข้าไปในกรอบการใช้งานที่ต้องการ จากนั้น กระจก จะนำแสงเข้าระบบไปสู่ส่วน เกรตติ้ง ซึ่งจะแตกแสงออกเป็นความยาวคลื่นต่าง ๆ โดยที่ กระจกโฟกัส จะเล็งแสงที่แตกแล้วนี้ผ่านออกไปยัง สลิตและไปยังตัวอย่าง

รูปที่ 2.4 แสดง โมโนโครมาเตอร์

3. ช่องใส่ตัวอย่าง ปกติจะออกแบบให้มีฝาครอบ หรือเลื่อนปิดอย่างมิดชิด เพื่อไม่ให้แสงจากภายนอกตกไปยังตัวตรวจวัด ส่วนที่ใช้ใส่ตัวอย่างนี้จะปิดกันอย่างดีเพื่อป้องกัน โมโนโครมาเตอร์และ ตัวตรวจวัด

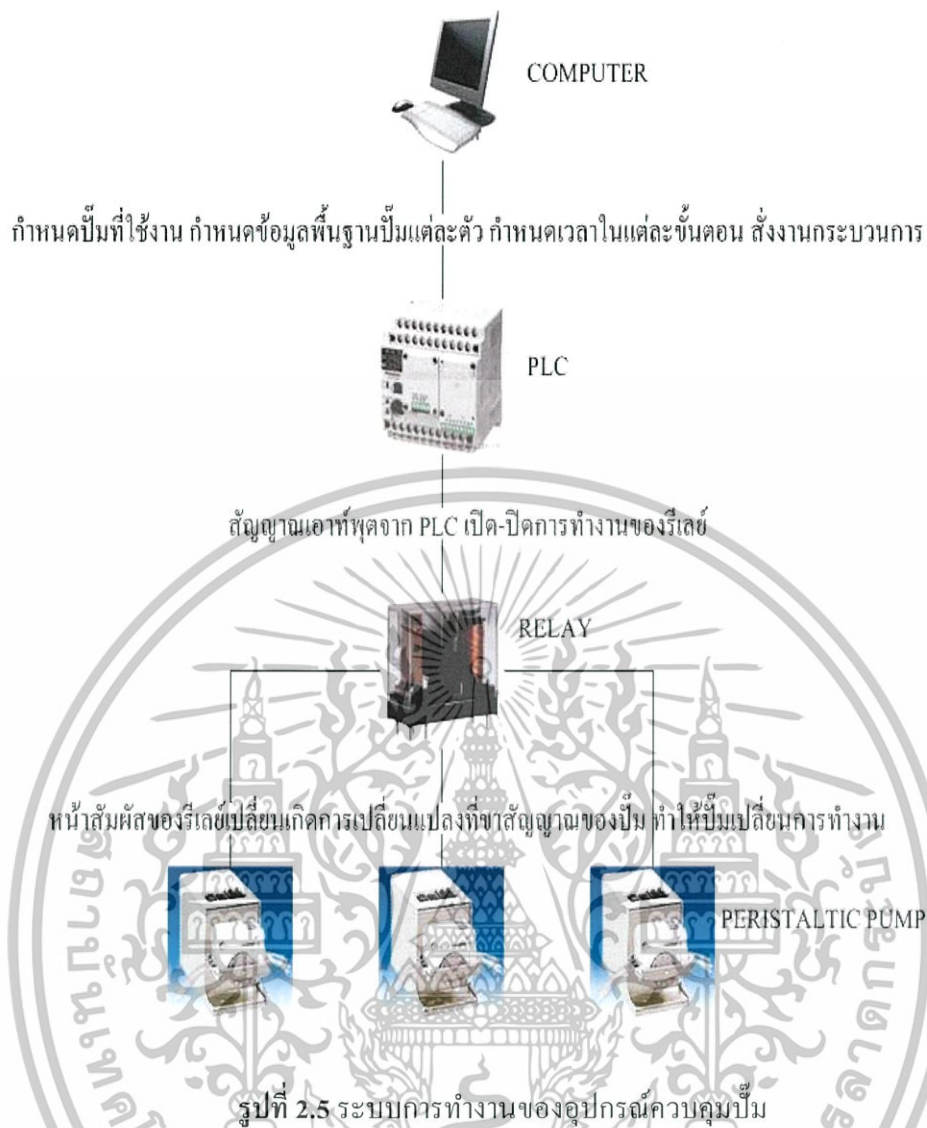
4. ตัวตรวจวัด ทำหน้าที่ แปลงพลังงานแสงให้เป็นสัญญาณไฟฟ้า ที่มีใช้กันในเครื่องยูวี-วิสิเบิล สเปกโตร โฟโตมิเตอร์ มี 2 ชนิดคือ

ซิลิคอน โฟโตไดโอด ใช้หลักการที่ว่าเมื่อแสงตกกระทบผิวตัวตรวจวัด ที่มีคุณสมบัติเป็น semi-conductive จะทำให้เกิดกระแสไฟฟ้าขึ้น

หลอดโฟโตมัลติพลีเออร์ ชนิดนี้ประกอบไปด้วย หลอดโฟโต และ ตัวเพิ่มสัญญาณ ข้อดีของ ตัวตรวจวัด แบบนี้ คือสามารถปรับความไวในการตรวจวัดโดยการปรับกระแสไฟฟ้าที่ให้ และ ใช้วัด ได้ดีในช่วง 200 – 600 นาโนเมตร แต่ถ้าความยาวคลื่นเกิน 900 นาโนเมตร ความไวในการตรวจวัดจะลดลงมาก

2.7 อุปกรณ์ควบคุมการทำงานของบีม

การสร้างระบบการวิเคราะห์ด้วยระบบ โพลินเจกชันให้ เป็นไปอย่างอัตโนมัติ จำเป็นต้องมีอุปกรณ์และโปรแกรมที่ใช้ในการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่างๆภายในระบบ เช่น บีม และวาล์วเป็นต้น ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้ได้มีการพัฒนาอุปกรณ์ในการควบคุมการทำงานของบีม โดยการป้อนคำสั่งผ่านโปรแกรมที่ได้พัฒนาขึ้นทางหน้าจอกอมพิวเตอร์เพื่อให้ระบบสามารถทำงานได้อย่างอัตโนมัติ การทำงานของอุปกรณ์ควบคุมแสดงดังแผนภาพที่ 2.5 โดยอุปกรณ์ที่ใช้ในการควบคุมบีมจะประกอบด้วย

2.7.1 PLC (Programmable Logic Controller) [11]

PLC (Programmable Logic Controller) เป็นอุปกรณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ควบคุมการทำงานของเครื่องจักรหรือระบบต่างๆแบบอัตโนมัติในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถที่จะโปรแกรมได้ ถูกสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อทดแทนวงจรรีเลย์อันเนื่องมาจากความต้องการที่อยากจะได้เครื่องควบคุมที่มีราคาถูก สามารถใช้งานได้อย่างอนเนกประสงค์ และสามารถเรียนรู้การใช้งานได้ง่าย

2.7.1.1 โครงสร้างและหลักการทำงานของเครื่อง PLC

เป็นอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำที่ใช้ควบคุมเครื่องจักรหรือระบบกระบวนการให้ทำงานตามโปรแกรมคำสั่งของผู้ใช้ และข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากอินพุต/เอาต์พุต ของ PLC จะทำงานตามช่วงเวลา ตามลำดับขั้นตอนฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ มีส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. หน่วยประมวลผลกลางหรือ CPU (Central Processing Unit)

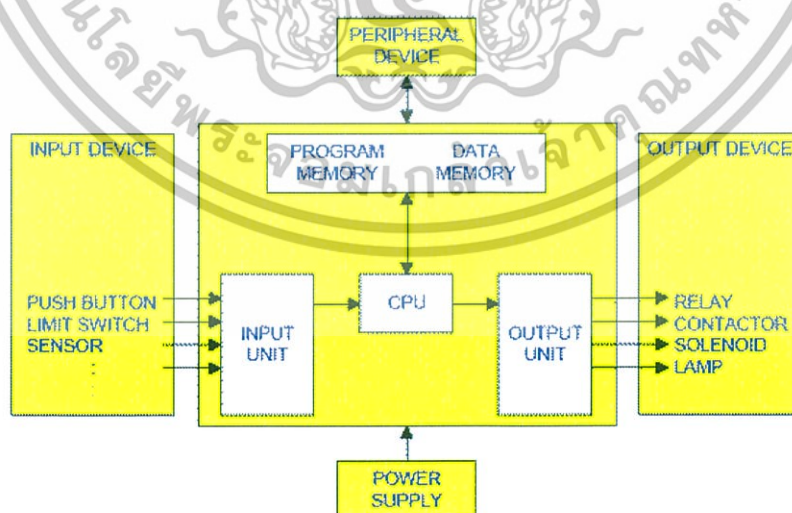
ทำหน้าที่คำนวณและควบคุมซึ่งเปรียบเสมือนสมองของ PLC ภายในประกอบด้วยวงจรถลอจิกหลายชนิดและมีไมโครโปรเซสเซอร์เบส (Micro Processor Based) ใช้แทนอุปกรณ์จำพวกรีเลย์ ไทม์เมอร์/เคาน์เตอร์ และซีเควนเซอร์ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถออกแบบวงจรโดยใช้ Relay Ladder Diagram ได้ หลังจากนั้นจะส่งข้อมูลที่เหมาะสมและถูกต้องออกไปยังอุปกรณ์เอาต์พุต ซึ่งเรียกว่า การสแกน (Scan) ซึ่งจะใช้เวลาจำนวนหนึ่งเรียกว่า เวลาสแกน (Scan Time) เวลาในการสแกนแต่ละรอบจะใช้เวลาประมาณ 0.001 ถึง 0.1 วินาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลและความยาวของโปรแกรมหรือจำนวนอินพุตและเอาต์พุต หรือจำนวนอุปกรณ์ที่ต่อจาก PLC เช่น จอภาพ เครื่องพิมพ์ ฯลฯ

2. หน่วยความจำ (Memory Unit)

หน่วยความจำทำหน้าที่เก็บรักษาโปรแกรมและข้อมูลที่ใช้การทำงาน โดยขนาดของหน่วยความจำจะถูกแบ่งออกเป็นบิตข้อมูล (Data Bit) ภายในหน่วยความจำ 1 บิต ก็จะมีสถานะทางลอจิก 0 หรือ 1 แตกต่างกันไปแล้วแต่คำสั่ง ซึ่ง PLC ประกอบด้วยหน่วยความจำ 2 ชนิดคือ ROM กับ RAM

3. หน่วยอินพุต / เอาต์พุต (I/O Unit)

ส่วนของอินพุตและเอาต์พุต (I/O Unit) จะต่อร่วมกับชุดควบคุมเพื่อรับสถานะและสัญญาณต่าง ๆ เช่น หน่วยอินพุตรับสัญญาณหรือสถานะแล้วส่งไปยัง CPU เพื่อประมวลผลเมื่อ CPU ประมวลผลแล้วจะส่งให้ส่วนของเอาต์พุต เพื่อให้อุปกรณ์ทำงานตาม โปรแกรมที่กำหนดไว้ สัญญาณอินพุตจากภายนอกที่เป็นสวิตช์และตัวตรวจจับชนิดต่าง ๆ จะถูกแปลงให้เป็นสัญญาณที่เหมาะสมถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็น AC หรือ DC เพื่อส่งให้ CPU ดังนั้น สัญญาณเหล่านี้จึงต้องมีความถูกต้อง ไม่เช่นนั้นแล้ว CPU จะเสียหายได้

รูปที่ 2.6 โครงสร้างภายในของ PLC

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.2 โปรแกรม วิวอลเบสิก6.0 [12]

วิวอลเบสิก เป็นเครื่องมือที่ใช้พัฒนาโปรแกรมแบบ วิวอลโปรแกรม ซึ่ง วิวอลโปรแกรม เป็นวิธีการเขียนโปรแกรมที่มีเครื่องมือช่วยพัฒนาโปรแกรมได้ง่าย โดยโปรแกรมที่สร้างจะมี ลักษณะเหมือนตอนออกแบบหน้าจอวิธีการพัฒนาโปรแกรมก็ง่ายเพียงออกแบบหน้าจอที่ต้องการ กำหนดคุณสมบัติและเขียนโค้ดกำกับ ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาโปรแกรมสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว สำหรับการใช้งานโปรแกรม วิวอลเบสิก นั้นไม่ได้จำกัดตัวเองอยู่เพียงแค่บน PC ที่ใช้วินโดวส์ เท่านั้นแต่ยังขยายความสามารถไปยังการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีไร้สาย

2.8 หลักการตรวจวัดปริมาณกลูโคส อัลบูมิน และครีอะตินิน

ซึ่งปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นมีดังนี้

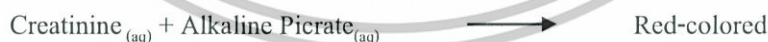
2.8.1 หลักการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน

ในการวิเคราะห์หาปริมาณโปรตีน ปฏิกิริยาจะเกิด 2 ขั้นตอนคือ ในขั้นตอนแรก TBPE·H ผสมกับ Triton X-100 และเกิดเป็น ไมเซลล์ขึ้นในสารละลาย (TBPE·H)_m หลังจากนั้นจะเกิดการแลกเปลี่ยนไอออนระหว่าง H⁺ กับ HSA⁺ เกิดสารประกอบ (HSA⁺·(TBPE)_x)_m มีสีฟ้า สามารถดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร ได้มากที่สุด

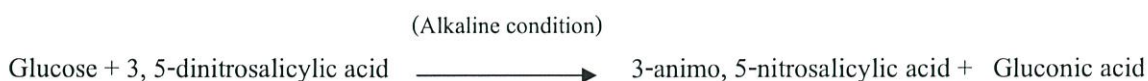
2.8.2 หลักการตรวจวัดครีอะตินิน

การวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินินจะอาศัยปฏิกิริยาระหว่าง ครีอะตินินกับ โซเดียมพิเครท เกิดเป็นผลิตภัณฑ์สีส้ม ตรวจวัดได้ที่ความยาวคลื่น 580 นาโนเมตร

2.8.3 หลักการวิเคราะห์กลูโคส

การตรวจวัดปริมาณกลูโคสจะอาศัยปฏิกิริยาระหว่างกลูโคสกับกรดไดไนโตรซาลิซิลิก (3,5-dinitrosalicylic acid) ในสถานะที่เป็นด่าง ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจะมีสีส้มแดง สามารถวัดค่าการดูดกลืนแสงได้ที่ความยาวคลื่น 540 นาโนเมตร

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการตรวจวัดหาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงตัวเดียว

มีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ซึ่งเทคนิคที่ใช้ในการตรวจวัดเช่น สเปกโทรโฟอโรเมทรี [13,14] เทคนิคการถ่ายภาพ [15,16] เทคนิคโครมาโทกราฟี [17,18] และเทคนิคทางสเปกโทรโฟโตเมทรี [18-25] ซึ่งเทคนิคทางสเปกโทรโฟโตเมทรี ที่อาศัยการใช้สีย้อมเข้าทำปฏิกิริยากับอัลบูมินแล้วทำการวัดค่าการดูดกลืนแสงของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น เป็นเทคนิคที่นิยมศึกษากันอย่างกว้างขวาง สีย้อมที่สามารถทำปฏิกิริยากับอัลบูมินนั้นมีมากมายหลายชนิด ยกตัวอย่างเช่น มีผู้นำเสนอ โบรโมกลีซอลกรีนนั้นสามารถทำปฏิกิริยากับอัลบูมินแล้วเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถดูดกลืนแสงได้ที่ความยาวคลื่น 628 นาโนเมตร [20-22] K.H Schosinsky และคณะ [23] ได้ศึกษาปฏิกิริยาระหว่าง โบรโมฟีนอลกับอัลบูมิน ได้ผลิตภัณฑ์ที่สามารถดูดกลืนแสงได้มากที่สุดที่ความยาวคลื่น 610 นาโนเมตร และนำไปประยุกต์ใช้ในการตรวจวัดปริมาณอัลบูมินในปัสสาวะ D.A.M. Zaia และคณะ [24] ที่ศึกษาสีย้อมชนิดใหม่เพื่อใช้ในการตรวจวัดปริมาณอัลบูมินในตัวอย่างปัสสาวะที่มีความไวและมีความจำเพาะเจาะจงกับอัลบูมิน คือ 3',3''-diiodo-4'4''-dihydroxy-5'5''-dinitrophenyl)-3,4,5,6-tetrabromosulfonphthalein (DIDNTB) โดยผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นสามารถดูดกลืนแสงได้ที่ความยาวคลื่น 610 นาโนเมตรและในปี 2007 T. Sakai และคณะ [3,25] ได้ค้นพบสีย้อมชนิดใหม่ที่มีความไว ความจำเพาะเจาะจง และมีค่าโมลาร์แอบซอร์ปทิวิตี มากกว่าสีย้อมชนิดอื่นซึ่งคือ เตตระโบรโมฟีนอลพทาเลิน (TBPE) ในสภาวะที่เป็นกรดจะสามารถทำปฏิกิริยากับอัลบูมิน ได้ผลิตภัณฑ์สีฟ้าที่สามารถดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร

สำหรับการตรวจวัดปริมาณครีอะตินิน เทคนิคการตรวจวัดทางสเปกโทรโฟโตเมทรีนั้น เป็นเทคนิคที่ศึกษากันอย่างกว้างขวาง โดยหลักการตรวจวัดที่นิยมใช้คือจะอาศัยปฏิกิริยา Jaffe ซึ่งเป็นปฏิกิริยาระหว่างอัลคาไลน์พีเคอร์ทกับครีอะตินินผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นมีสีส้มแดงและสามารถตรวจวัดค่าการดูดกลืนแสงของผลิตภัณฑ์ได้ที่ความยาวคลื่น 550 นาโนเมตร และมีการนำไปประยุกต์ใช้ในตัวอย่างทางชีวภาพ เช่น เลือด ปัสสาวะ เป็นต้น เพื่อใช้ในการประเมินความเสี่ยงในการเกิดโรคในผู้ป่วย [26-29] T.sakai และคณะ และ A. N. Araujo [28, 29] ได้นำหลักการตรวจหาปริมาณครีอะตินิน ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับเทคนิคที่อาศัยการไหลของของเหลวอย่างต่อเนื่องภายในท่อขนาดเล็ก หรือที่เรียกว่า โฟลอินเจกชัน (FIA) ซึ่งเทคนิคดังกล่าวนี้มีความรวดเร็วในการตรวจวัด ประหยัดสารเคมีที่ใช้ ซึ่งเป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อความสะดวกในการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างปัสสาวะภายในห้องปฏิบัติการในโรงพยาบาล

เทคนิคที่นิยมใช้ในการหาปริมาณกลูโคสที่มีการศึกษากันอย่างกว้างขวางคือ การตรวจวัดไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ที่ได้จากปฏิกิริยาออกซิเดชันของกลูโคสด้วยกลูโคสออกซิเดส เทคนิคที่ใช้สำหรับตรวจวัดปริมาณไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ เช่น เทคนิคสเปกโทรโฟโตเมตรี [30, 31] เทคนิคทางเคมีไฟฟ้า [32-34] และเทคนิคเคมีลูมิเนสเซน [34-36] แต่อย่างไรก็ตาม กลูโคสออกซิเดส ที่ใช้ในปฏิกิริยาออกซิเดชันของกลูโคสมีราคาที่สูง การเก็บรักษายากเนื่องจากเอนไซม์เสื่อมสภาพได้ง่ายและเทคนิคในการวิเคราะห์มีหลายขั้นตอน ในปี 1959 G.L. Miller [37] ได้ศึกษาการตรวจวัดปริมาณกลูโคสได้โดยตรง โดยอาศัยเทคนิคทางสเปกโทรโฟโตเมตรีทำให้การวิเคราะห์ปริมาณมีความสะดวกมากขึ้น ซึ่งจะอาศัยการเข้าทำปฏิกิริยาระหว่างกลูโคสกับกรดไดไนโตรซาลิกไซคลิก (DNSA) ในสถานะที่เป็นด่าง หลังจากให้ความร้อนจะผลิตผลิตภัณฑ์สีส้มแดงสามารถตรวจวัดค่าการดูดกลืนแสงได้ที่ความยาวคลื่นที่ 540 นาโนเมตร J.B. Summer.[38, 39] ได้นำหลักการตรวจวัดกลูโคสดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการประเมินค่ากลูโคสในตรวจอย่างปัสสาวะของผู้ป่วยโรคเบาหวานแต่อย่างไรก็ตามวิธีเทคนิคที่ J.B. Summer. [40, 41] ได้นำเสนอนั้นมีการใช้สารเคมีในปริมาณมากและตรวจวัดได้ช้า จึงได้มีการวิจัยพัฒนาเทคนิคโพลีอินเจกชันในการตรวจวัดปริมาณกลูโคสที่สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว สามารถวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็วและใช้สารเคมีในปริมาณน้อยในระดับไมโครลิตร

2.9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และ กลูโคสได้ในระบบเดียวกัน

งานวิจัยที่ได้กล่าวข้างต้นนั้นเป็นเทคนิคในการตรวจวัดกลูโคส อัลบูมิน และ/หรือ ครีอะตินินได้เพียงตัวใดตัวหนึ่งเท่านั้น ทำให้ไม่สะดวกในการประเมินผล T. Sakai และคณะ [3] ได้นำเทคนิคในการวิเคราะห์แบบใหม่ที่อาศัยการไหลของของเหลวอย่างเป็นลำดับหรือที่เรียกว่า “ซีเควนเชียล อินเจกชัน” (SIA) สำหรับตรวจวัดปริมาณกลูโคส และอัลบูมินได้โดยใช้ระบบการวิเคราะห์ได้เพียงระบบเดียวโดยการวิเคราะห์กลูโคสจะอาศัยการเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันของกลูโคสด้วยเอนไซม์กลูโคสออกซิเดสแล้วตรวจวัดปริมาณไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ที่เกิดขึ้น ด้วยเทคนิคทาง สเปกโทรโฟโตเมตรี สำหรับการตรวจวัดอัลบูมินจะอาศัยปฏิกิริยาระหว่างอัลบูมินกับ TBPE ในสภาพที่เป็นกรด ซึ่งจะเกิดผลิตภัณฑ์สีฟ้าซึ่งสามารถดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร และ W. Siangproh และคณะ [4] ได้นำเสนอเทคนิคซีเควนเชียลอินเจกชันในการวิเคราะห์หาปริมาณ อัลบูมิน ต่อ ครีอะตินิน ซึ่ง อัลบูมิน จะทำปฏิกิริยากับ eosin Y (สีย้อมสีแดง) สำหรับการวิเคราะห์ปริมาณ ครีอะตินิน จะอาศัยปฏิกิริยาระหว่างครีอะตินิน กับ โซเดียม พิเครก เกิดเป็นสารเชิงซ้อนแล้วทำการตรวจวัดด้วยเครื่อง สเปกโทรโฟโตมิเตอร์ ที่ความยาวคลื่น 547 นาโนเมตร และ 500 นาโนเมตร ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1 แสดงการสรุปงานวิจัยที่ขอสิทธิการไหลของของเหลวภายในทางขนาดเล็กสำหรับการวิเคราะห์ปริมาณ อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส

งานวิจัยที่อ้างอิง	สารที่วิเคราะห์	เทคนิค	เครื่องตรวจวัด	ช่วงความเข้มข้นโดยตรง	ขีดจำกัดต่ำสุดในการตรวจวัด	ความถี่ในการตรวจวัด
[20]	อัลบูมิน	FIA	Photometer	0-15 g L ⁻¹	-	45 h ⁻¹
[22]	อัลบูมิน	FIA	Spectrophotometer	0-6 g L ⁻¹	-	40 h ⁻¹
[25]	อัลบูมิน	FIA	Spectrophotometer	0.15-12.0 mg dL ⁻¹	0.05 mg dL ⁻¹	30 h ⁻¹
[27]	ครีอะตินิน	FIA	Spectrophotometer	30-100 mg dL ⁻¹	-	20 h ⁻¹
[28]	ครีอะตินิน	FIA	Spectrophotometer	5-200 μg มิลลิลิตร ⁻¹	3 μg มิลลิลิตร ⁻¹	102 h ⁻¹
[29]	ครีอะตินิน	FIA	Spectrophotometer	0.5-2 g L ⁻¹	-	24 h ⁻¹
[30]	กลูโคส	FIA	Immobilized enzyme-spectrophotometer	0-4 mmol L ⁻¹	-	28 h ⁻¹
[34]	กลูโคส	FIA	Ampetrometer	1.5-9×10 ⁻⁵ mol L ⁻¹	-	100 h ⁻¹
[33]	กลูโคส	SIA	Chemiluminescence	0.7-8×10 ⁻⁶ mol L ⁻¹	-	54 h ⁻¹
[40]	กลูโคส	FIA	Spectrophotometer	30-60 μmol L ⁻¹	15 μmol L ⁻¹	11 h ⁻¹
[41]	กลูโคส	FIA	Spectrophotometer	7.5-37.4 mgL ⁻¹	-	45 h ⁻¹
[3]	อัลบูมิน กลูโคส	SIA	Spectrophotometer	20-50 μg มิลลิลิตร ⁻¹	10 g มิลลิลิตร ⁻¹	18 h ⁻¹
[4]	อัลบูมิน ครีอะตินิน	SIA	Spectrophotometer	up to 10 mg dL ⁻¹ up to 12.5 mg dL ⁻¹ up to 100 mg L ⁻¹	0.3 mg dL ⁻¹ 0.08 mg dL ⁻¹ 3.5 mg L ⁻¹	20 h ⁻¹

บทที่ 3

วิธีดำเนินการทดลอง

3.1 สารเคมีและอุปกรณ์

3.1.1 สารเคมี

1. สารละลายมาตรฐานอัลบูมิน (Human serum albumin, HSA) – Fluka, Switzerland
2. สารละลายมาตรฐานครีเอตินิน (Creatinine) – Siกรั๊มมา, China
3. สารละลายมาตรฐานกลูโคส (D-(+)-กรั๊มลูโคส) - Siกรั๊มมา
4. สารละลายเตตระโบรมโอฟีนอลฟทาไลน์ เอทิล เอสเทอร์ Tetrabromophenolphthaline ethyl ester (TBPE) –Aldrich, USA
5. สารละลายไตรทอนเอกซ์-100 (Triton X-100) – Fluka, Switzerland
6. สารละลายอะซิติก (CH_3COOH) –Mallinckrodt, Thailand
7. สารละลายอะซิเตท (CH_3COONa) –Rankem, India
8. สารละลายกรดพิคริก (Picrate) –Merck, USA
9. สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) - Rankem, India
10. สารละลายเอทานอล ($\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$) –Mallinckrodt, Thailand
11. สารละลายกรดไดไนโตรซาลิซิลิก (3, 5-dinitrosalicylic acid)-Fluka, China
12. สารละลายฟีนอล (Phenol)-Carlo Erba, Italy
13. สารละลายโซเดียม-โพแทสเซียมเททราเตต (Sodium-potassium tetratate)-Ajax Finechem, New Zealand

3.1.2 อุปกรณ์/เครื่องตรวจวัด

1. ขวดวัดปริมาตร
2. บีกเกอร์
3. ปิเปต
4. บิวเรต
5. หลอดหยด
6. นาฬิกาจับเวลา
7. เครื่องยูวี-วิสิเบิลสเปกโตรโฟโตมิเตอร์ (Jasco V630)
8. เครื่อง Photometer (Bangkok hiกรั๊มh lab, Thailand)
9. เฟอร์สตัดติกปั๊ม (Ismatec, Germany)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การเตรียมสารละลาย

สารละลายทุกตัวเตรียมจากน้ำกลั่นปราศจากไอออนที่ได้จากเครื่อง มิลลิคว และสารเคมีทุกตัวเป็นชนิดเกรดวิเคราะห์ (Analytical reagent grade)

3.2.1 การเตรียมสารละลายสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน

1 สารละลายมาตรฐานอัลบูมินความเข้มข้น 1000 มิลลิกรัมต่อลิตร

ละลายอัลบูมิน 0.1000 กรัม ในน้ำกลั่นปราศจากไอออน แล้วปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออนให้เป็น 100.00 มิลลิกรัม

2. สารละลาย เตตระ โบร โมฟีนอลฟทาไลน์ เอทิล เอสเทอร์ (TBPE) ความเข้มข้น 1.0×10^{-3} โมลาร์

ละลายเตตระ โบร โมฟีนอลฟทาไลน์ เอทิล เอสเทอร์ 0.0700 กรัม ในสารละลายเอทานอล จากนั้นปรับปริมาตรด้วยเอทานอลให้เป็น 100.00 มิลลิกรัม

3. สารละลาย ไทรทอน เอกซ์-100 ความเข้มข้น 0.5% น้ำหนักต่อปริมาตร

เปิดสารละลาย ไทรทอนเอกซ์-100 100 % ปริมาตรต่อปริมาตรมา 0.50 มิลลิกรัม ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออนให้เป็น 100.00 มิลลิกรัม

4. สารละลายผสมระหว่าง TBPE และ ไทรทอนเอกซ์-100 สำหรับตรวจวัดอัลบูมิน (TBPE+Triton x-100)

นำสารละลาย TBPE ผสมกับสารละลาย ไทรทอนเอกซ์-100 โดยให้มีความเข้มข้นของ TBPE เท่ากับ 2×10^{-4} โมลาร์ และความเข้มข้นของ ไทรทอนเอกซ์-100 เท่ากับ 0.2% ปริมาตรต่อปริมาตร

5. สารละลายบัฟเฟอร์ (Acetic acid+ Sodium acetate)

- เตรียมสารละลายโซเดียมอะซิเตทความเข้มข้น 0.1 โมลาร์ โดยชั่งโซเดียมอะซิเตท มา 0.8200 กรัม ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออนจนครบ 100.00 มิลลิกรัม

- เตรียมสารละลายกรดอะซิติกความเข้มข้น 0.1 โมลาร์ โดย เปิด กรดอะซิติก จาก 98% ปริมาตรต่อปริมาตร มา 2.86 มิลลิกรัม ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออนจนครบ 50.00 มิลลิกรัม แล้ว เปิดมา 10.00 มิลลิกรัม ใส่ขวดวัดปริมาตร 100.00 มิลลิกรัม ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออน

จากนั้นนำสารละลายโซเดียมอะซิเตทความเข้มข้น 0.1 โมลาร์ มาผสมกับเตรียมสารละลายกรดอะซิติกความเข้มข้น 0.1 โมลาร์ วัดค่าพีเอชให้เท่ากับ 3.2

3.2.2 การเตรียมสารละลายสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินิน

1. สารละลายมาตรฐาน ครีอะตินิน ความเข้มข้น 1000 มิลลิกรัมต่อลิตร

ละลาย ครีอะตินิน 0.1000 กรัม ในน้ำกลั่นปราศจากไอออน แล้วปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออนให้เป็น 100.00 มิลลิกรัม

2. สารละลายพิกเครท (ความเข้มข้น 0.052 โมลาร์)

ละลายพิกเครท 3.7500 กรัม และปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออนให้เป็น 25.00 มิลลิกรัม ทิ้งไว้ 30 นาที แล้วนำไปกรอง

3. สารละลายพิกเครท (ความเข้มข้น 0.025 โมลาร์ใน 0.2 โมลาร์ โซเดียมไฮดรอกไซด์)

ปีเปตสารละลายพิกเครท (ความเข้มข้น 0.052 โมลาร์) 12.00 มิลลิกรัม ในขวดวัดปริมาตรขนาด 25.00 มิลลิกรัม จากนั้นเติม 2.5 โมลาร์ โซเดียมไฮดรอกไซด์ 2.00 มิลลิกรัม แล้วปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออน

3.2.3 การเตรียมสารละลายสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส

1. สารละลายมาตรฐานกลูโคส ความเข้มข้น 1000 มิลลิกรัมต่อลิตร

ซึ่งสารละลายกลูโคส 0.1000 กรัม ในน้ำกลั่นปราศจากไอออน แล้วปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออนให้เป็น 100.00 มิลลิกรัม

2. สารละลายกรดไดโนโทซาลิกไซคลิก 0.63% น้ำหนักต่อปริมาตร

ซึ่งสารเคมีต่างๆ ดังนี้ กรดไดโนโทซาลิกไซคลิก 0.315 กรัม, ฟีนอล 0.25 กรัม, โซเดียมโพแทสเซียมคาร์บอเนต 9.1 กรัม และ โซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.5 กรัม จากนั้นนำสารเคมีทั้งหมดละลายในน้ำปราศจากไอออนปริมาตร 50 มิลลิกรัม โดยละลายผสมดังกล่าวจะทำการเตรียมวันต่อวัน

3.3 วิธีทำการทดลอง

3.3.1 ศึกษาความยาวคลื่นสูงสุดที่ใช้ในการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน

1. ปีเปตสารละลายมาตรฐานอัลบูมิน มา 1 มิลลิกรัมใส่ในขวดวัดปริมาตรขนาด 25.00 มิลลิกรัม เติมสารละลายเตตระโบรโมฟีนอลฟทาไลน์ เอทิล เอสเทอร์ 2.0×10^{-4} โมลาร์ ลงไป 5.00 มิลลิกรัม เขย่าเป็นเวลา 30 วินาที จากนั้นจึงเติม 0.2 % ปริมาตรต่อปริมาตร ไทรทอนเอกซ์ -100 5.00 มิลลิกรัม เขย่าอีกเป็นเวลา 1 นาที แล้วจึงเติมสารละลายบัฟเฟอร์ 2 มิลลิกรัม แล้วเขย่านาน 1 นาที จากนั้นใช้น้ำกลั่นปราศจากไอออน ปรับปริมาตรให้ครบ 25.00 มิลลิกรัม

3. เขย่าหลอดทดลองเป็นเวลา 30 วินาที เติมน้ำกลั่นลงใน คิวเวท ทำการสแกนสเปกตรัม

4. ทำซ้ำแต่ละความเข้มข้น อีก 1 ครั้ง โดยให้แต่ละหลอดทดลองมีความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานอัลบูมิน ในปริมาตรสุดท้ายเท่า 5, 10, 15, 20, 25 และ 30 มิลลิกรัมต่อลิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. นำสเปกตรัมที่ได้หาค่าความยาวคลื่นที่สูงสุดเพื่อใช้ติดตามผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น

3.3.2 ศึกษาความยาวคลื่นสูงสุดที่ใช้ในการตรวจวัดครีอะดินิน

1. เตรียมสารละลายมาตรฐานครีอะดินิน เข้มข้น 2.5, 5, 10, 15, 20 และ 25 มิลลิกรัมต่อลิตร โดยปีเปตสารละลายมาตรฐานครีอะดินินความเข้มข้น 500 มิลลิกรัมต่อลิตร มา 0.025, 0.050, 0.100, 0.150, 0.200 และ 0.250 มิลลิกรัม. ตามลำดับ ใส่ขวดวัดปริมาตรขนาด 10.00 มิลลิกรัม จากนั้นเติมสารละลายฟิกเครท เข้มข้น 0.025 มิลลิกรัมต่อลิตร 1.00 มิลลิกรัม จับเวลา 1 นาที จากนั้นปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออน จนปริมาตรรวมเท่ากับ 5.00 มิลลิกรัม

2. เขย่าหลอดทดลองนาน 1 นาที เทสารละลายลงใน ถังวัด ทำการสแกนสเปกตรัม

3. ทำซ้ำแต่ละความเข้มข้น อีก 1 ครั้ง

4. นำสเปกตรัมที่ได้หาค่าความยาวคลื่นที่สูงสุดเพื่อใช้ติดตามผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น

3.3.3 ศึกษาความยาวคลื่นสูงสุดที่ใช้ในการตรวจวัดกลูโคส

1. โดยปีเปตสารละลายมาตรฐานกลูโคสมา 1.00 มิลลิกรัม จากนั้น ปีเปตสารละลายกรดไคใน โตรซาลิกไซคลิก (เตรียมจากข้อ 3.2.3) มา 1.00 มิลลิกรัม จากนั้นนำไปให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 5 นาที

2. เขย่าหลอดทดลองนาน 1 นาที เทสารละลายลงใน ถังวัด ทำการสแกนสเปกตรัม

3. ทำซ้ำแต่ละความเข้มข้น อีก 1 ครั้ง โดยให้แต่ละหลอดทดลองมีความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานกลูโคสในปริมาตรสุดท้ายเท่ากับ 150, 250, 350, 450 และ 500 มิลลิกรัมต่อลิตร

4. นำสเปกตรัมที่ได้หาค่าความยาวคลื่นที่สูงสุดเพื่อใช้ติดตามผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น

3.3.4. ออกแบบระบบ CIA ระบบเดียวสำหรับตรวจวัดปริมาณกลูโคส ครีอะดินิน และอัลบูมินตามลำดับ

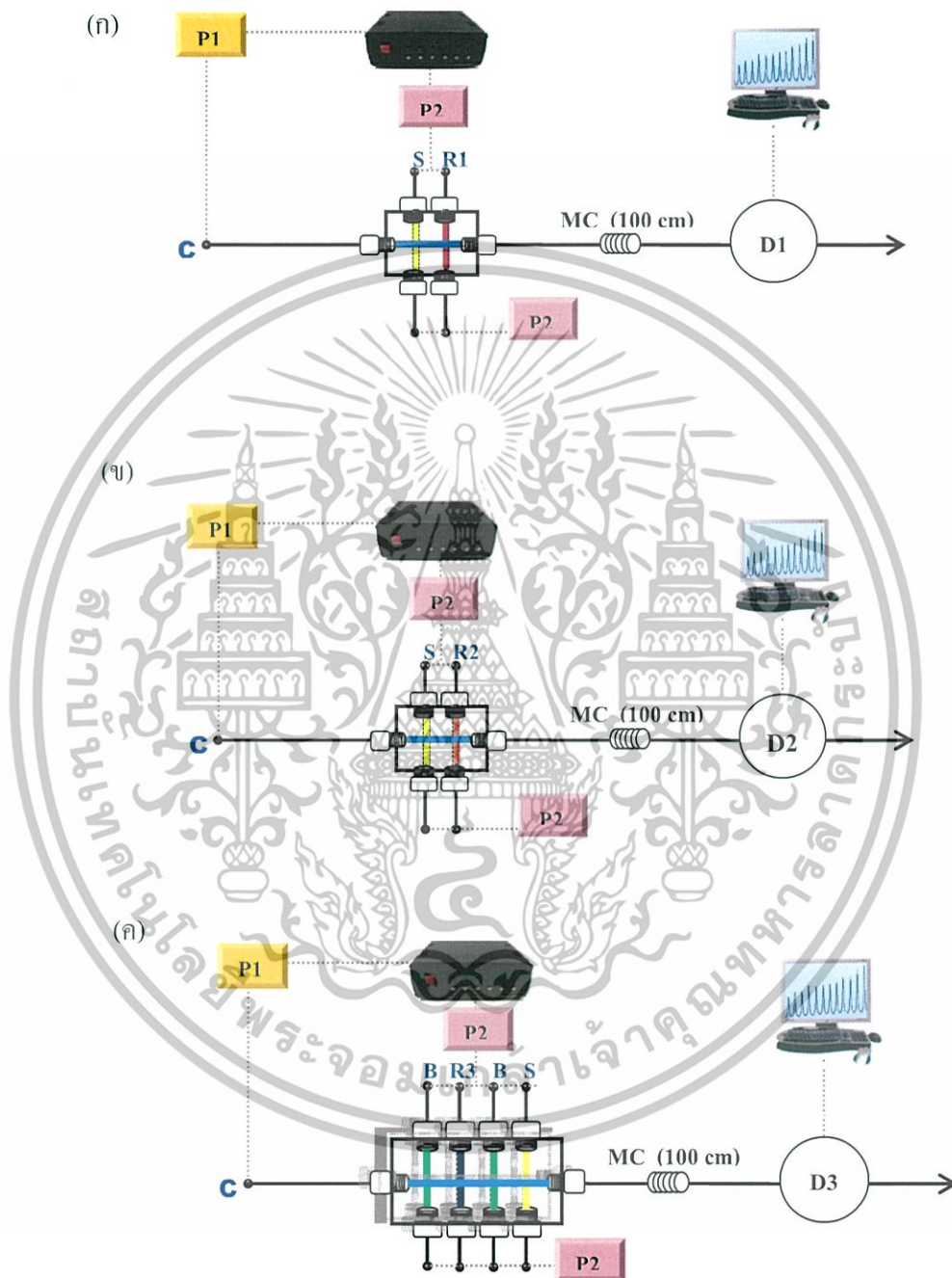
เมื่อทำการศึกษาความเป็นไปได้ของปฏิกริยาในการวิเคราะห์สารแต่ละตัวแล้วได้นำหลักการวิเคราะห์ข้างต้นมาประยุกต์ร่วมกับระบบ CIA โดยในขั้นแรกได้ออกแบบระบบ CIA สำหรับวิเคราะห์สารแต่ละตัวดังนี้ รูปที่ 3.1 รูปแสดงระบบ CIA สำหรับตรวจวัดกลูโคส (รูปที่ 3.1(ก)) ครีอะดินิน (รูปที่ 3.1 (ข)) และ อัลบูมิน (รูปที่ 3.1 (ค)) โดยขั้นตอนการวิเคราะห์ของทั้ง 3 ระบบ มีขั้นตอนการวิเคราะห์เหมือนกันดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เปิดปั๊ม P1 เพื่อดูดสารละลายตัวพาเข้าสู่ระบบ

ขั้นตอนที่ 2 เปิดปั๊ม P1 และ P2 เป็นเวลา 30 วินาที เพื่อนำสารมาตรฐานและสารเคมีเข้า

สู่ระบบ

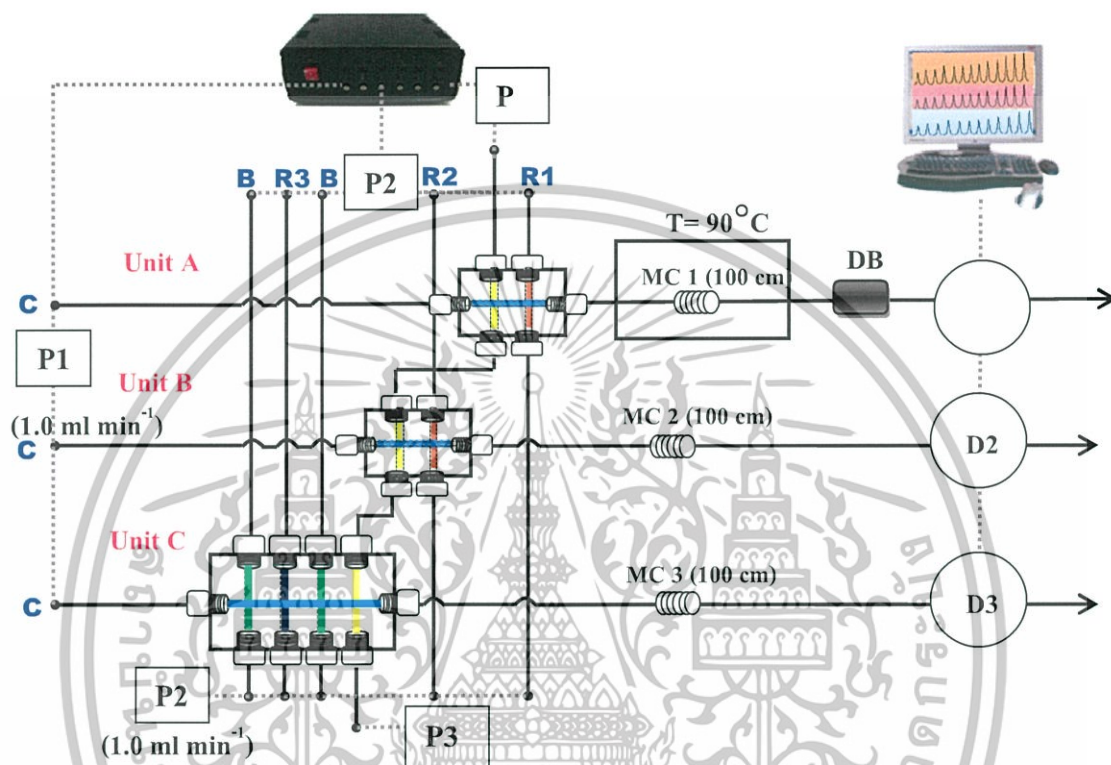
ขั้นตอนที่ 3 ปิดปั๊ม P2 ผลึกภัณฑ์ที่เกิดขึ้นภายในแต่ละระบบจะเคลื่อนที่เข้าสู่เครื่องตรวจวัด

รูปที่ 3.1 แสดงระบบ CIA สำหรับการวิเคราะห์หัตถ์กลูโคส (ก) ครีอะติติน (ข) และอัลบูมิน (ค)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.5 ระบบโครสอินเจกชัน (CIA) สำหรับการตรวจวัดหาปริมาณ อลูมิเนียม ครีอะตินิน และ กลูโคสภายในคราวเดียวกัน

รูปที่ 3.2 แสดงระบบโครสอินเจกชันแบบขนานสำหรับตรวจวัดปริมาณอลูมิเนียม ครีอะตินิน และ กลูโคสได้ในคราวเดียวกัน; Unit A สำหรับตรวจวัดกลูโคส; Unit B สำหรับตรวจวัด ครีอะตินิน และ Unit C สำหรับการตรวจวัดอลูมิเนียม; P: เพอร์สแตลติกปั๊ม, MC: ขดลวด ผสม, D1 และ D2: เครื่องตรวจวัด LED meter, D3: เครื่องตรวจวัดชนิดยูวี-วิสิเบิล สเปกโทรโฟโตมิเตอร์ (600 นาโนเมตร) C: สารละลายตัวพา (น้ำ), R1: สารละลายกรดได ไนโตรซาลิกไซคลิก, R2: สารละลายอัลคาไลน์พีเครท (0.025 โมลาร์ กรดพิคริกใน สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.2 โมลาร์, R3: สารละลาย TBPE (2×10^{-4} โมลาร์+ ไททรอนเอ็ก-100 (0.2 % v/v), B: สารละลายบัฟเฟอร์ (pH 3.1), S: สารละลายตัวอย่าง, DB: หน่วยกำจัดแก๊ส และ W: ของเสีย

ขั้นตอนการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 3.1

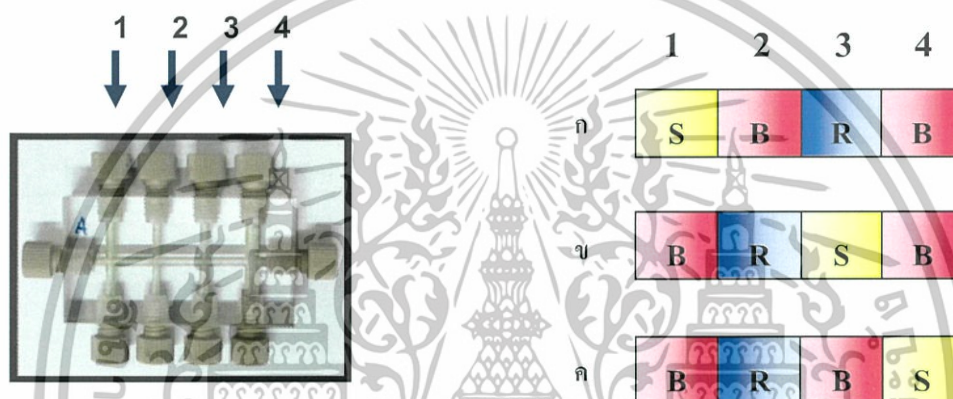
ตารางที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการทำงานของบีม สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน
ครีอะตินิน และกลูโคส

ขั้นตอน	P1	P2	P3	คำอธิบาย	แบบจำลองแสดงสิ่งที่เกิดขึ้น ภายในท่อ
1	เปิด	ปิด	ปิด	บีมสารละลายตัวพาเข้าสู่ระบบ	
2	เปิด	เปิด (60s)	เปิด (60s)	สารตัวอย่างและสารเคมีทั้งหมด เข้าสู่ระบบ	
3	เปิด	ปิด	ปิด	ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นเคลื่อนที่เข้าสู่ เครื่องตรวจวัด	
4	เปิด	ปิด	เปิด	ล้างสายของตัวอย่าง (s) ด้วยน้ำ	

การตรวจวัดจะใช้เครื่องตรวจวัดทั้งหมด 3 ตัวสำหรับตรวจวัดปริมาณ อัลบูมิน ครีอะตินิน และ กลูโคส ในขั้นตอนแรกจะบีมสารละลายตัวพา (น้ำปราศจากไอออน) ให้ไหลเข้าสู่ระบบด้วยอัตราการไหล 1.5 มิลลิลิตรต่อนาที โดยทำการเปิดบีม P 1 เพียงตัวเดียว สำหรับขั้นตอนที่สอง จะนำเข้าสู่สารละลายตัวอย่างและสารเคมีทั้งหมดเข้าสู่ระบบ ซึ่งในขั้นนี้จะเปิดบีม P1 P2 และ P3 เป็นเวลา 60 วินาที (คิดเป็นปริมาณของสารละลายตัวอย่างและสารเคมีเท่ากับ 2.0 มิลลิลิตร) หลังจากนั้น ปิดบีม P2 และ P3 แต่บีม P1 ยังคงเปิดอยู่ ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นทั้ง 3 ระบบ จะเคลื่อนที่เข้าสู่เครื่องตรวจวัด โดยในระบบที่ 1 (Unit A) กลูโคสทำปฏิกิริยากับสารละลายกรดไดไนโตรซาลิกไซคลิก เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่ส้มแดง เคลื่อนที่เข้าสู่เครื่องตรวจวัด LED meter (D1) ระบบที่ 2 (Unit B) ครีอะตินินทำปฏิกิริยากับสารละลายอัลคาไลน์พีเคเรท เกิดเป็นสารประกอบสีส้ม เคลื่อนที่เข้าสู่เครื่องตรวจวัด LED มิเตอร์ (D2) และระบบที่ 3 (Unit C) อัลบูมินจะเข้าไปทำปฏิกิริยากับ สารละลาย TBPE ที่มี สารละลายไททรอนเอกซ์-100 ในสภาวะที่เป็นกรด เกิดเป็นผลิตภัณฑ์สีฟ้าเคลื่อนที่เข้าสู่เครื่องสเปกโทรโฟโตมิเตอร์ ตรวจวัดที่ความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร (D3) ในขั้นตอนสุดท้ายของการวิเคราะห์ (ขั้นตอนที่ 4) จะเป็นการล้างสายของตัวอย่างด้วยน้ำปราศจากไอออนก่อนที่จะวิเคราะห์สารตัวอย่างตัวต่อไป โดยการขั้นตอนการวิเคราะห์สามารถทำได้โดยอัตโนมัติโดยป้อนคำสั่งผ่านคอมพิวเตอร์ โดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ชนิด Programmable logic controller (PLC) ร่วมกับวิซวลเบสิก (visual basic)

3.3.5.1 ศึกษาลำดับในการนำสารเคมีและสารตัวอย่างเข้าสู่ระบบ

ลำดับการนำเข้าสู่สารเคมีและสารตัวอย่างจะมีผลต่อการเกิดสัญญาณในระบบการวิเคราะห์หาปริมาณอัลลูมิเนียม มากกว่าระบบอื่น เนื่องจากว่าลำดับในการเกิดปฏิกิริยาของอัลลูมิเนียมนั้นมี 2 ขั้นตอนและสารเคมีที่ใช้ไม่สามารถผสมรวมกันได้ต้องแยกสารเคมีที่ใช้ออกจากกัน จึงทำให้มีจำนวนช่องในการนำเข้าสู่สารเคมีของ หน่วยโครสอินเจกชัน มากกว่าช่อง หน่วยโครสอินเจกชัน สำหรับระบบวิเคราะห์หาปริมาณ กลูโคส และครีอะตินิน ได้ศึกษาลำดับการนำเข้าสู่สารเคมีของระบบ CIA สำหรับการวิเคราะห์อัลลูมิเนียมทั้งหมด 3 แบบ ดังรูปที่ 3.2

รูปที่ 3.2 แสดงลำดับการนำสารเคมีเข้าสู่ระบบ CIA สำหรับการตรวจวัดปริมาณอัลลูมิเนียมที่ได้ศึกษา 3 แบบ (ก ข และ ค) โดย S คือ สารตัวอย่าง, R คือ สารละลายผสมระหว่าง TBPE กับ ไททรอนเอกซ์-100

3.3.6 ศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของระบบ CIA แบบขนาน สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณ กลูโคส อัลลูมิเนียม และครีอะตินิน ได้ในคราวเดียวกัน

ในการศึกษาสภาวะที่เหมาะสมจะทำการปรับเปลี่ยนอิทธิพลที่ต้องการศึกษาในขณะที่กำหนดให้อิทธิพลอื่นๆ คงที่

3.3.7 ศึกษาคุณลักษณะเด่นของระบบ CIA แบบขนาน

3.3.7.1 ศึกษาความเป็นเส้นตรง

- 1.เตรียมสารละลายมาตรฐานอัลบูมินในช่วงความเข้มข้น 5-30 มิลลิกรัมต่อลิตร และเตรียมสารมาตรฐานครีอะตินินในช่วงความเข้มข้น 100-800 มิลลิกรัมต่อลิตร และกลูโคส ในช่วงความเข้มข้น 100-900 มิลลิกรัมต่อลิตร
2. ป้อนค่าเวลาลงในโปรแกรมตามคำอธิบายในภาคผนวก ก โดยใช้เวลาในการนำสารตัวอย่างและสารเคมีเข้าสู่ระบบเป็นเวลา 60 วินาที
3. นำค่าสัญญาณที่บันทึกได้จากเครื่องตรวจวัดค่าการดูดกลืนแสง ทั้ง 3 ตัวมาสร้างกราฟมาตรฐาน

3.3.7.2 ศึกษาความเที่ยง

- 1.เตรียมสารละลายมาตรฐานกลูโคสที่ความเข้มข้น 150 และ 1000 มิลลิกรัมต่อลิตร เตรียมสารละลายมาตรฐานอัลบูมินที่ความเข้มข้น 5 และ 300 มิลลิกรัมต่อลิตร และเตรียมสารมาตรฐานครีอะตินินที่ความเข้มข้น 150 และ 1000 มิลลิกรัมต่อลิตร
2. ป้อนค่าเวลาลงในโปรแกรมตามคำอธิบายในภาคผนวก ก โดยใช้เวลาในการนำสารตัวอย่างและสารเคมีเข้าสู่ระบบเป็นเวลา 60 วินาที
3. ทำการวัดแต่ละความเข้มข้น 10 ซ้ำ

3.3.7.3 ศึกษาความแม่นยำของวิธี

การศึกษาความแม่นยำของวิธีจะประเมินจากค่าร้อยละการวิเคราะห์คืนกลับ (%recovery)

- 1.เตรียมสารละลายตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานของ อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสที่เติมลงในสารละลายตัวอย่าง

สถานะที่	ความเข้มข้น		
	อัลบูมิน	ครีอะตินิน	กลูโคส
1	5 มิลลิกรัมต่อลิตร	150 มิลลิกรัมต่อลิตร	200 มิลลิกรัมต่อลิตร
2	10 มิลลิกรัมต่อลิตร	250 มิลลิกรัมต่อลิตร	300 มิลลิกรัมต่อลิตร
3	20 มิลลิกรัมต่อลิตร	350 มิลลิกรัมต่อลิตร	400 มิลลิกรัมต่อลิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ป้อนค่าเวลาลงในโปรแกรมตามคำอธิบายในภาคผนวก ก โดยใช้เวลาในการนำสารตัวอย่างและสารเคมีเข้าสู่ระบบเป็นเวลา 60 วินาที
3. นำค่าสัญญาณที่ได้จากเครื่องตัววัดมาคำนวณหาเปอร์เซ็นต์ ค่าร้อยละการวิเคราะห์คืนกลับ (%Recovery) ของวิธีวิเคราะห์อัลบูมิน ตรีอะตินิน และกลูโคส

3.3.8 นำระบบ CIA ที่ได้พัฒนาขึ้นมาวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส ตรีอะตินิน และอัลบูมินในตัวอย่างปัสสาวะของผู้ป่วย

นำระบบ CIA ที่พัฒนามาตรวจวัดปริมาณกลูโคส ตรีอะตินิน และอัลบูมินในปัสสาวะของผู้ป่วยที่ได้จากโรงพยาบาลลาดกระบัง จากนั้นนำผลที่วิเคราะห์ได้จากระบบ CIA เปรียบเทียบกับผลที่ได้จากห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลวิธี

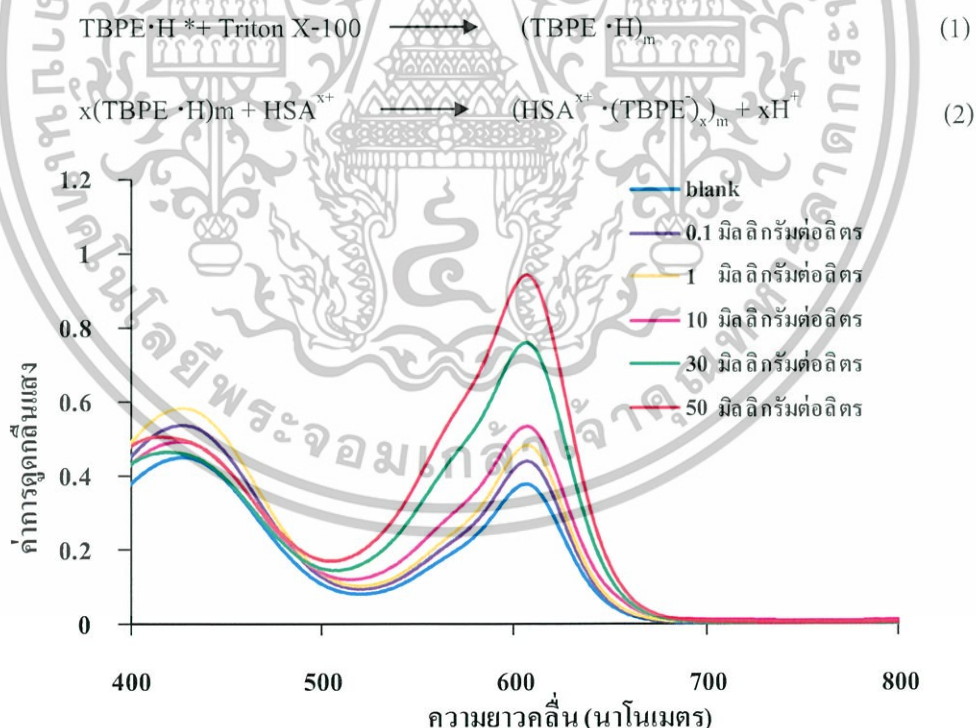
บทที่ 4

ผลการทดลองและอภิปรายผล

4.1 การศึกษาปฏิกิริยาที่ใช้ตรวจหาปริมาณ อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส

4.1.1 ศึกษาปฏิกิริยาที่ใช้ตรวจวัดอัลบูมิน

ได้ใช้ปฏิกิริยาระหว่างอัลบูมินและเททระโบรโมฟีนอลพทาซีน เอสทิล เอสเทอร์ (TBPE) ซึ่งมีสมการเคมีดัง (1) และ (2) ซึ่งเป็นปฏิกิริยาที่พัฒนาขึ้นโดย T. Sakai และคณะ [3, 25] และได้วัดสเปกตรัมการดูดกลืนแสงของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในช่วงความยาวคลื่นตั้งแต่ 400-600 นาโนเมตร ได้ผลการศึกษาดังรูปที่ 4.1 โดยลำดับของการเกิดปฏิกิริยาเป็นดังนี้ ในขั้นตอนแรกนั้น TBPE จะถูก protonate ในสารละลายบัฟเฟอร์ที่มี pH ประมาณ 3.2 ได้เป็น TBPE[•]H จากนั้น TBPE[•]H จะถูกล้อมรอบด้วยโครงสร้างของสารลดแรงตึงผิวซึ่งได้แก่ ไททรอนเอ็กซ์-100 ก่อนที่จะเข้าทำปฏิกิริยารวมตัวกับอัลบูมิน

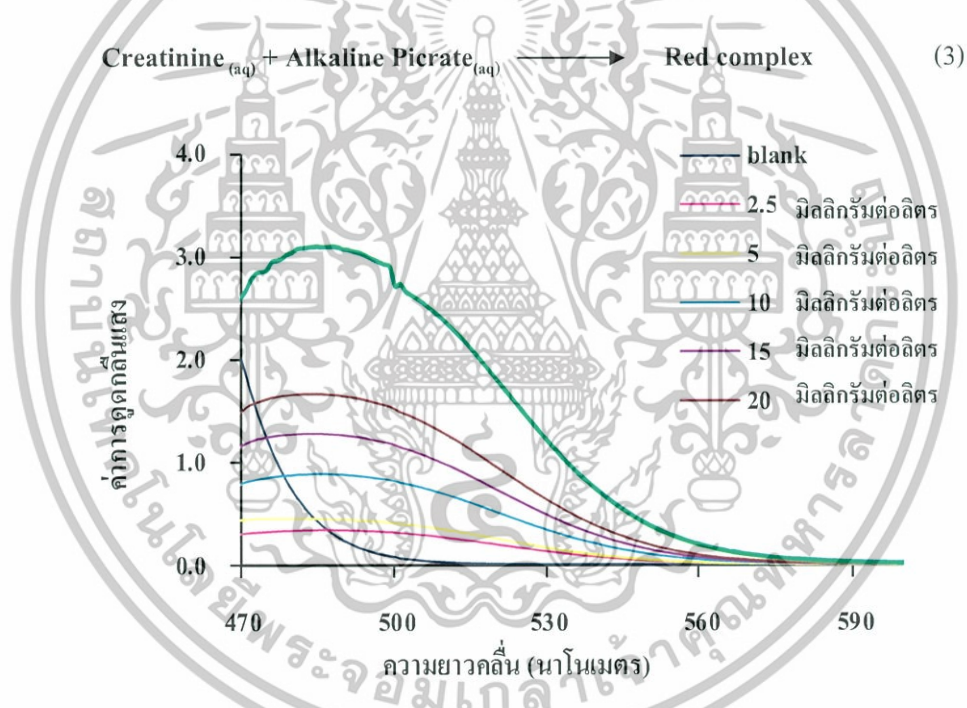

รูปที่ 4.1 แสดงสเปกตรัมการดูดกลืนแสงของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากสารละลายมาตรฐานอัลบูมินความเข้มข้น 5, 10, 15, 20, 25 และ 30 มิลลิกรัมต่อลิตรทำปฏิกิริยากับสารละลาย TPBE

จากสเปกตรัมในรูปที่ 4.1 ผลึกพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิกิริยาระหว่างอัลบูมินกับสารละลาย TBPE สามารถดูดกลืนแสงได้ที่ความยาวคลื่นที่สูงสุดมีค่าเท่ากับ 600 นาโนเมตร จึงเลือกใช้ความยาวคลื่นดังกล่าวในการติดตาม ผลึกพันธ์ที่เกิดขึ้น

4.1.2 ศึกษาปฏิกิริยาที่ใช้ตรวจวัดครีอะตินิน

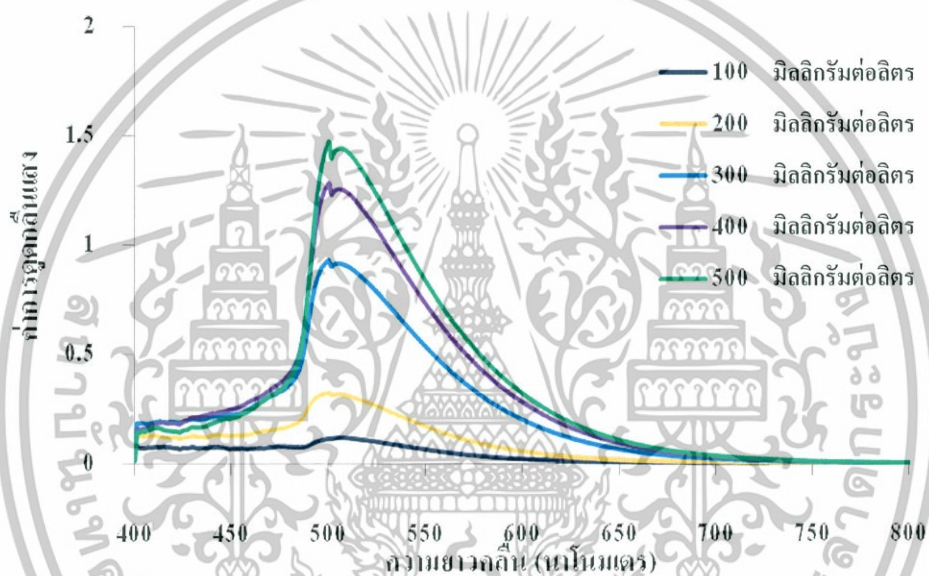
ปฏิกิริยาที่ใช้ในการตรวจวัดครีอะตินินจะใช้ปฏิกิริยาของ Jaffe [26-29] โดยครีอะตินินจะเข้าทำปฏิกิริยากับกรดพิคริกในสภาวะที่เตรียมในสารละลายเบส สมการเคมีแสดงดังสมการที่ 3 ผลึกพันธ์ที่เกิดขึ้นมีสีส้ม สเปกตรัมของผลึกพันธ์สามารถดูดกลืนความยาวคลื่นที่ 480 นาโนเมตร ได้สูงสุด แสดงดังรูปที่ 4.2 แต่ในการศึกษานี้จะเลือกติดตามที่ความยาวคลื่น 550 นาโนเมตร เนื่องจากที่ความยาวนี้มีความไวในการตรวจวัดที่เพียงพอ

รูปที่ 4.2 แสดงสเปกตรัมการดูดกลืนแสงของผลึกพันธ์ที่เกิดขึ้นจากสารละลายมาตรฐาน ครีอะตินินความเข้มข้น 0, 2.5, 5.0, 10.0, 25.0 และ 30.0 มิลลิกรัมต่อลิตรทำปฏิกิริยากับสารละลายพิคริกในสารละลายเบส

4.1.3 ศึกษาปฏิกิริยาที่ใช้ตรวจวัดกลูโคส

การตรวจวัดปริมาณกลูโคสจะอาศัยปฏิกิริยาระหว่างกลูโคสกับกรดไดไนโตรซาลิกไซคลิก ดังสมการที่ 4 ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นมีสีแดงน้ำตาล สามารถตรวจวัดที่ความยาวคลื่นสูงสุดที่ 500 นาโนเมตร ซึ่งเป็นความยาวคลื่นที่ใช้ในการติดตามผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามปฏิกิริยาที่ใช้นี้ ต้องให้ความร้อนกระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาได้ดีขึ้นเพราะพบว่าหากไม่ใช้ความร้อนผลิตภัณฑ์จะไม่เกิดขึ้น

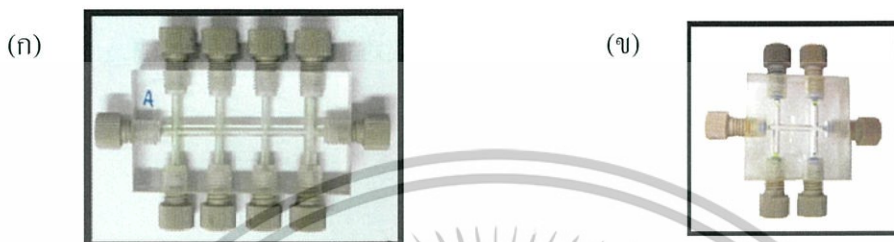

รูปที่ 4.3 แสดงสเปกตรัมการดูดกลืนแสงของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากสารละลายมาตรฐาน กลูโคส ความเข้มข้น 100,200, 300, 400 และ 500มิลลิกรัมต่อลิตรทำปฏิกิริยากับสารละลายกรดไดไนโตรซาลิกไซคลิก

4.2 การออกแบบหน่วยครอสอินเจกชันอะนาไลซิส (CIA unit)

ในเบื้องต้นได้ออกแบบ หน่วยครอสอินเจกชัน ที่ใช้ในการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ให้มีช่องทางแนวตั้ง 4 ช่องสำหรับนำสารตัวอย่างและสารเคมีเข้าสู่ระบบ และช่องทางแนวนอน 1 ช่องสำหรับสารละลายตัวพา เพื่อนำท่อน โชนของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นเคลื่อนเข้าสู่เครื่องตรวจวัด เนื่องจากการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมินมีสารเคมีที่ใช้สำหรับเข้าทำปฏิกิริยา 3 ช่อง และ อีกหนึ่ง ช่องสำหรับสารตัวอย่าง

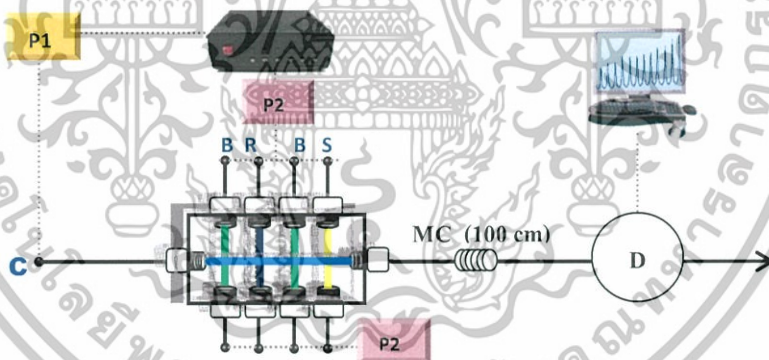
การออกแบบ หน่วยครอสอินเจกชัน สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินินและกลูโคส ให้มีช่องทางแนวตั้ง 2 ช่องสำหรับนำสารตัวอย่างและสารเคมีเข้าสู่ระบบ และช่องทางแนวนอน 1 ช่องสำหรับสารละลายตัวพา ทั้งนี้เนื่องมาจากการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินินและกลูโคสใช้สารเคมีในการเข้าทำปฏิกิริยาเพียง 1 ช่อง และอีกหนึ่งช่องสำหรับนำเข้าสู่สารตัวอย่าง แสดงดังรูปที่ 4.4

รูปที่ 4.4 แสดง หน่วยครอสอินเจกชัน (ก) หน่วยครอสอินเจกชัน สำหรับวิเคราะห์หาปริมาณอัลลูมิเนียม และ (ข) หน่วยครอสอินเจกชัน สำหรับการวิเคราะห์ ครีอะตินินและกลูโคส

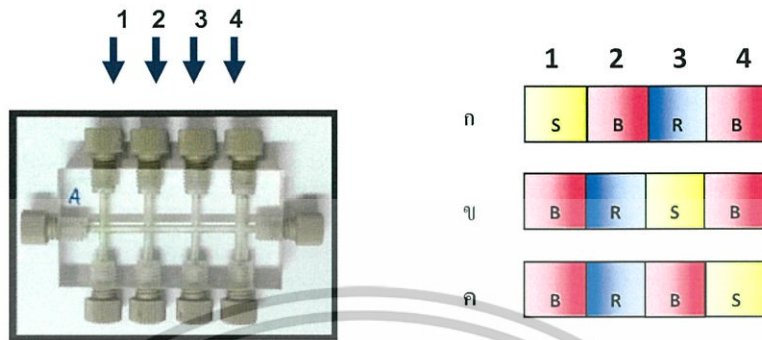
4.3 การออกแบบระบบ CIA แบบระบบเดี่ยวสำหรับวิเคราะห์อัลลูมิเนียม

ระบบ CIA แบบระบบเดี่ยวสำหรับวิเคราะห์อัลลูมิเนียมแสดงดังรูปที่ 4.5

รูปที่ 4.5 แสดงระบบ CIA สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลลูมิเนียม: C คือ สารละลายตัวพา (น้ำ); B คือ สารละลายบัฟเฟอร์ (พีเอช 3.2); R คือ สารละลายผสม (2×10^{-4} โมลต่อลิตร TBPE + 0.2 % ปริมาตรต่อปริมาตร ไททรอนเอ็กซ์-100); S คือ สารละลายมาตรฐานอัลลูมิเนียม MC คือ ขดท่อผสม; D คือ เครื่องตรวจวัด และ P คือ เพลอริสตัลติกปั๊ม

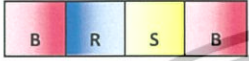
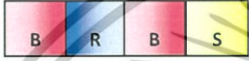
ได้ศึกษาอิทธิพลของลำดับการนำสารเคมีและสารตัวอย่างเข้าสู่ระบบดังกล่าวแสดงดังรูปที่ 4.6

รูปที่ 4.6 แสดงลำดับในการนำเข้าสู่สารเคมีเข้าสู่ หน่วยครอสสอินเจกชัน ซึ่งศึกษาการ สารเคมี 3 แบบ: S คือ สารตัวอย่าง; B คือ สารละลายบัฟเฟอร์ (พีเอช 3.2) และ R คือ สารละลายผสม (2×10^{-4} โมลาร์ TBPE + 0.2 % ปริมาตรต่อ ปริมาตร ไททรอนเอ็กซ์-100)

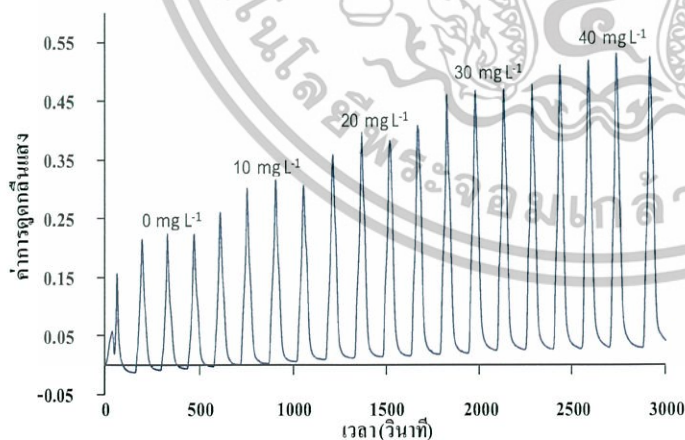
ผลการทดลองพบว่า การนำเข้าสู่สารเคมีและสารตัวอย่างในแบบ ค ให้ความไวในการ วิเคราะห์ (sensitivity) มากกว่าแบบ ก และ ข และเมื่อนำสัญญาณที่ได้จากตรวจวัดมาสร้างกราฟ มาตรฐานซึ่งสามารถแสดงสมการถดถอยเชิงเส้นตรงและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ได้ดังตารางที่ 4.1 พบว่าการนำเข้าสู่สารเคมีในแบบ ค มีความเป็นเส้นตรงมากกว่าแบบ ก และ ข ทั้งนี้ เนื่องจาก ลำดับการนำเข้าสู่สารเคมีแบบ ค มีลำดับที่เหมือนกับลำดับในการเกิดปฏิกิริยา คือ สารละลาย TPBE จะต้องเกิดการแลกเปลี่ยนไอออนระหว่าง ไอออนของ กลีโอฟอสเฟตในโครงสร้างของ TPBE กับ ไฮโดรเจนไอออนของสารละลายบัฟเฟอร์ก่อน เกิดเป็น $TPBE \cdot H^+$ แล้วจึงเกิดการแลกเปลี่ยน ไอออนของ ไฮโดรเจนไอออนกับโมเลกุลของอัลูมิเนียม เกิดเป็นผลิตภัณฑ์สีฟ้าที่สามารถตรวจวัดได้ ที่ความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร

ตารางที่ 4.1 แสดงสมการถดถอยเชิงเส้นตรงและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของกราฟมาตรฐานที่ได้การวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ด้วยลำดับการนำเข้าสู่สารเคมีที่ต่างกัน

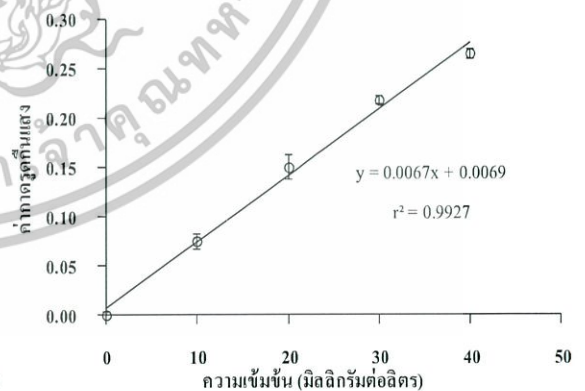
แบบที่	ลำดับการนำเข้า	สมการเส้นตรง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
A		$Abs = 0.0013[albumin] + 0.0050$	0.9899
B		$Abs = 0.0010[albumin] - 0.0029$	0.9706
C		$Abs = 0.0044[albumin] + 0.0097$	0.9941

หมายเหตุศึกษาโดยใช้ความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานอัลบูมิน ช่วงความเข้มข้นตั้งแต่ 0 ถึง 80 มิลลิกรัมต่อลิตร โดยวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร

หลังจากออกแบบระบบและเลือกลำดับการนำสารเคมีและสารตัวอย่างที่เหมาะสมเข้าสู่ระบบได้แล้ว จึงได้นำระบบและลำดับที่ได้ไปศึกษาช่วงความเป็นเส้นตรงของสารละลายมาตรฐานอัลบูมิน พบว่าได้ช่วงความเป็นเส้นตรงตั้งแต่ 0 ถึง 40 มิลลิกรัมต่อลิตร โดยได้ลักษณะสัญญาณและกราฟมาตรฐานดังรูปที่ 4.7 (ก) และ (ข)

(ก)

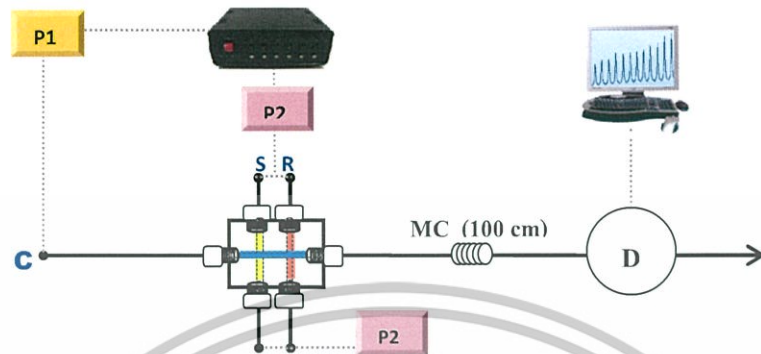

(ข)

รูปที่ 4.7 (ก) คือ สัญญาณที่ได้จากตรวจวัดอัลบูมิน และ (ข) คือ กราฟมาตรฐานของการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน

4.4 การออกแบบระบบ CIA แบบระบบเดียวสำหรับวิเคราะห์ครีโอะดินิน

ระบบ CIA แบบระบบเดียวสำหรับวิเคราะห์ ครีโอะดินินแสดงดังรูปที่ 4.8

รูปที่ 4.8 แสดงระบบ CIA สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณครีโอะดินิน: S คือ สารละลายมาตรฐานครีโอะดินิน R คือสารละลายอัลคาไลน์พีเครท (0.025 โมลาร์ในสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.2 โมลาร์); MC คือ ขดท่อผสม; D คือ เครื่องตรวจวัด และ P คือ เพรสตัดติกปั๊ม

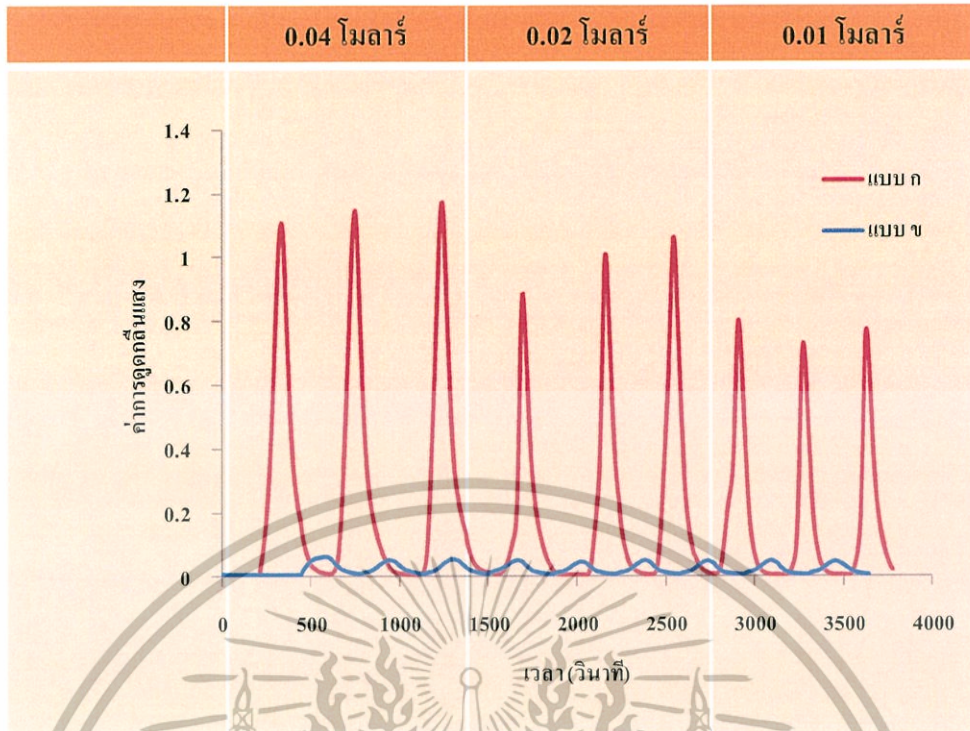
ได้ศึกษาอิทธิพลของลำดับการนำสารเคมีและสารตัวอย่างเข้าสู่ระบบ เช่นเดียวกับของระบบ CIA แบบเดียวสำหรับวิเคราะห์ห้อลูมิน แต่ในการศึกษาได้ใช้สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ความเข้มข้น (0.01-0.04 โมลาร์) แทนสารละลายมาตรฐานครีโอะดินินและใช้สารละลายฟีนอล์ฟทาลีน (ความเข้มข้นร้อยละ 0.01) แทนสารละลายกรดฟิคริก เนื่องจากต้องการเห็นลักษณะการผสมกันของท่อนโซนาใน โดยลำดับที่ให้ศึกษาแสดงดังรูปที่ 4.9

รูปที่ 4.9 แสดงลำดับการนำเข้าสู่สารเคมีเข้าสู่ระบบ CIA สำหรับการตรวจวัดครีโอะดินิน และกลูโคส โดยได้ศึกษาลำดับการนำเข้า 2 แบบ: S คือสารละลาย โซเดียมไฮดรอกไซด์ (ความเข้มข้น 0.01-0.04 โมลาร์) และ R คือ ฟีนอล์ฟทาลีน

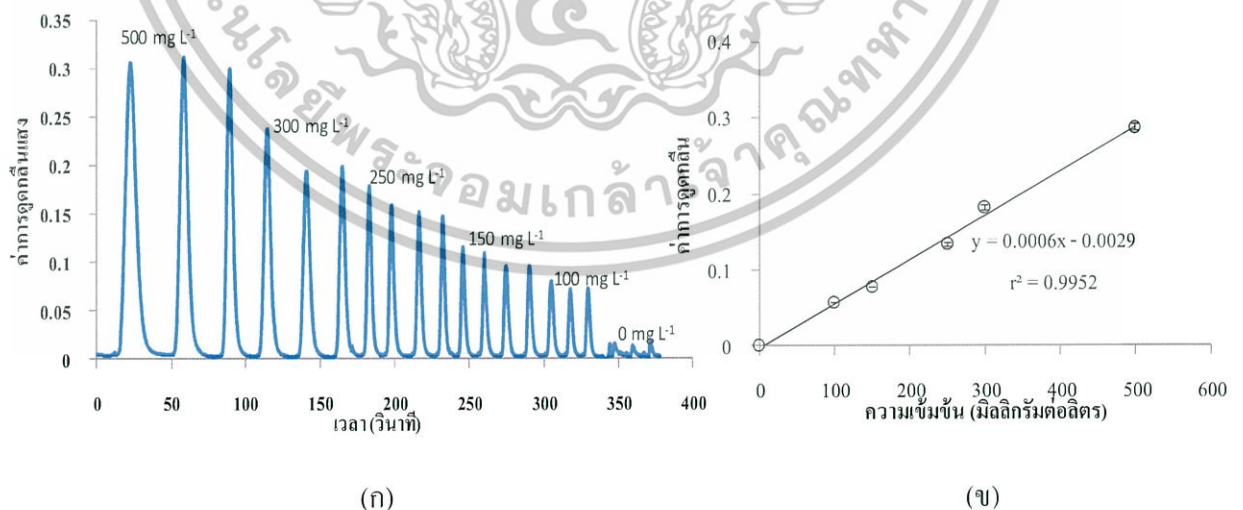
จากการทดลองพบลำดับการนำเข้าในแบบ ก นั้นให้ค่าการดูดกลืนแสงของสัญญาณที่สูงกว่าแบบ ข จึงเลือกให้ลำดับการนำเข้าสารเคมีในแบบ ก สำหรับการตรวจวัดหาปริมาณครีโอะดินิน และกลูโคส ผลการทดลองแสดงดังรูปที่ 4.10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.10 แสดงสัญญาณที่ได้จากการตรวจวัดผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นของสารละลาย
โซเดียมไฮดรอกไซด์กับฟีนอล์ฟทาซีน

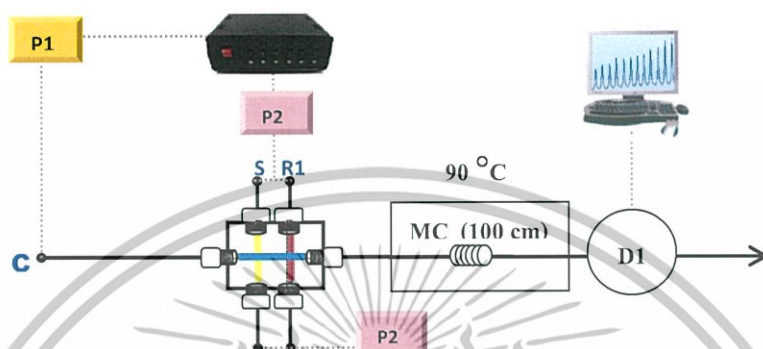
ได้นำระบบและลำดับที่เลือกไปใช้ศึกษาความเป็นเส้นตรงของสารละลายมาตรฐาน
ครีอะตินีน พบว่าในช่วงความเป็นเส้นตรงตั้งแต่ความเข้มข้น 0 ถึง 500 มิลลิกรัมต่อลิตร โดย
ลักษณะของสัญญาณและกราฟมาตรฐานแสดงดังรูป 4.11

รูปที่ 4.11 (ก) คือ สัญญาณที่ได้จากการตรวจวัดครีอะตินีน และ (ข) คือ กราฟมาตรฐานของ
การตรวจวัดครีอะตินีน

4.5 การออกแบบระบบ CIA แบบระบบเดียวสำหรับวิเคราะห์กัลโคส

ระบบ CIA สำหรับวิเคราะห์กัลโคสแสดงดังรูปที่ 4.12

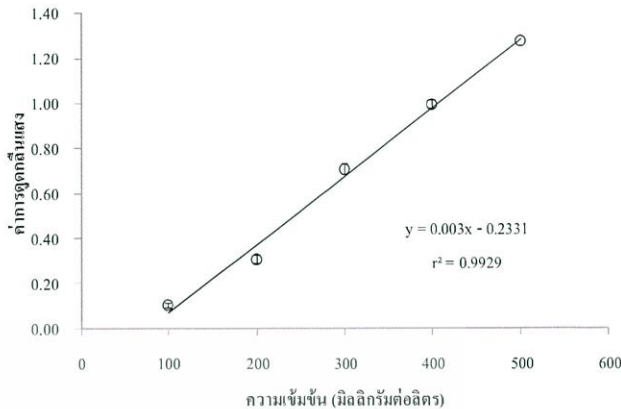
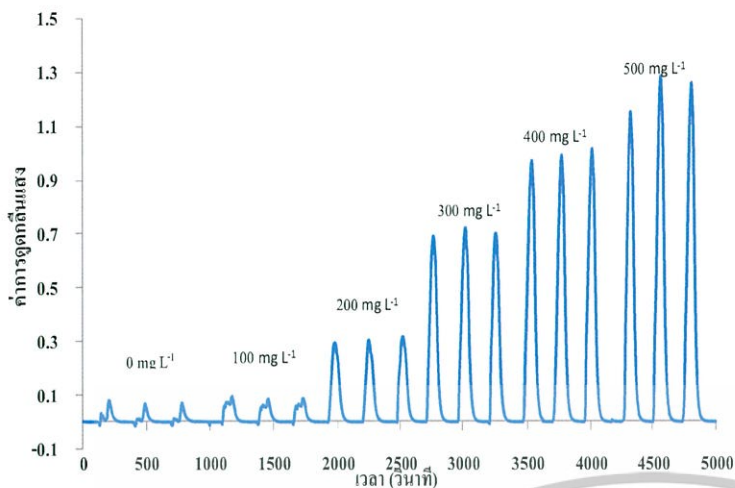

รูปที่ 4.12 แสดงระบบ CIA สำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณกัลโคส: R คือสารละลายกรดไดโนโตรซาลิกไซคลิก ในสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์; MC คือ ขดท่อผสม; D คือ เครื่องตรวจวัด P คือ เพริสติกติกปั๊ม และ DB คือ หน่วยกำจัดฟองอากาศ

ทั้งนี้ในระบบการวิเคราะห์กัลโคสไม่ได้ศึกษาอิทธิพลของลำดับการนำสารเคมีและสารตัวอย่างเข้าสู่ระบบ แต่จะนำผลการศึกษาอิทธิพลดังกล่าวของระบบครีโอะดีนิน มาใช้ เนื่องจากมีจำนวนช่องของสารเคมีและสารตัวอย่าง (2 ช่องเท่ากัน) และอัตราการไหล ของสารละลายในช่องแนวอนและแนวตั้ง (1.00 มิลลิลิตรต่อนาที) เท่ากัน

นอกจากนี้ เพื่อรักษาอุณหภูมิของท่อโซนของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น จึงได้นำท่อขนาดใหญ่ (เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 เซนติเมตร) สวมครอบท่อที่ต่อออกมาจากอ่างน้ำร้อน โดยครอบท่อนี้จนถึงทางเข้าหน่วยตรวจวัด

ต่อไปได้นำระบบที่ออกแบบไปศึกษาความเป็นเส้นตรงของสารละลายมาตรฐานกัลโคส ในช่วงความเป็นเส้นตรง 0 ถึง 500 มิลลิกรัมต่อลิตร พบว่าได้จำนวนเป็นเส้นตรงที่ดี โดยลักษณะของสัญญาณและกราฟมาตรฐานที่ได้แสดงดังรูปที่ 4.13

(ก)

(ข)

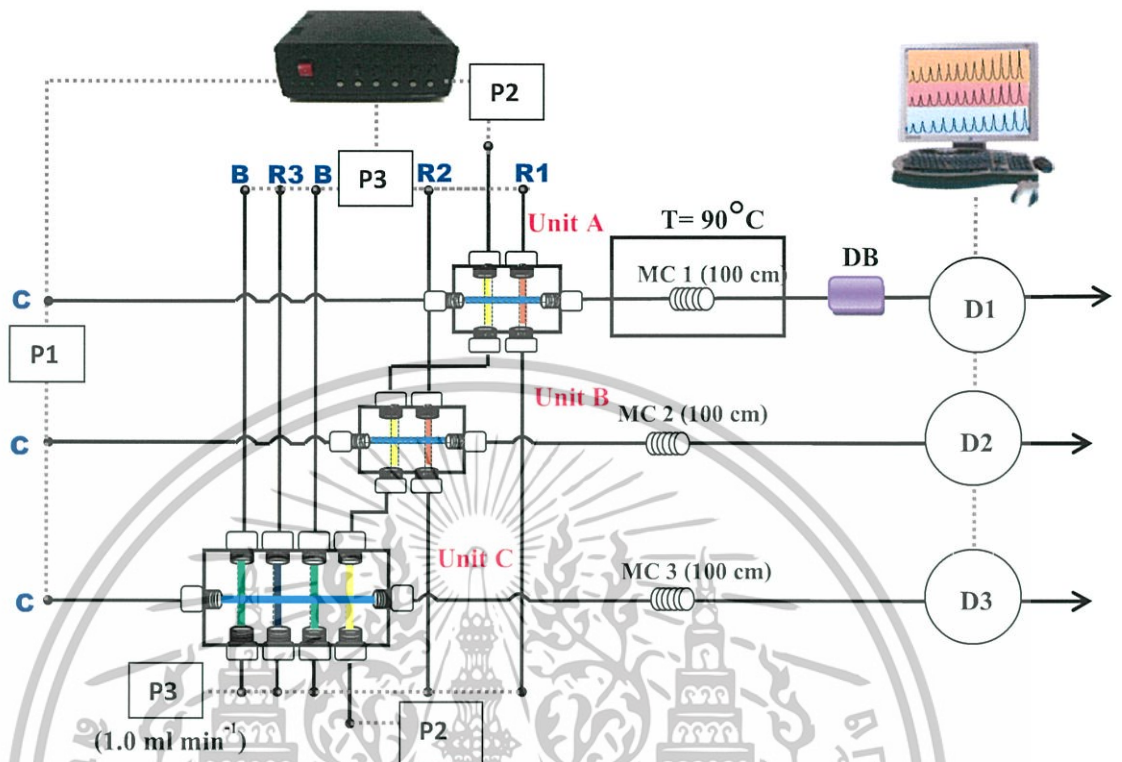
รูปที่ 4.13 (ก) คือสัญญาณที่ได้จากตรวจวัดกลูโคส และ (ข) คือ กราฟมาตรฐานของการตรวจวัดปริมาณกลูโคส

แต่อย่างไรก็ดี จะสังเกตเห็นว่าที่ท่อผสมของระบบสำหรับวิเคราะห์กลูโคสนั้นต้องแช่ไว้ในอ่างน้ำร้อนที่ควบคุมอุณหภูมิไว้ที่ 90 องศาเซลเซียส เพื่อให้ปฏิกิริยาเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้เคยได้ทดลองไม่ใช้ความร้อนหรือใช้อุณหภูมิที่ต่ำกว่านี้ พบว่าปฏิกิริยาไม่เกิดขึ้นหรือเกิดผลิตภัณฑ์ขึ้นได้น้อยมาก จึงจำเป็นต้องให้อุณหภูมิที่ 90 องศาเซลเซียส ดังกล่าว สำหรับอ่างน้ำควบคุมอุณหภูมินั้นได้ประดิษฐ์ขึ้นมาโดยอาศัยหลักการของ thermocouple

ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อใช้อุณหภูมิของอ่างน้ำร้อนสูงๆคือ เกิดฟองอากาศในท่อผสม จำเป็นต้องกำจัดฟองอากาศออกก่อนที่จะไหลเข้าสู่เครื่องตรวจวัด ซึ่งทำได้โดยใช้หน่วยกำจัดฟองอากาศ (Debubbler unit) ซึ่งดัดแปลงมาจากหน่วยที่ยอมให้แก๊สผ่านได้ (Gas-diffusion unit) นั้นเองและเพื่อเป็นการรักษาอุณหภูมิของท่อไอเซนผลิตภัณฑ์ได้น้ำที่อุณหภูมิใหญ่ (เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 เซนติเมตร) มาสวมครอบไว้ โดยสวมที่อุณหภูมิใหญ่เข้ากับท่อที่ต่อออกจากอ่างน้ำร้อนจนถึงหน่วยตรวจวัด

4.6 การออกแบบระบบ CIA แบบขนานเพื่อวิเคราะห์อัลบูมิน ครีอะตินินและกลูโคสภายในคราวเดียวกัน

เพื่อให้ระบบ CIA สามารถตรวจวัดหาปริมาณ อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสได้ภายในคราวเดียวกันจึงได้ ออกแบบระบบ CIA แบบสามส่วน โดยการนำระบบ CIA แบบแยกมารวมกัน แสดงดังรูปที่ 4.14

รูปที่ 4.14 แสดงระบบ CIA แบบสามส่วนสำหรับวิเคราะห์หาปริมาณอัลลูมิเนียม ครีอะดีนินและกลูโคสได้ภายในคราวเดียวกัน Unit A สำหรับตรวจวัดกลูโคส; Unit B สำหรับตรวจวัดครีอะดีนิน และ Unit C สำหรับการตรวจวัด อัลลูมิเนียม; P: เพอร์สตัลติกปั๊ม, MC: ขดท่อผสม, D1 และ D2: เครื่องตรวจวัด LED meter (หลอดสีเขียว), D3: เครื่องตรวจวัดสเปกโตรโฟโตมิเตอร์ (600 nm) C: สารละลายตัวพา(น้ำ), R1: สารละลายกรดไดโนโทรซาลิกไซคลิก (สารละลายไดโนโทรซาลิกไซคลิก 2% น้ำหนักต่อปริมาตร) R2: อัลคาไลน์ฟิเครท (0.025 M กรดฟิคริก ในสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.2 โมลาร์), R3: TBPE (2×10^{-4} โมลาร์ + ไททรอนเอ็กซ์-100 (0.2 % ปริมาตรต่อปริมาตร), B: สารละลายบัฟเฟอร์ (pH 3.1), S: สารละลายตัวอย่าง, DB: หน่วยกำจัดฟองอากาศ และ W: ของเสีย

การออกแบบระบบ CIA แบบสามส่วนนั้นจะสามารถแบ่งระบบ ได้เป็นสามส่วนดังนี้ ส่วนที่หนึ่ง (ระบบ A) เป็นระบบสำหรับการตรวจวัดหาปริมาณกลูโคส ภายในระบบจะประกอบด้วย หน่วยครอสอินเจกชัน ที่ออกแบบให้มีช่องทางแนวตั้ง 2 ช่องและช่องทางแนวนอน 1 ช่อง เชื่อมเข้ากับขดท่อผสมที่อยู่ในอ่างน้ำควบคุมอุณหภูมิซึ่งทางห้องปฏิบัติการได้ประดิษฐ์ขึ้นมา

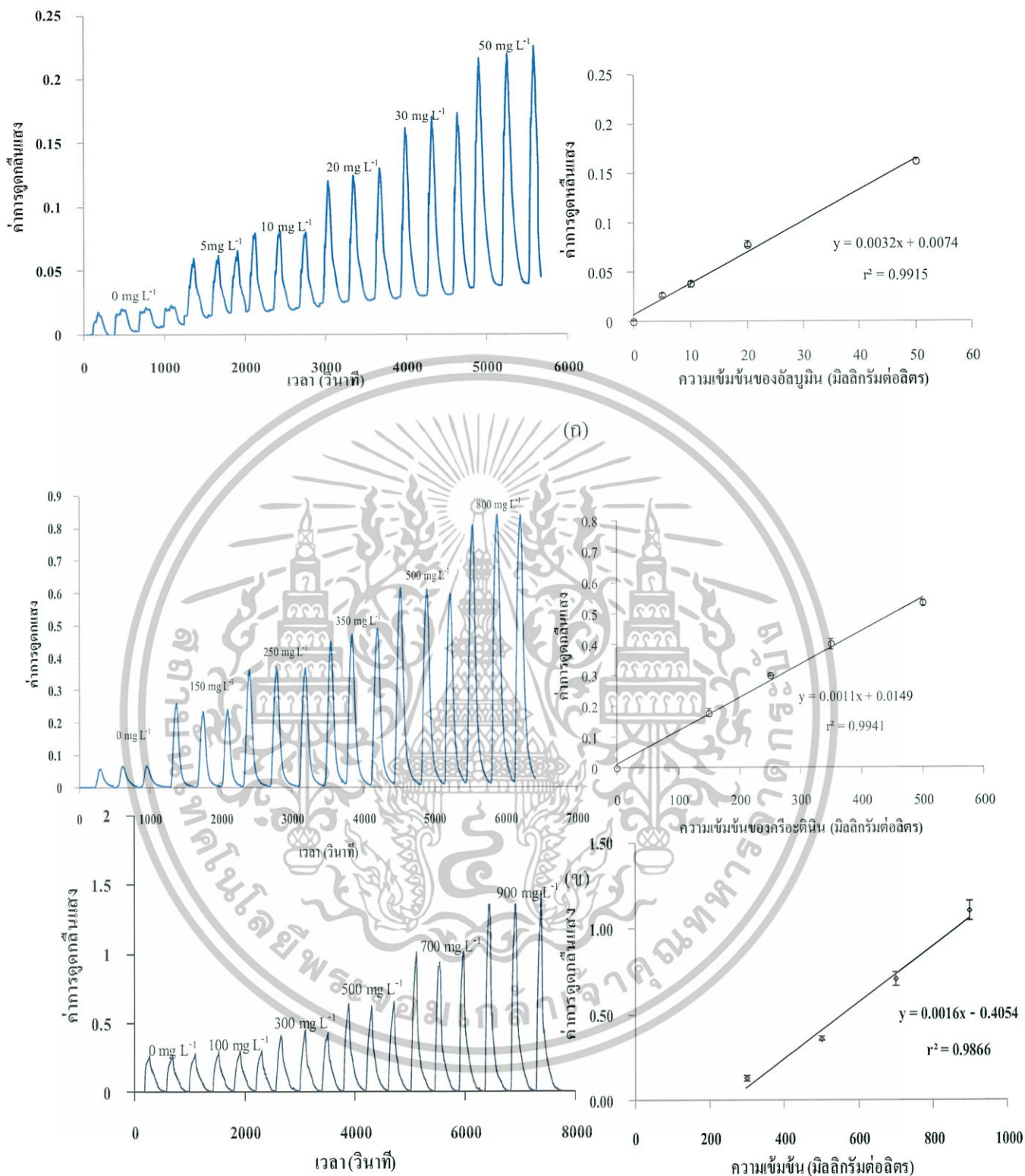
ส่วนที่สอง (ระบบ B) เป็นระบบสำหรับการตรวจวัดปริมาณครีอะตินิน ซึ่งระบบจะมีลักษณะคล้ายกับระบบการตรวจวัดกลูโคส แต่จะแตกต่างกันตรงที่ ขดท่อผสมนั้นไม่ต้องมีการควบคุมอุณหภูมิ หน่วยครอสอินเจกชัน เข้ากับขดท่อผสม และเครื่องตรวจวัด ตามลำดับ

ส่วนที่สาม (ระบบ C) เป็นระบบสำหรับการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ระบบจะประกอบด้วย หน่วยครอสอินเจกชัน ที่มีช่องทางแนวตั้ง 4 ช่อง และช่องทางแนวนอน 1 ช่อง เชื่อมต่อกับขดท่อผสม และเครื่องตรวจวัด ตามลำดับ

จากรูปที่ 4.14 จะเห็นได้ว่าทั้งสามระบบนั้นจะเชื่อมต่อกับสายของสารตัวอย่าง โดยสารตัวอย่างจะไหลเข้าสู่ unit A ก่อนไหลเข้าสู่ unit B และ unit C ตามลำดับ โดยสารเคมีและสารตัวอย่างที่ใช้ทั้งหมดจะถูกนำเข้าสู่ระบบพร้อมกันด้วย เพอร์ิสต์ลิติกปั้ม 2 และ 3 เป็นเวลา 1 นาที ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นภายในแต่ละ unit จะถูกสารละลายตัวพา (น้ำกลั่น) พาเคลื่อนที่เข้าสู่เครื่องตรวจวัดของแต่ละระบบด้วย เพอร์ิสต์ลิติกปั้ม 1 สามารถดำเนินการวิเคราะห์ได้อย่างอัตโนมัติ ด้วยการควบคุมการทำงานของปั้มผ่านทางกล่องควบคุม (กล่องสี่ค่า) ซึ่งภายในจะประกอบด้วยอุปกรณ์ที่เรียกว่า Programmable logic control หรือ PLC เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับควบคุมการทำงานของปั้ม โดยจะรับคำสั่งการทำงานผ่านโปรแกรมที่เรียกว่า Visual basic ทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ควบคุมดังกล่าวนี้ได้ถูกพัฒนาภายในห้องปฏิบัติการ

ลำดับในการจัดวางระบบนั้นจะให้ระบบการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคสนั้นอยู่ลำดับแรก ลำดับต่อมาจะเป็นระบบการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินิน และลำดับสุดท้ายคือระบบการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน การจัดลำดับดังกล่าวเนื่องมาจากป้องกันไม่ให้สารเคมีที่ใช้ทำปฏิกิริยาในแต่ละตัวอย่างไหลปนลงมากับสายของสารตัวอย่างซึ่งเชื่อมกับหน่วยครอสอินเจกชันของระบบการวิเคราะห์ลำดับถัดมา หากนำลำดับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมินจัดวางเป็นลำดับแรกจะทำให้สารเคมี (TBPE + ไทพรอนเอ็กซ์-100) ที่ใช้ในการเกิดปฏิกิริยากับอัลบูมินไหลปนลงมากับสายของสารตัวอย่าง เนื่องจากลำดับการนำเข้าสู่ของสารตัวอย่างของระบบการตรวจวัดอัลบูมินอยู่ลำดับนอกสุด สารเคมีสามารถเลี้ยวและไหลลงยังสายของสารตัวอย่างได้ ดังนั้นระบบการวิเคราะห์ลำดับถัดมาจะมีสารเคมีที่ใช้ในระบบการตรวจวัดอัลบูมินไหลปนลงมาด้วย จึงออกแบบให้ระบบการวิเคราะห์กลูโคสและครีอะตินินอยู่ลำดับก่อนหน้าระบบการวิเคราะห์อัลบูมิน เพราะลำดับการนำเข้าสู่ของสารตัวอย่างของทั้งสองระบบนั้นอยู่ลำดับก่อนสารเคมี แต่การที่นำลำดับของกลูโคสขึ้นก่อนเนื่องจากระบบการตรวจวัดกลูโคสต้องใช้อ่างควบคุมความร้อน เพื่อความสะดวกในการจัดระบบจึงนำระบบการตรวจวัดกลูโคสอยู่ลำดับที่หนึ่ง

การทดลองเพื่อทดสอบว่าระบบ CIA แบบสามส่วนที่ได้พัฒนาขึ้นว่าสามารถใช้ได้จริงนั้น ได้ทำการตรวจวัดปริมาณสารละลายมาตรฐานผสมระหว่าง อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส แล้วนำมาสร้างกราฟมาตรฐาน ผลการทดลองแสดงดังรูปที่ 4.15

รูปที่ 4.15 แสดงสัญญาณและกราฟมาตรฐานของสารลายมาตรฐาน อลูมิเนียม ครีอะตินิน และ กลูโคสที่สามารถตรวจวัดได้จากระบบ CIA แบบสามส่วนที่ได้พัฒนาขึ้น (ก) สัญญาณและกราฟมาตรฐานอลูมิเนียม (ข) สัญญาณและกราฟมาตรฐานครีอะตินิน และ (ค) สัญญาณและกราฟมาตรฐานกลูโคส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการทดสอบระบบ CIA แบบสามส่วนแสดงดังรูป 4.15 พบว่าระบบ CIA แบบสามส่วนที่พัฒนาขึ้นมาสามารถวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสได้ สังกัดได้จาก ความเข้มข้นของอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสนั้น แปรผันตรงกับค่าการดูดกลืนแสงอย่างเป็นเส้นตรง แต่อย่างไรก็ตามพบว่าสัญญาณการตรวจวัดกลูโคสจากระบบ CIA แบบสามส่วนแตกต่างจากสัญญาณจากระบบ CIA แบบเดี่ยว เนื่องมาจากในระบบ CIA แบบสามส่วนการตรวจวัดกลูโคสจะให้ LED meter (หลอดสีเขียว) เป็นเครื่องตรวจวัด แต่ในระบบ CIA แบบเดี่ยวจะใช้เครื่องยูวี-วิสิเบิลสเปกโตรมิเตอร์ ที่ความยาวคลื่น 540 นาโนเมตรเป็นเครื่องตรวจวัด จึงทำให้สัญญาณการตรวจวัดกลูโคสในระบบเดียวกับระบบแบบสามส่วนแตกต่างกัน

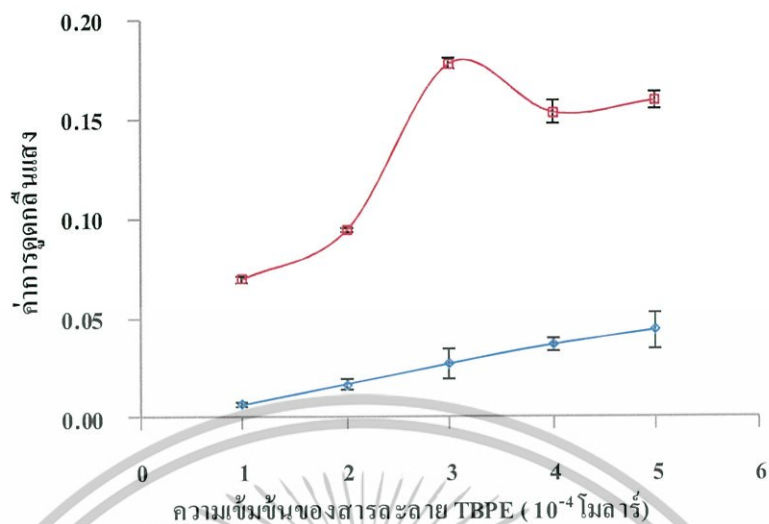
4.7 การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน

4.7.1 อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายผสม (TBPE และ ไททรอนเอ็กซ์-100)

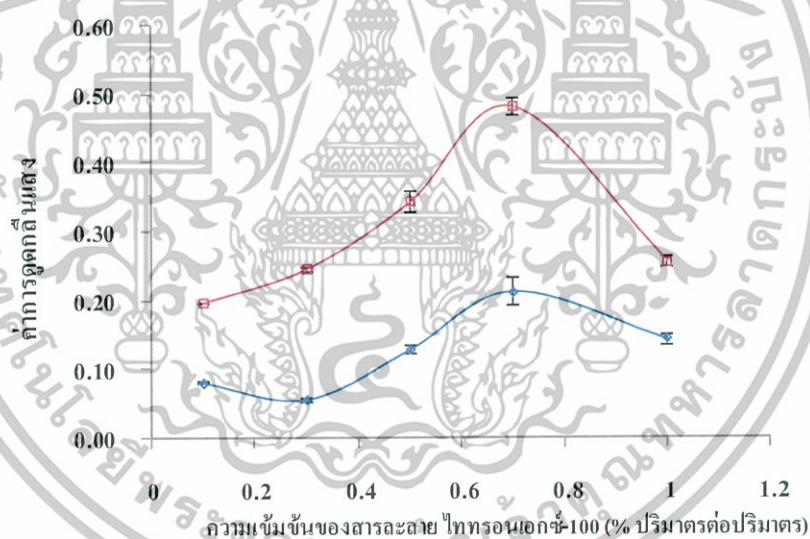
ความเข้มข้นของสารละลาย TBPE นั้นส่งผลโดยตรงต่อการวิเคราะห์ปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น แต่เนื่องจากสารละลาย TBPE ละลายน้ำได้น้อยซึ่งปฏิกิริยาระหว่างอัลบูมินและ TBPE จะเกิดได้ดีในตัวกลางที่เป็น วัฏภาคของน้ำ จึงจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติของสารละลายลดแรงดึงผิวเข้ามาช่วยเพื่อให้สารละลาย TBPE สามารถที่จะเข้าทำปฏิกิริยากับอัลบูมินในตัวอย่างปัสสาวะ (ซึ่งมีส่วนประกอบหลักคือน้ำ) ได้ จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา[3,25] พบว่าสารลดแรงดึงผิวที่นิยมใช้คือสารละลาย ไททรอนเอ็กซ์-100 ดังนั้น ในงานวิจัยจึงได้เลือกใช้สารละลาย ไททรอนเอ็กซ์-100 และได้ทำการศึกษาอิทธิพลของความเข้มข้นของ ไททรอนเอ็กซ์-100 ร่วมด้วย

ศึกษาอิทธิพลของความเข้มข้นของ TBPE ที่ช่วงความเข้มข้น $1-5 \times 10^{-4}$ โมลาร์ พบว่าที่ความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานของอัลบูมินค่า ค่าการดูดกลืนแสงเพิ่มขึ้นเมื่อความเข้มข้นของ TBPE เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในทางกลับกันที่ความเข้มข้นของอัลบูมินสูงๆ ค่าการดูดกลืนแสงจะเพิ่มขึ้นจนถึงที่ความเข้มข้นของ TPBE เท่ากับ 3×10^{-4} โมลาร์ และเมื่อเพิ่มความเข้มข้นของ TBPE ขึ้นอีกสัญญาณจะลดลงเล็กน้อย ดังผลการทดลองแสดงในรูปที่ 4.16 ดังนั้นค่าความเข้มข้นของ TBPE ที่เลือกใช้คือ 3×10^{-4} โมลาร์ ซึ่งเป็นความเข้มข้นที่ทำให้ค่าสัญญาณที่สูงสุดและไม่สิ้นเปลืองสารเคมี

อิทธิพลของความเข้มข้น ไททรอนเอ็กซ์-100 จะศึกษาในช่วง 0.1-1.0 % ปริมาตรต่อปริมาตร จากรูปที่ 4.17 เมื่อเพิ่มความเข้มข้นของ ไททรอนเอ็กซ์-100 สัญญาณที่ตรวจวัดได้จะเพิ่มขึ้นจนถึงที่ความเข้มข้นของ ไททรอนเอ็กซ์-100 เท่ากับ 0.7 % ปริมาตรต่อปริมาตรหลังจากนั้นเมื่อเพิ่มความเข้มข้นขึ้นอีกพบว่าสัญญาณลดลง เนื่องจาก ไททรอนเอ็กซ์-100 เป็นสารลดแรงดึงผิวมีความหนืด เมื่อ ไททรอนเอ็กซ์-100 มีความเข้มข้นมากทำให้สารละลายตัวอย่างเข้าทำปฏิกิริยากับสารละลาย TPBE ได้ยาก เพราะฉะนั้นความเข้มข้นของ ไททรอนเอ็กซ์-100 ที่เหมาะสมคือ 0.7 % ปริมาตรต่อปริมาตร

รูปที่ 4.16 กราฟแสดงอิทธิพลของความเข้มข้นของ TBPE (\diamond) 10 มิลลิกรัมต่อลิตร (\square) 50 มิลลิกรัมต่อลิตร

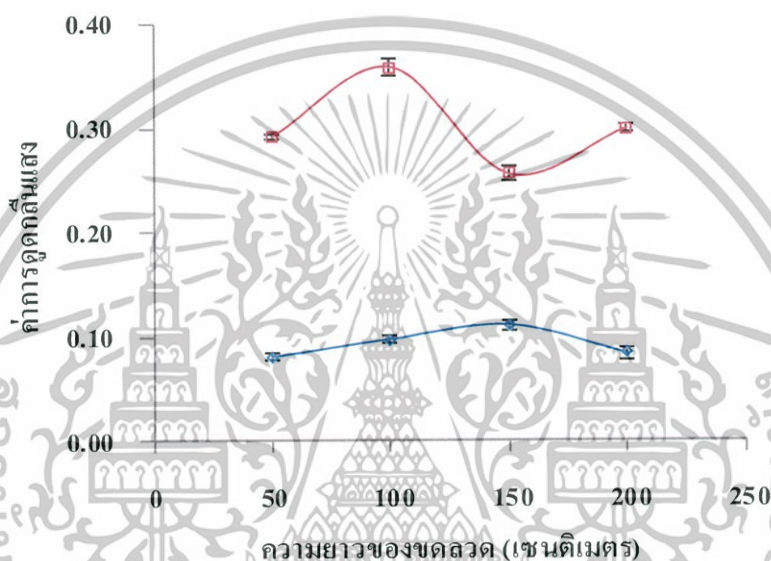

รูปที่ 4.17 กราฟแสดงอิทธิพลของความเข้มข้นของ ไททรอนเอ็กซ์-100 (\diamond) 10 มิลลิกรัมต่อลิตร (\square) 50 มิลลิกรัมต่อลิตร

4.7.2 อิทธิพลของความยาวขดท่อผสม

อิทธิพลของความยาวของขดท่อผสมเป็นปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลต่อปริมาณผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากถ้าความยาวของขดท่อสั้นเกินไปจะทำให้มีระยะเวลาในการเกิดปฏิกิริยาได้น้อย ผลิตภัณฑ์ก็จะเกิดขึ้นได้น้อย แต่ถ้าความยาวของขดท่อยาวมากเกินไป ท่อนโซนของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นถูกเจือจางทำให้ได้สัญญาณที่ต่ำ

การศึกษาอิทธิพลของความยาวของขดท่อผสม ทำการศึกษาในช่วงความยาว 50-200 เซนติเมตร จากผลการทดลองพบว่าที่ความเข้มข้นของอัลบูมินต่ำ (10 มิลลิกรัมต่อลิตร) ไม่เห็นอิทธิพลของความยาวของขดท่อผสมที่ชัดเจน แต่ที่ความเข้มข้นของอัลบูมินสูง (50 มิลลิกรัมต่อลิตร) พบว่าความยาวของขดท่อผสม 100 เซนติเมตร ให้ค่าการดูดกลืนแสงมากที่สุดและยังให้ความเร็วในการวิเคราะห์ที่น่าพอใจ (12 ตัวอย่างต่อชั่วโมง เมื่อใช้อัตราการไหล 1.0 มิลลิลิตรต่อนาที) ดังนั้นจึงเลือกความยาวของ ขดท่อผสม ที่ 100 เซนติเมตร เป็นความยาวที่เหมาะสมที่สุด ผลอิทธิพลของความยาวขดท่อผสมแสดงดังรูปที่ 4.18

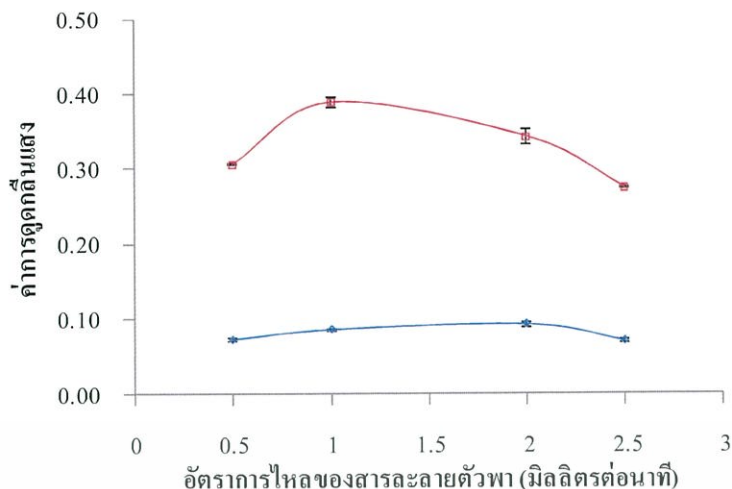
รูปที่ 4.18 กราฟแสดงอิทธิพลของความยาว ขดท่อผสม (◇) 10 มิลลิกรัมต่อลิตร (□) 50 มิลลิกรัมต่อลิตร

4.7.3 อิทธิพลของอัตราการไหลของสารละลาย

อิทธิพลของอัตราการไหลนั้นจะมีผลต่อสัญญาณที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอัตราการไหลของสารละลายตัวพา เนื่องจากว่าสารละลายตัวพาเป็นตัวกำหนดว่าจะนำผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นเคลื่อนที่เข้าสู่เครื่องตรวจวัดได้เร็วช้าอย่างไร ดังนั้นจึงเป็นปัจจัยที่จะกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจวัดด้วย

4.7.3.1 อิทธิพลอัตราการไหลของสารละลายตัวพา

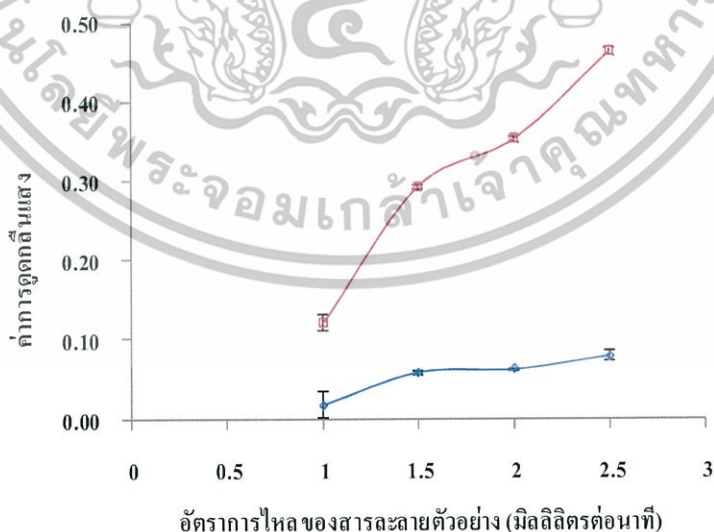
จากการทดลองพบว่า เมื่อเพิ่มอัตราการไหลของสารละลายตัวพา สัญญาณที่ตรวจวัดได้จะมีค่าลดลง ทั้งนี้เนื่องจากเมื่ออัตราการไหลเพิ่มขึ้นระยะเวลาในการทำปฏิกิริยาจะลดลงทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ได้น้อยลงจากกราฟรูป 4.19 พบว่าอัตราการไหลของสารละลายตัวพาที่เหมาะสมคือ 1.0 มิลลิลิตรต่อนาที ที่อัตราการไหลนี้ได้ความเร็วในการวิเคราะห์เท่ากับ 12 ตัวอย่างต่อชั่วโมง

รูปที่ 4.19 กราฟแสดงอิทธิพลของอัตราการใช้ปุ๋ยของสารละลายตัวอย่างที่มีผลต่อการตรวจวัดอัลบูมิน (◇) 10 มิลลิกรัมต่อลิตร (□) 50 มิลลิกรัมต่อลิตร

4.7.3.2 อิทธิพลอัตราการใช้ปุ๋ยของสารละลายตัวอย่าง

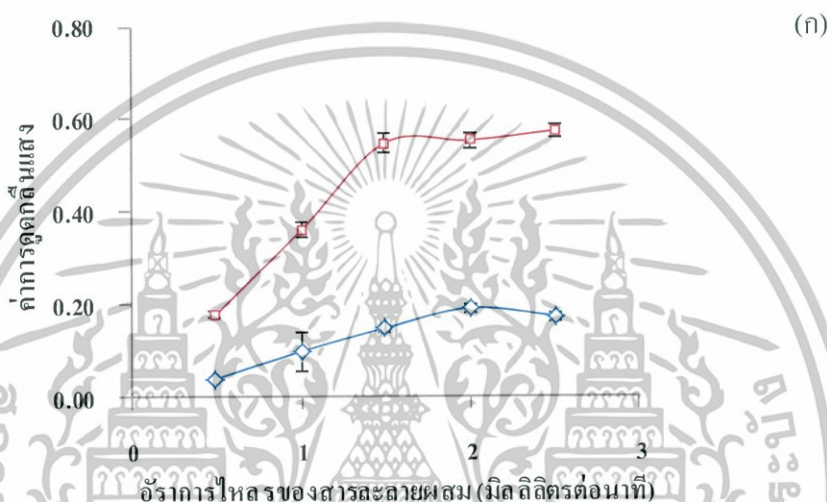
สำหรับอิทธิพลอัตราการใช้ปุ๋ยของสารละลายตัวอย่างมีผลอย่างมากต่อการเกิดปฏิกิริยาที่อัตราการใช้ปุ๋ยสูงสารตัวอย่างจะถูกนำเข้าสู่ระบบมากทำให้เกิดผลิตภัณฑ์มากขึ้น ส่งผลให้ค่าการดูดกลืนแสงมีค่ามากขึ้นเมื่อเพิ่มอัตราการใช้ปุ๋ย จากกราฟรูปที่ 4.20 อัตราการใช้ปุ๋ย 2.0 มิลลิกรัมต่อนาที่ เป็นค่าที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเกิดปฏิกิริยา รวมถึงไม่ใช้ปริมาณของสารตัวอย่างมากเกินไป (เพียง 2.0 มิลลิกรัม) จึงเลือกใช้อัตราการใช้ปุ๋ยของสารละลายตัวอย่างนี้ในการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน และอัตราการใช้ปุ๋ยก็นำไปใช้สำหรับการตรวจวัดครีเอตินินและกลูโคสด้วยเช่นเดียวกัน เพราะทั้งอัลบูมิน ครีเอตินิน และกลูโคสต่างก็ใช้ท่อดูดสารตัวอย่างเหมือนกัน

รูปที่ 4.20 กราฟแสดงอิทธิพลของอัตราการใช้ปุ๋ยของสารละลายตัวอย่างที่มีผลต่อการตรวจวัดอัลบูมิน (◇) 10 มิลลิกรัมต่อลิตร (□) 50 มิลลิกรัมต่อลิตร

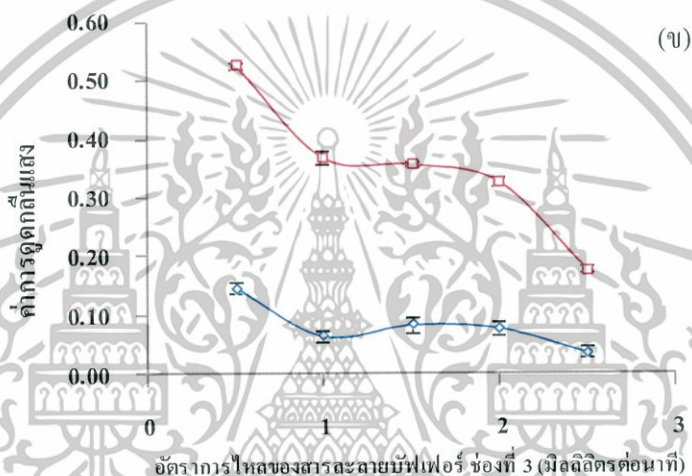
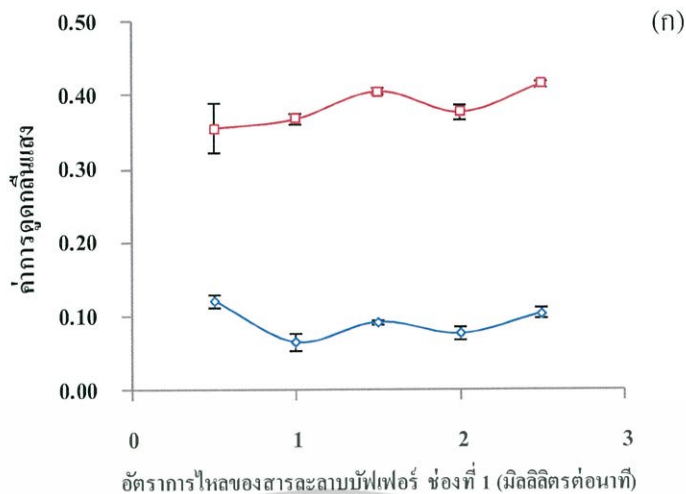
4.7.4.4 อิทธิพลอัตราการไหลของสารละลายผสมและสารละลายบัฟเฟอร์

อิทธิพลอัตราการไหลของสารละลายผสม แสดงในรูปที่ 4.21 พบว่าค่าการดูดกลืนแสงจะเพิ่มขึ้นจนถึงที่อัตราการไหล 1.0 มิลลิลิตรต่อนาที หลังจากนั้นสัญญาณเริ่มจะคงที่ได้เลือกอัตราการไหลของสารละลายผสมที่ 1.5 มิลลิลิตรต่อนาที เป็นอัตราการไหลที่เหมาะสม แม้ว่าสัญญาณจากการตรวจวัดที่ได้เมื่อใช้อัตราการไหลที่ 1.0 มิลลิลิตรต่อนาที จะไม่แตกต่างหรือแตกต่างกันน้อย เมื่อใช้อัตราการไหลที่ 1.5 มิลลิลิตรต่อนาที แต่เพื่อให้แน่ใจว่าปริมาณสารละลายผสมเข้าสู่ระบบการนั้น เพียงพอต่อการเกิดปฏิกิริยากับอัลบูมิน จึงเลือกอัตราการไหลดังกล่าว

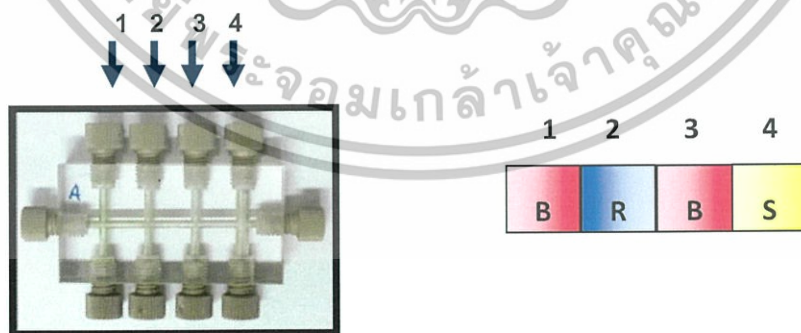

รูปที่ 4.21 กราฟแสดงอิทธิพลของอัตราการไหลของสารละลายผสมที่มีผลต่อการตรวจวัดอัลบูมิน (\diamond) 10 มิลลิกรัมต่อลิตร (\square) 50 มิลลิกรัมต่อลิตร

สำหรับอิทธิพลอัตราการไหลของสารละลายบัฟเฟอร์ช่องที่ 1 และ ช่องที่ 3 แสดงดังรูปที่ 4.22 (ก) และ (ข) ตามลำดับ พบว่าอัตราการไหลของสารละลายบัฟเฟอร์ในช่องที่ 1 ไม่มีผลมากนักต่อการเกิดปฏิกิริยา ดังนั้นเกณฑ์การเลือกอัตราการไหลที่เหมาะสมของสารละลายบัฟเฟอร์ จึงดูที่อัตราการไหลของสารละลายบัฟเฟอร์ช่องที่ 3 เป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องมาจากท่อน โชนของสารละลายบัฟเฟอร์ช่องที่ 3 อยู่ระหว่าง สารละลายตัวอย่างและสารละลายผสมใน หน่วยครอสอินเจกชัน ดังรูปที่ 4.23 ดังนั้นเมื่ออัตราการไหลของสารละลายบัฟเฟอร์ในช่องที่ 3 สูง สารละลายบัฟเฟอร์จะเข้าสู่ระบบมากทำให้ท่อน โชนของสารละลายบัฟเฟอร์นั้นยาว ท่อน โชนของสารละลายผสมกับสารละลายตัวอย่างผสมกันได้ไม่ดี ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นมีน้อยค่าการดูดกลืนแสงจึงลดลง อัตราการไหลของสารละลายบัฟเฟอร์ช่องที่ 3 และช่องที่ 1 ที่เหมาะสมคือ 1.5 มิลลิลิตรต่อนาที

รูปที่ 4.22 กราฟแสดงอิทธิพลอัตราการไหลของ สารละลายบัพเฟอร์ ช่องที่ 1 (ก) และ สารละลายบัพเฟอร์ช่องที่ 3 (ข); (◇) 10 มิลลิกรัมต่อลิตร (◻) 50 มิลลิกรัมต่อ ลิตร

รูปที่ 4.23 แสดงลำดับการนำเข้าสู่สารเคมีใน หน่วยครอสอินเจกชัน ในระบบสำหรับการ วิเคราะห์ปริมาณอัลบูมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

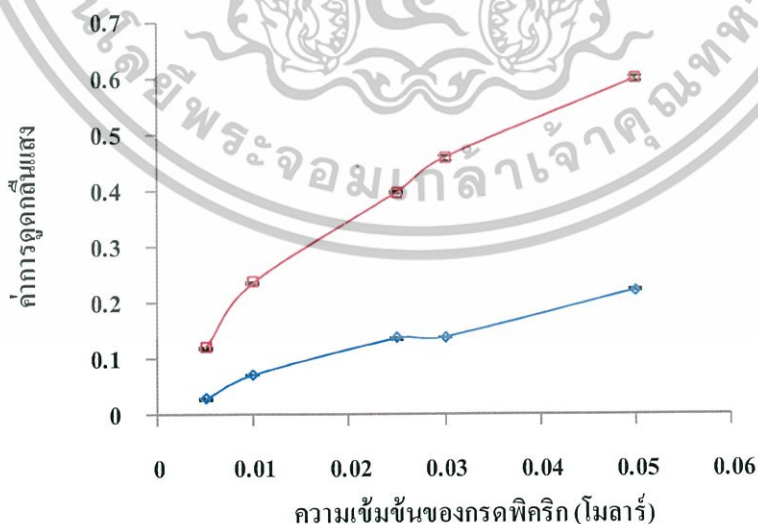
ตารางที่ 4.2 แสดงการสรุปผลการหาสถานะที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน
ด้วยระบบ CIA แบบขนาน

ตัวแปรที่ศึกษา	ช่วงในการศึกษา	ค่าที่เลือก
1. ความเข้มข้นของสารละลายเทระโบรโมฟีนอล์ฟ ทาลีน เอทิล เอสเทอร์	$1-5 \times 10^{-4}$ โมลาร์	3×10^{-4} โมลาร์
2. ความเข้มข้นของสารละลายไททรอนเอกซ์-100	0.1-1.0 %v/v	0.7 %v/v
3. ความยาวของขดท่อ	50 -200 cm	100 cm
4. อิทธิพลของอัตราการไหล		
-สารละลายตัวพา	0.5-2.5 มิลลิลิตรต่อนาที	1.0 มิลลิลิตรต่อนาที
-สารตัวอย่าง	1.0-2.5 มิลลิลิตรต่อนาที	2.0 มิลลิลิตรต่อนาที
-สารละลายผสม (2×10^{-4} โมลาร์ TBPE + 0.2 % ปริมาตรต่อปริมาตรไททรอน เอกซ์-100)	0.5-2.5 มิลลิลิตรต่อนาที	1.5 มิลลิลิตรต่อนาที
-อัตราการไหลของสารละลายบัฟเฟอร์ (พีเอช 3.1) (1)	0.5-2.5 มิลลิลิตรต่อนาที	1.5 มิลลิลิตรต่อนาที
-อัตราการไหลของสารละลายบัฟเฟอร์ (พีเอช 3.1) (3)	0.5-2.5 มิลลิลิตรต่อนาที	1.5 มิลลิลิตรต่อนาที

4.8 การศึกษาสถานะที่เหมาะสมของการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินิน

4.8.1 อิทธิพลความเข้มข้นของกรดพิคริก

อิทธิพลความเข้มข้นของกรดพิคริกแสดงดังรูปที่ 4.24

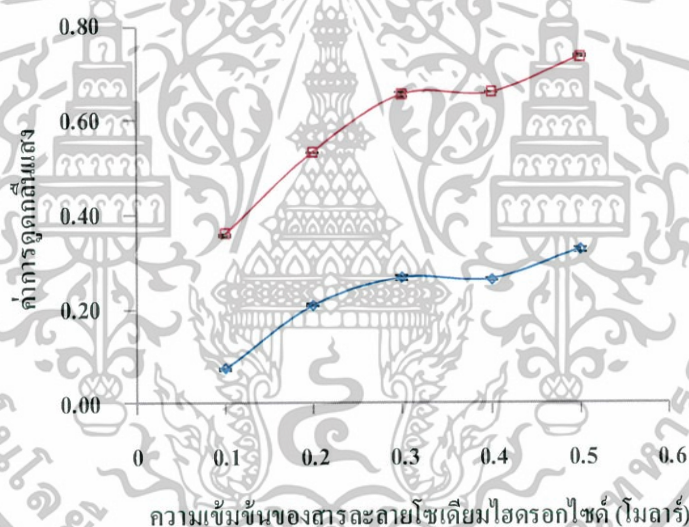
รูปที่ 4.24 กราฟแสดงอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายกรดพิคริก ที่มีผลต่อการ
ตรวจวัดครีอะตินิน (◇) 250 มิลลิกรัมต่อลิตร (□) 800 มิลลิกรัมต่อลิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายกรดฟิคริกนั้นมีผลอย่างมากต่อการตรวจวัดปริมาณครีอะดินิน เนื่องจากเป็นสารเคมีที่จะเข้าทำปฏิกิริยากับครีอะดินิน จากกราฟรูปที่ 4.24 พบว่าเมื่อเพิ่มความเข้มข้นของสารละลาย กรดฟิคริก ผลิตกัณฑ์สีส้มก็เกิดมากขึ้นทำให้การดูดกลืนแสงเพิ่มขึ้น ความเข้มข้นของสารละลายฟิคริกที่เลือกใช้คือ 0.03 โมลาร์ ซึ่งเป็นความเข้มข้นที่เหมาะสมต่อการตรวจวัดปริมาณครีอะดินินเพียงพอต่อการเกิดปฏิกิริยาและไม่สิ้นเปลืองสารเคมี

4.8.2 อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์

การเกิดปฏิกิริยาระหว่างสารละลายกรดฟิคริกกับครีอะดินินนั้นจะเกิดได้ดีในสภาวะที่เป็นด่าง ซึ่งได้เลือกสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์เป็นสารละลายในการปรับสภาวะให้เป็นด่าง จึงทำให้ความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ส่งผลต่อการเกิดปฏิกิริยา อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ศึกษาในช่วงความเข้มข้น 0.1-0.5 โมลาร์ ได้ผลการทดลองแสดงดังรูปที่ 4.25

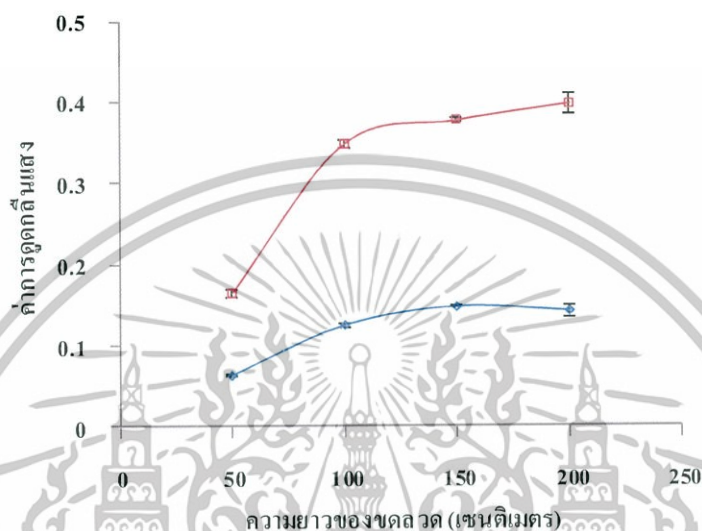

รูปที่ 4.25 กราฟแสดงอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ ที่มีผลต่อการตรวจวัดครีอะดินิน (◇) 250 มิลลิกรัมต่อลิตร, (□) 800 มิลลิกรัมต่อลิตร

จากกราฟรูปที่ 4.25 พบว่าค่าการดูดกลืนแสงจะเพิ่มในช่วงความเข้มข้น 0.1-0.3 โมลาร์แล้วจะเริ่มคงที่ หรือไม่เพิ่มมากในช่วงความเข้มข้น 0.4-0.5 โมลาร์ จึงเลือกความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ที่ 0.3 โมลาร์ เป็นความเข้มข้นที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์

4.8.3 อิทธิพลความยาวของขดท่อผสม

ผลการศึกษาอิทธิพลของขดท่อผสมแสดงดังรูปที่ 4.26 โดยจะทำการศึกษาในช่วงความยาว 50-200 เซนติเมตร พบว่า ค่าการดูดกลืนแสงจะเพิ่มขึ้นจนถึงที่ความยาว 100 เซนติเมตร หลังจากนั้นค่าการดูดกลืนจะเริ่มคงที่ จึงเลือกความยาวของขดท่อผสมที่ 100 เซนติเมตร เป็นความยาวของขดท่อที่ใช้ในการตรวจวัดปริมาณครีอะตินิน

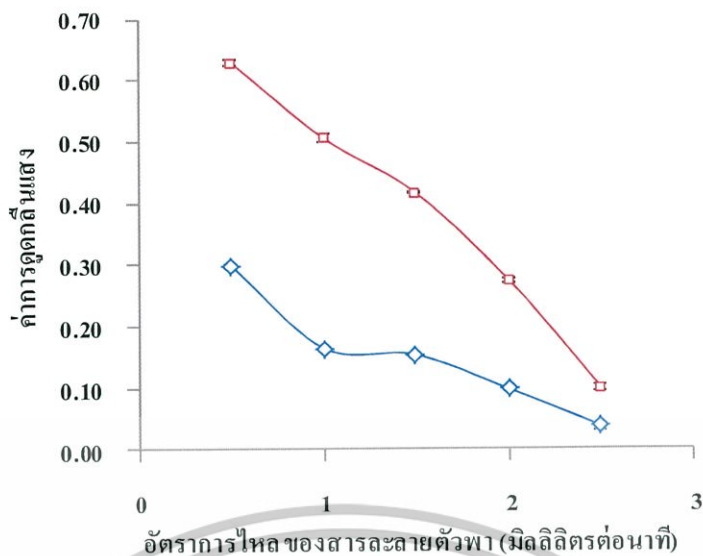
รูปที่ 4.26 กราฟแสดงอิทธิพลของความยาวขดท่อผสมที่ส่งผลต่อการตรวจวัดปริมาณครีอะตินิน (◇) 250มิลลิกรัมต่อลิตร (□) 800มิลลิกรัมต่อลิตร

4.8.4 อิทธิพลอัตราการไหลของสารละลาย

การศึกษาอิทธิพลอัตราการไหลของสารละลายในระบบการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินิน ได้ทำการศึกษาอัตราการไหลของสารละลายตัวพา สารละลายตัวอย่างและสารละลายอัลคาไลน์พีเอช อิทธิพลของอัตราการไหลของแต่ละสารละลายเป็นดังต่อไปนี้

4.8.4.1 อิทธิพลอัตราการไหลของสารละลายตัวพา

กราฟแสดงผลของอัตราการไหลของสารละลายตัวพาที่ส่งผลต่อการตรวจวัดครีอะตินินแสดงดังรูปที่ 4.27 ผลจากการศึกษาพบว่าเมื่อเพิ่มอัตราการไหลของสารละลายตัวพาจะทำให้สัญญาณที่ตรวจวัดได้นั้นลดลง จึงเลือกอัตราการไหลของสารละลายตัวพาที่ 1.0 มิลลิลิตรต่อนาที เป็นอัตราการไหลที่เหมาะสมใช้เวลาในการวิเคราะห์ไม่นาน (12 ตัวอย่างต่อชั่วโมง)

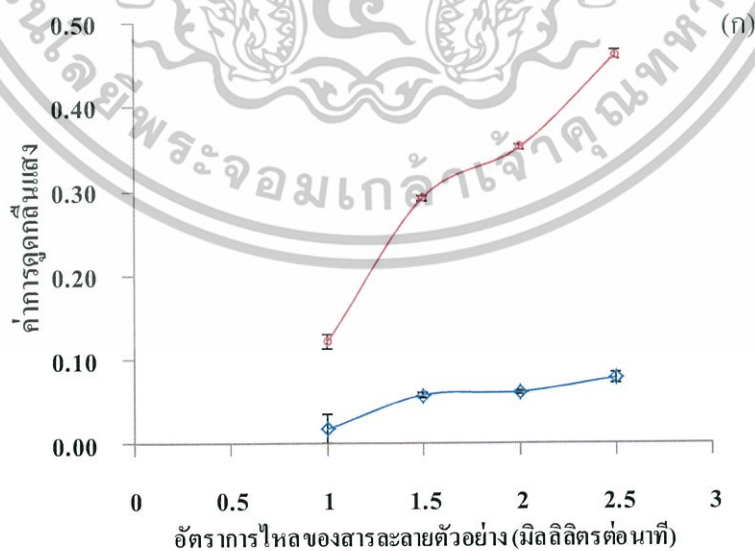

รูปที่ 4.27 กราฟแสดงอิทธิพลของอัตราการใช้ของสารละลายตัวพา ที่ส่งผลต่อการตรวจวัดปริมาณครีอะตินิน (\diamond) 250 มิลลิกรัมต่อลิตร (\square) 800 มิลลิกรัมต่อลิตร

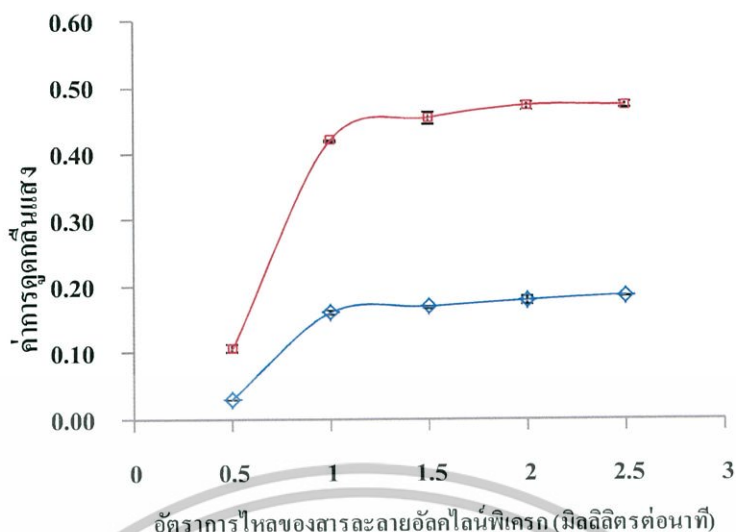
4.8.4.2 อิทธิพลอัตราการใช้ของสารละลายตัวอย่างและสารละลายอัลคาไลน์

พีแคท

อัตราการใช้ของสารละลายตัวอย่างและสารละลายอัลคาไลน์พีแคทส่งผลต่อสัญญาณที่ตรวจวัด อัตราการใช้ที่เร็วจะทำให้สารละลายเข้าสู่ระบบการวิเคราะห์ได้มากส่งผลให้เกิดผลิตภัณฑ์ได้มากกว่าอัตราการใช้ที่ช้า ผลการทดลองอิทธิพลจากอัตราการใช้ของสารละลายตัวอย่างและสารละลายอัลคาไลน์พีแคทแสดงดังรูปที่ 4.28 (ก) และ (ข) ตามลำดับ

(ข)

รูปที่ 4.28 กราฟแสดงอิทธิพลอัตราการใช้ของสารละลายตัวอย่าง (ก) และกราฟแสดงอิทธิพลอัตราการใช้ของสารละลายอัลคาไลน์พีเครท (ข) (◇) 250 มิลลิกรัมต่อลิตร (□) 800 มิลลิกรัมต่อลิตร

ผลจากการศึกษาอิทธิพลอัตราการใช้ของสารละลายตัวอย่าง (รูปที่ 4.28 (ก)) พบว่าเมื่อเพิ่มอัตราการใช้สัณฐานจะเพิ่ม และในระบบ CIA แบบขนาน การนำสารละลายตัวพาเข้าสู่ระบบการตรวจวัดอัลบูมิน และครีเอตินิน ใช้ปั๊มตัวเดียวกัน จึงเลือกอัตราการใช้ของสารละลายตัวอย่างที่ 2.0 มิลลิลิตรต่อนาที่ เนื่องจากเป็นอัตราการใช้ที่ให้สัณฐานที่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ผลของทั้งอัลบูมิน และครีเอตินิน และไม่ใช้ปริมาณสารตัวอย่างที่มากเกินไป (เพียง 2.0 มิลลิลิตร)

สำหรับผลของการศึกษาอิทธิพลอัตราการใช้ของสารละลายอัลคาไลน์พีเครท (รูปที่ 4.28 (ข)) พบว่าสัณฐานจะเพิ่มขึ้นจนถึงที่อัตราการใช้เท่ากับ 1.0 มิลลิลิตรต่อนาที่ หลังจากนั้นสัณฐานเริ่มคงที่ไม่ว่าจะเพิ่มอัตราการใช้สัณฐานก็ไม่สูงขึ้น จึงเลือกอัตราการใช้ของสารละลายอัลคาไลน์พีเครทที่เหมาะสมคือ 1.0 มิลลิลิตรต่อนาที่

ตารางที่ 4.3 แสดงการสรุปผลการหาสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณครีเอตินินด้วยระบบ CIA แบบขนาน

ตัวแปรที่ศึกษา	ช่วงในการศึกษา	ค่าที่เลือก
1. ความเข้มข้นของสารละลายพีเครท	0.5-5.0 x 10 ⁻² โมลาร์	3 x 10 ⁻² โมลาร์
2. ความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์	0.1-0.5 โมลาร์	0.3 โมลาร์
3. ความยาวของขดท่อ	50 -200 cm	100 cm
4. อิทธิพลของอัตราการใช้ไหล		

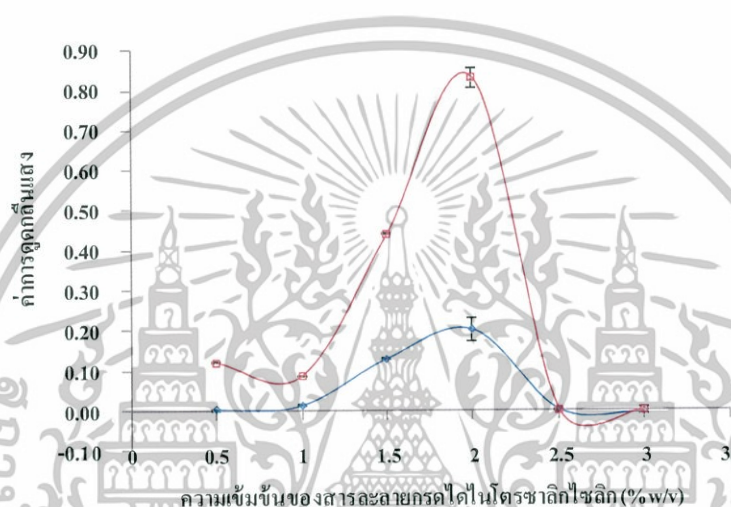
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-สารละลายตัวพา	0.5-2.5 มิลลิลิตรต่อนาที	1.0 มิลลิลิตรต่อนาที
-สารตัวอย่าง	1.0-2.5 มิลลิลิตรต่อนาที	2.0 มิลลิลิตรต่อนาที
-สารละลายอัลคาไลน์ฟิเครท	0.5-2.5 มิลลิลิตรต่อนาที	1.0 มิลลิลิตรต่อนาที

4.9 การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส

4.9.1 อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายกรดไดโนโทรซาลิกไซคลิก

อิทธิพลความเข้มข้นของกรดไดโนโทรซาลิกไซคลิกแสดงดังรูปที่ 4.29

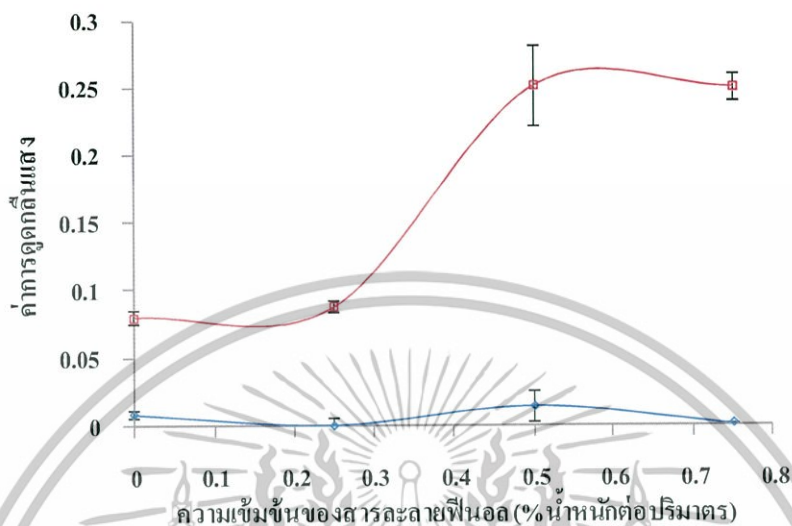
รูปที่ 4.29 กราฟแสดงอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายกรดไดโนโทรซาลิกไซคลิก ที่มีผลต่อการตรวจวัดกลูโคส (◇) 300 มิลลิกรัมต่อลิตร (□) 700 มิลลิกรัมต่อลิตร

ความเข้มข้นของสารละลายกรดไดโนโทรซาลิกไซคลิกเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส เนื่องจากเป็นสารเคมีที่เข้าทำปฏิกิริยากับกลูโคส เกิดเป็นผลิตภัณฑ์สีส้มแดง ที่สามารถวัดค่าการดูดกลืนแสงได้ที่ความยาวคลื่น 500 นาโนเมตร ดังนั้นจึงได้ศึกษาอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายกรดไดโนโทรซาลิกไซคลิก (รูปที่ 4.29) ในช่วงความเข้มข้น 0.5-3 % น้ำหนักต่อปริมาตรจากการศึกษาพบว่าที่ความเข้มข้นของสารละลายกรดไดโนโทรซาลิกไซคลิก 2 % น้ำหนักต่อปริมาตรให้สัญญาณสูงสุด ดังนั้นจึงเลือกใช้ความเข้มข้นดังกล่าวเป็นความเข้มข้นที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส

4.9.2 อิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายฟีนอล

การวิเคราะห์ปริมาณกลูโคสนั้นได้มีการเติมสารละลายฟีนอลลงในสารละลายกรดไดโนโทรซาลิกไซคลิก เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นมีสีเข้มขึ้น [37] ดังนั้นความเข้มข้นของสารละลายฟีนอล

จึงส่งผลต่อความไวของการวิเคราะห์ การศึกษาอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายฟีนอล ได้ศึกษา ในช่วงความเข้มข้น 0-0.75% น้ำหนักต่อปริมาตร (รูปที่ 4.30)

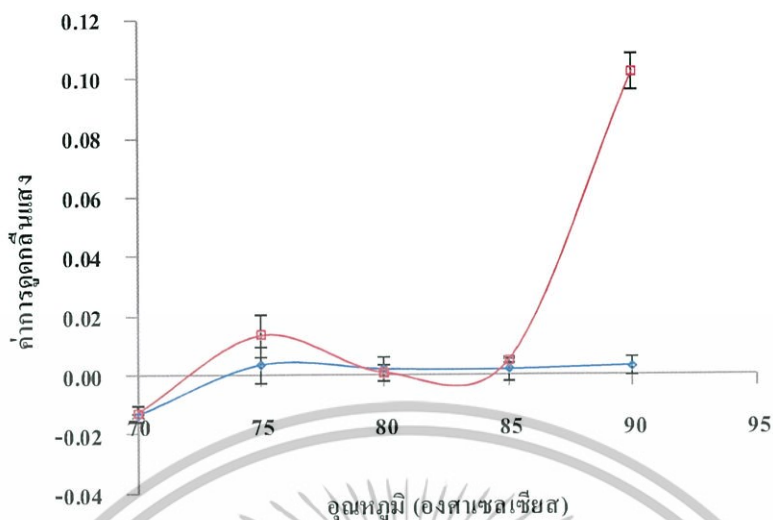

รูปที่ 4.30 กราฟแสดงอิทธิพลความเข้มข้นของสารละลายฟีนอล ที่มีผลต่อการตรวจวัดกลูโคส (◇) 300มิลลิกรัมต่อลิตร (□) 700มิลลิกรัมต่อลิตร

ผลจากการทดลองพบว่าเมื่อเพิ่มความเข้มข้นของสารละลายฟีนอลค่าการตรวจวัดแสงจะเพิ่มขึ้นจนถึงที่ความเข้มข้น 0.5 % น้ำหนักต่อปริมาตรหลังจากความเข้มข้นนี้ ค่าการตรวจวัดแสงลดลงเล็กน้อยดังนั้นจึงได้เลือกความเข้มข้นของสารละลายฟีนอลที่ความเข้มข้น 0.5 % น้ำหนักต่อปริมาตรเป็นความเข้มข้นที่เหมาะสมสำหรับการตรวจวัดปริมาณกลูโคส

4.9.3 อิทธิพลของอุณหภูมิ

ปฏิกิริยาที่ใช้ในการตรวจวัดปริมาณกลูโคสนั้น ต้องให้ความร้อนกระตุ้นจึงเกิดปฏิกิริยาได้ดีขึ้น ดังนั้นในระบบ CIA แบบขนานสำหรับตรวจวัดกลูโคส ขดท่อผสมนั้นถูกแช่อยู่ในอ่างน้ำควบคุมอุณหภูมิ การศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิได้ศึกษาในช่วง 70 -90 องศาเซลเซียส (รูปที่ 4.31) ผลจากการทดลองนั้นพบว่า ที่อุณหภูมิ 70-85 องศาเซลเซียส ผลิตกัณฑ์เกิดขึ้นได้น้อยหรือไม่เกิดผลิตกัณฑ์เลย สามารถสังเกตได้จากค่าการตรวจวัดแสงของสารละลายมาตรฐานกลูโคส ความเข้มข้น 300มิลลิกรัมต่อลิตร และความเข้มข้น 700 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่แตกต่างกันหรือแตกต่างกันเล็กน้อย เมื่อเทียบกับเมื่อให้อุณหภูมิที่ 90 องศาเซลเซียส จะพบว่าสารละลายมาตรฐานกลูโคสความเข้มข้น 300มิลลิกรัมต่อลิตร และความเข้มข้น 700มิลลิกรัมต่อลิตร นั้นแตกต่างกันอย่างชัดเจน จึงเลือกอุณหภูมิที่ 90 องศาเซลเซียส เป็นอุณหภูมิที่เหมาะสม

รูปที่ 4.31 กราฟแสดงอิทธิพลของอุณหภูมิ ที่มีผลต่อการตรวจวัดกลูโคส
(◇) 300มิลลิกรัมต่อลิตร (□) 700มิลลิกรัมต่อลิตร

ตารางที่ 4.4 แสดงการสรุปผลการหาสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส
ด้วยระบบ CIA แบบขนาน

ตัวแปรที่ศึกษา	ช่วงในการศึกษา	ค่าที่เลือก
1. ความเข้มข้นของสารละลายกรดไดโนโทรซาลิกไซคลิก	0.5-3.0 %w/v	2.0 %w/v
2. ความเข้มข้นของสารละลายฟีนอล	0-0.75 % w/v	0.5% w/v
3. อุณหภูมิ	70-90 องศาเซลเซียส	90 องศาเซลเซียส

สำหรับการศึกษาสภาวะที่เหมาะสมทางกายภาพ คือ ความยาวของขดท่อผสม และอัตราการไหลของสารละลายตัวอย่างและสารเคมีที่ใช้สำหรับการตรวจวัดปริมาณกลูโคสนั้นยังไม่ได้ศึกษา เนื่องจากคาดว่าจะให้ผลการทดลองไม่ต่างจากของอัลบูมิน และครีอะตินิน แต่อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะว่าควรทำการทดลองเพื่อยืนยัน

4.10 คุณลักษณะเด่นของวิธี

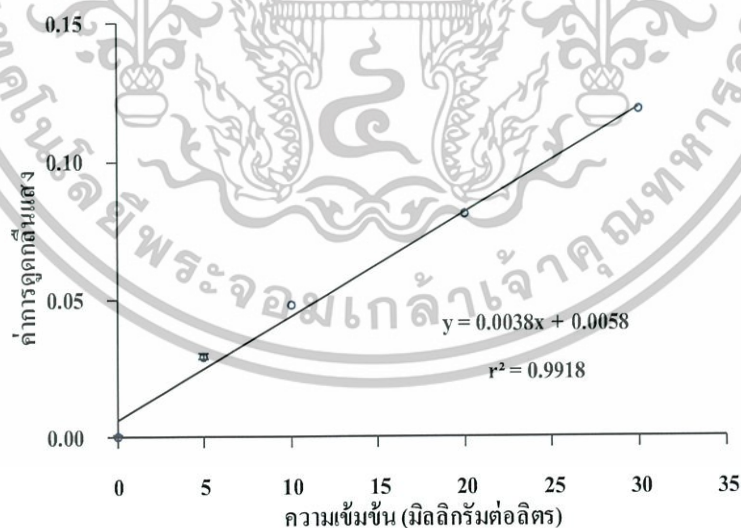
4.10.1 ศึกษาความเป็นเส้นตรง

4.10.1.1 กราฟมาตรฐานสำหรับการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน

ศึกษาโดยวัดค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานอัลบูมินที่ความเข้มข้นต่างๆ ได้ผลดังตารางที่ 4.5 และได้กราฟมาตรฐานรูปที่ 4.32 ได้สมการเส้นตรงคือ $Abs = 0.038[\text{อัลบูมิน}] + 0.0058$ และมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r^2) เท่ากับ 0.9918 มีช่วงความเป็นเส้นตรงเท่ากับ 0-30 มิลลิกรัมต่อลิตร

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานอัลบูมินที่ความเข้มข้นต่างๆ

ความเข้มข้น (mg L ⁻¹)	ค่าการดูดกลืนแสง			ค่าเฉลี่ย	ค่า SD
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3		
0	0.0185	0.0176	0.0174	0.0178	0.0006
5	0.0309	0.0283	0.0278	0.0290	0.0017
10	0.0486	0.0468	0.0473	0.0476	0.0009
20	0.0763	0.0825	0.083	0.0806	0.0037
30	0.1196	0.1221	0.1132	0.1183	0.0046

รูปที่ 4.32 กราฟมาตรฐานของการวิเคราะห์ปริมาณอัลบูมิน

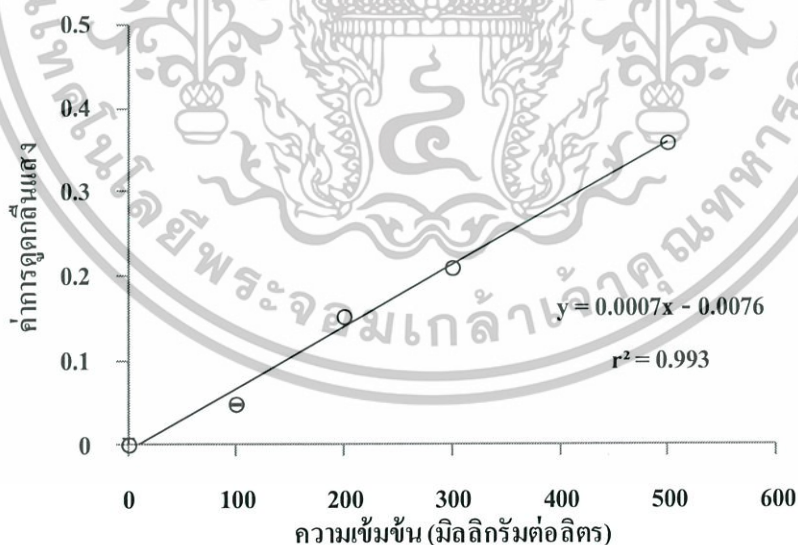
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.10.1.2 กราฟมาตรฐานสำหรับการตรวจวัดปริมาณครีอะตินิน

ศึกษาโดยวัดค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานครีอะตินินที่ความเข้มข้นต่างๆ ได้ผลดังตารางที่ 4.6 และได้กราฟมาตรฐานที่ 4.33 ได้สมการเส้นตรงคือ $Abs = 0.0007[\text{ครีอะตินิน}] - 0.0076$ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r^2) เท่ากับ 0.9930 และมีช่วงความเป็นเส้นตรงเท่ากับ 0-500 มิลลิกรัมต่อลิตร

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานครีอะตินินที่ความเข้มข้นต่างๆ

ความเข้มข้น (mg L ⁻¹)	ค่าการดูดกลืนแสง			ค่าเฉลี่ย	ค่า SD
	ครั้งที่1	ครั้งที่2	ครั้งที่3		
0	0.0581	0.0436	0.0510	0.0509	0.0073
100	0.0485	0.0481	0.0463	0.0476	0.0012
200	0.1531	0.1531	0.1499	0.1520	0.0018
300	0.2099	0.2055	0.2138	0.2097	0.0042
500	0.3514	0.3461	0.3779	0.3585	0.0170

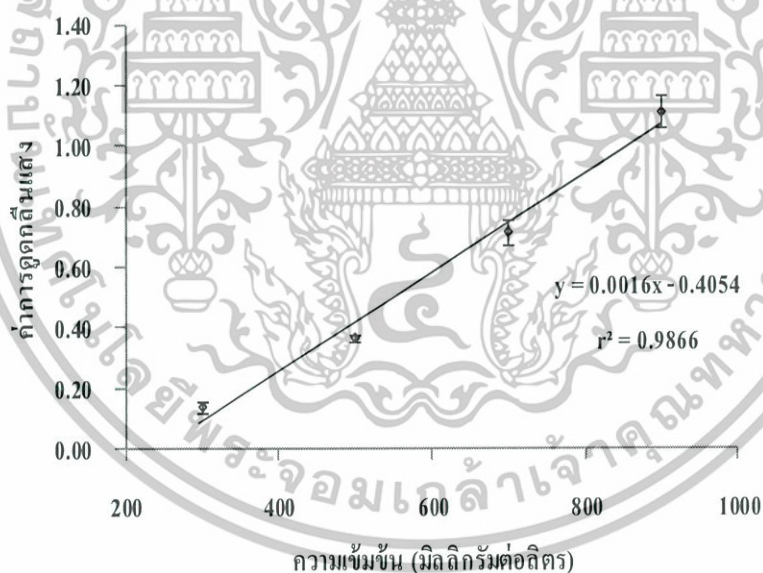
รูปที่ 4.33 กราฟมาตรฐานของการวิเคราะห์ปริมาณครีอะตินิน

4.10.1.3 กราฟมาตรฐานสำหรับการตรวจวัดปริมาณกลูโคส

ศึกษาโดยวัดค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานกลูโคส ที่ความเข้มข้นต่างๆ ได้ผลดังตารางที่ 4.7 และได้กราฟมาตรฐานที่ 4.34 ได้สมการเส้นตรงคือ $Abs = 0.0016[\text{กลูโคส}] - 0.4054$ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r^2) เท่ากับ 0.9866

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานกลูโคส ที่ความเข้มข้น ต่างๆ

ความเข้มข้น (mg L ⁻¹)	ค่าการดูดกลืนแสง			ค่าเฉลี่ย	ค่า SD
	1	2	3		
0	0.2655	0.2698	0.2749	0.2701	0.0003
300	0.1295	0.1140	0.1535	0.1323	0.0199
500	0.6342	0.6204	0.6469	0.6338	0.0133
700	1.0078	0.9378	1.0079	0.9845	0.0404
900	1.4433	1.3503	1.3503	1.3813	0.0537

รูปที่ 4.34 กราฟมาตรฐานของการวิเคราะห์ปริมาณกลูโคส

4.10.2 ศึกษาความเที่ยง

ความเที่ยงของระบบ CIA แบบขนาน ศึกษาโดยการนำสารละลายมาตรฐานอัลบูมิน ความเข้มข้น 20 มิลลิกรัมต่อลิตร สารละลายมาตรฐานครีอะตินินความเข้มข้น 300 มิลลิกรัมต่อลิตร และสารละลายมาตรฐานกลูโคสความเข้มข้น 300 มิลลิกรัมต่อลิตร ทำการตรวจวัดซ้ำ 5 ครั้ง นำผล

ที่ได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean; \bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; SD) และร้อยละของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสัมพัทธ์ได้ผลดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าการดูดกลืนแสงที่วัดซ้ำ 5 ครั้ง

สารละลาย	ความเข้มข้น	ค่าการดูดกลืนแสง (เฉลี่ย $n=5$)	% RSD
อัลบูมิน	20มิลลิกรัมต่อ ลิตร	0.0589	3.4
ครีอะตินิน	300มิลลิกรัมต่อ ลิตร	0.38954	5.1
กลูโคส	300มิลลิกรัมต่อ ลิตร	0.6041	6.7

4.10.3 ศึกษาความแม่นยำของวิธี

ค่าร้อยละของการวิเคราะห์หาค่ากลับ (% recovery) เป็นตัวแปรที่ใช้ในการประเมินความแม่นยำของวิธี โดยค่า % recovery นั้นหาได้ตามสมการ (5) ซึ่งความเข้มข้นของอัลบูมิน หาค่าได้จาก กราฟมาตรฐานของสารละลายอัลบูมิน $Abs = 0.0087[\text{อัลบูมิน}] + 0.051$ ความเข้มข้นของครีอะตินิน หาได้จากกราฟมาตรฐานครีอะตินิน $Abs = 0.0006[\text{ครีอะตินิน}] + 0.0161$ และความเข้มข้นของกลูโคส หาได้จาก $Abs = 0.0016[\text{กลูโคส}] - 0.3430$

$$\% \text{ Recovery} = \frac{C_{spike} - C_{sample}}{C_{std}} \times 100 \quad (5)$$

โดยที่ C_{spike} คือ ความเข้มข้นของสารละลายตัวอย่างที่เติมสารละลายมาตรฐาน

C_{sample} คือ ความเข้มข้นของสารละลายตัวอย่าง

C_{std} คือ ความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐาน

ค่าร้อยละของการวิเคราะห์หาค่ากลับ ของวิธีนั้นแสดงดังตารางที่ 4.9 ซึ่งค่าการกลับคืน ที่เป็นยอมรับในได้จะอยู่ในช่วง 90-110 % ซึ่งผลจากการศึกษานั้นพบว่า การตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินินและกลูโคสในสารละลายตัวอย่างบางตัวนั้นให้ค่าการกลับคืน ที่สูง ทั้งนี้เนื่องมาจาก

องค์ประกอบสารละลายตัวอย่าง (sample matrix) อาจรบกวนการวิเคราะห์ ซึ่งต้องทำการศึกษาอิทธิพลของตัวรบกวนต่อไป

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าการกลับคืนของการตรวจวัดปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส

สารตัวอย่าง	ความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานที่เติมลงไป (มิลลิกรัมต่อลิตร)			ค่าการกลับคืน (%recovery)		
	อัลบูมิน	ครีอะตินิน	กลูโคส	อัลบูมิน	ครีอะตินิน	กลูโคส
1	10	250	200	94.5	102.3	118.0
2	10	250	200	107.2	113.3	159.1
3	10	250	200	103.7	132.4	121.2
4	10	250	200	90.4	120.4	145.4

4.10.4 ค่าขีดจำกัดการตรวจพบ (Limited of detection, LOD) และค่าขีดจำกัดการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Limited of quantitative, LOQ)

ค่าขีดจำกัดการตรวจพบ และค่าขีดจำกัดการวิเคราะห์เชิงปริมาณ นั้นจะคำนวณจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเส้นกราฟ ($S_{y/x}$) ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{LOD} = Y_{\text{intercept}} + 3 S_{y/x}$$

$$\text{LOQ} = Y_{\text{intercept}} + 10 S_{y/x}$$

โดยที่

$$S_{y/x} = \sqrt{\frac{\sum (y_i - \hat{y})^2}{n-2}}$$

y_i คือ ค่าสัญญาณที่อ่านได้จากเครื่องมือวัด

\hat{y} คือ ค่าสัญญาณที่ได้จากกราฟมาตรฐาน

n คือ ระดับความเชื่อมั่นของเส้นกราฟ (จำนวนจุดบนเส้นกราฟ)

จากการคำนวณค่าขีดจำกัดการตรวจพบของการวิเคราะห์ปริมาณอัลบูมินมี ครีอะตินิน และกลูโคส มีค่าเท่ากับ 4.5 มิลลิกรัมต่อลิตร 78.4 มิลลิกรัมต่อลิตร และ 132 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ สำหรับค่าขีดจำกัดการวิเคราะห์เชิงปริมาณของการวิเคราะห์อัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส มีค่าเท่ากับ 14.9 มิลลิกรัมต่อลิตร 261 มิลลิกรัมต่อลิตร และ 457.5 มิลลิกรัมต่อลิตร

ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง กล่าวคือ ค่าชี้ดจำกัดการตรวจพบของทั้งสาม มีค่าใกล้เคียง ความเข้มข้นต่ำสุดในกราฟมาตรฐาน

คุณลักษณะเด่นของระบบ CIA แบบขนานสำหรับการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสได้ภายในคราวเดียวกันแสดงดังตารางที่ 4.10

4.10.5 ความเร็วในการวิเคราะห์ (throughput)

การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของระบบ CIA แบบสามส่วนของการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส ในแต่ละตัวแปรที่ส่งผลการการวิเคราะห์ หลักการในการเลือกค่าที่เหมาะสมนั้นจะดูจาก ความไวในการวิเคราะห์ (Sensitivity) และความไวในการวิเคราะห์เป็นหลัก เมื่อได้สภาวะที่เหมาะสมแล้วนำมาคำนวณหาความเร็วในการวิเคราะห์สารตัวอย่างในหนึ่งชั่วโมง พบว่าระบบ CIA แบบสามส่วนที่พัฒนาขึ้นสามารถวิเคราะห์สารตัวอย่างได้ 12 ตัวอย่างภายในหนึ่งชั่วโมง

ตารางที่ 4.10 แสดงคุณลักษณะเด่นของระบบ CIA แบบขนาน ในการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส

พารามิเตอร์	อัลบูมิน	ครีอะตินิน	กลูโคส
ช่วงความเป็นเส้นตรง (มิลลิกรัมต่อลิตร)	0-50	100-800	300-900
ค่าความเที่ยง (% RSD)	3.4	5.1	6.7
ขีดจำกัดการตรวจวัด (มิลลิกรัมต่อลิตร)	4.5	78.4	132
ขีดจำกัดของการหาเชิงปริมาณ (มิลลิกรัมต่อลิตร)	14.9	261	457.
ความเร็วในการวิเคราะห์ (ตัวอย่างต่อชั่วโมง)	12	12	12

4.11 การประยุกต์ใช้กับตัวอย่างปัสสาวะ

ความเข้มข้นของอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส ที่ตรวจพบในตัวอย่างปัสสาวะของผู้ป่วยจากโรงพยาบาลลาดกระบังแสดงดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสเมื่อวิเคราะห์ด้วยเทคนิคที่พัฒนาขึ้นกับเทคนิคที่ใช้ในโรงพยาบาล

ตัวอย่าง	อัลบูมิน (mg L ⁻¹)		ครีอะตินิน (mg L ⁻¹)		กลูโคส (mg L ⁻¹)	
	วิธีที่พัฒนา	วิธีของโรงพยาบาล	วิธีที่พัฒนา	วิธีของโรงพยาบาล	วิธีที่พัฒนา	วิธีของโรงพยาบาล
1	204.2 ± 16.6	215.2	137.3 ± 5.4	127.3	-	-
2	87.6 ± 16.7	7.8	100.8 ± 5.4	103.8	2343.3 ± 10.5	20710
3	112.7 ± 7.7	18.2	173.3 ± 6.0	163.3	1498.5 ± 3.3	380
4	1061 ± 4.3	19.1	244.9 ± 0.8	234.9	1534.4 ± 8.2	490
5	79.75 ± 3.8	12.8	178.9 ± 2.5	68.9	21620 ± 26.3	15480
6	32.3 ± 2.1	1.8	437.9 ± 22.4	120.8	4481.67 ± 5.4	4400

หมายเหตุ ¹ เทคนิคการยี่ดจับด้วยแอนติบอดีแล้วตรวจวัดความขุ่น

² เทคนิคการตรวจวัดของ Jaffe

³ เทคนิคการตรวจวัดด้วยเอนไซม์ เฮกโซโคเนส

วิธีของโรงพยาบาลทำการวิเคราะห์เพียง 1 ครั้ง

ผลการเปรียบเทียบปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสแสดงดังตารางที่ 4.11 พบว่ามีตัวอย่างเพียงตัวเดียวเท่านั้นที่มีปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสที่ได้จากวิธีที่พัฒนาขึ้นมีค่าใกล้เคียงกับวิธีของโรงพยาบาล สาเหตุที่ปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสต่างกันอาจเป็นด้วยสาเหตุดังนี้

1. วิธีของโรงพยาบาลทำการวิเคราะห์เพียง 1 ครั้งจึงไม่อาจทราบได้ว่าข้อมูลผลการวิเคราะห์มีความเที่ยงมากน้อยเพียงใด
2. วิธีของทางโรงพยาบาลทำเทียบมาตรฐาน โดยใช้สารละลายมาตรฐานเพียง 1 ความเข้มข้นเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นไม่มากนักน้อย และเกิดความคลาดเคลื่อนมากกว่าวิธีการวิเคราะห์ปริมาณโดยการสร้างกราฟมาตรฐาน

4.12 ผลการวิเคราะห์แบบเทียบอัตราส่วนระหว่างอัลบูมินต่อครีอะตินิน

ได้คำนวณหาอัตราส่วน มิลลิกรัมอัลบูมินต่อกรัมครีอะตินิน เพื่อวินิจฉัยว่ามีผู้ป่วยรายใดบ้าง ที่มีภาวะไมโครอัลบูมินูเรีย ผลการการคำนวณแสดงดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าอัตราอัลบูมินต่อครีอะตินิน วิเคราะห์ด้วยเทคนิคที่พัฒนาขึ้น

ตัวอย่าง/ผู้ป่วย	อัตราส่วนมิลลิกรัมอัลบูมินต่อกรัมครีอะตินิน
1	1,487.3
2	867.0
3	650.5
4	4,332.4
5	448.0
6	73.8

จากตารางที่ 4.12 พบว่าค่าที่คำนวณออกมาได้นั้นมีอัตราส่วนระหว่างมิลลิกรัมอัลบูมินต่อกรัมครีอะตินินค่อนข้างสูง สาเหตุเนื่องมาจากในตัวอย่างปัสสาวะนั้นมีสารรบกวนการวิเคราะห์ค่อนข้างมาก ในผู้ป่วยแต่ละคนก็จะมียุงค์ประกอบของปัสสาวะที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นกับการรับประทานอาหาร หรือการใช้ชีวิตประจำวันของแต่ละคน จึงส่งผลทำให้ค่าอัตราส่วนที่ได้นั้นมีความคลาดเคลื่อนได้ ดังนั้นจึงมีจำเป็นต้องศึกษาอิทธิพลของตัวรบกวนต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาวิธีวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสในตัวอย่างปัสสาวะ โดยใช้ระบบโครสอินเจคชันแบบขนานนั้น ได้ออกแบบระบบให้สามารถที่จะวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสได้ภายในคราวเดียวกัน โดยระบบจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ภายในระบบจะประกอบด้วยชิ้นงานอะคริลิกที่มีช่องทางเข้าของสารตัวอย่างและสารเคมีทางแนวตั้งทั้งหมด 4 ช่อง และช่องทางแนวนอน 1 ช่องสำหรับสารละลายตัวพา (น้ำกลั่น) สำหรับหลักการตรวจวัดจะให้อัลบูมินเข้าทำปฏิกิริยากับสารละลายสารละลาย Tetrabromophenol-phthaline ethyl ester (TBPE) ที่เตรียมในสารละลาย Triton x-100 ในสภาวะกรด (pH 3.2) เมื่อทำปฏิกิริยากับอัลบูมินจะได้ผลิตภัณฑ์สีฟ้าสามารถตรวจวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์หาปริมาณครีอะตินิน โดยระบบการตรวจวัดจะมีชิ้นงานอะคริลิกที่ช่องทางเข้าของสารตัวอย่างและสารเคมีทางแนวตั้งทั้งหมด 2 ช่อง และช่องทางแนวนอน 1 ช่องสำหรับสารละลายตัวพา (น้ำกลั่น) ครีอะตินินในสารละลายตัวอย่างจะทำปฏิกิริยากับสารละลายอัลคาไลน์พีเคท ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจะมีสีส้มสามารถติดตามปริมาณของผลิตภัณฑ์ได้ที่ความยาวคลื่น 550 นาโนเมตร

และส่วนที่ 3 เป็นระบบการวิเคราะห์หาปริมาณกลูโคส ชิ้นงานอะคริลิกในระบบนั้น ออกแบบให้มีช่องทางเข้าของสารตัวอย่างและสารเคมีทางแนวตั้งทั้งหมด 2 ช่อง และช่องทางแนวนอน 1 ช่องสำหรับสารละลายตัวพา (น้ำกลั่น) กลูโคสจะเข้าทำปฏิกิริยากับสารละลายกรดไดโนโตรซาลิกไซคลิก ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เกิดเป็นผลิตภัณฑ์สีส้มแดงที่สามารถติดตามได้ที่ความยาวคลื่น 500 นาโนเมตร

การหาปริมาณอัลบูมินนั้นสามารถทำได้โดยสร้างกราฟมาตรฐาน ซึ่งมีช่วงความเป็นตรงเท่ากับ 0-50 มิลลิกรัมต่อลิตรและจากการหาสภาวะที่เหมาะสมทำให้ได้คุณลักษณะเด่นของวิธีการตรวจวัดอัลบูมินครั้งนี้ ค่าขีดจำกัดต่ำสุดของการตรวจวัดเท่ากับ 4.5 มิลลิกรัมต่อลิตร สำหรับความเที่ยงของวิธีประเมินจากค่า RSD ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.4 % และความแม่นยำของวิธีประเมินได้จากค่าร้อยละการวิเคราะห์หาคืนกลับ (%recovery) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 94.5-107.2 %

การหาปริมาณครีอะตินินในตัวอย่างปัสสาวะก็ยังคงใช้วิธีเทียบกับกราฟมาตรฐานซึ่งมีช่วงความเป็นเส้นตรงเท่ากับ 0-500 มิลลิกรัมต่อลิตรสำหรับคุณลักษณะเด่นของการตรวจวัดปริมาณครีอะตินินได้ผลดังนี้ ค่าขีดจำกัดต่ำสุดของการตรวจวัดเท่ากับ 45.9 มิลลิกรัมต่อลิตรสำหรับความ

เที่ยงของวิธีประเมินจากค่า RSD ซึ่งมีค่าเท่ากับ 5.1% และความแม่นยำของวิธีประเมินได้จากค่าร้อยละการวิเคราะห์ที่คืนกลับ (%recovery) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 102.3-126.8%

การหาปริมาณกลูโคสในตัวอย่างปัสสาวะใช้วิธีมาเทียบกับกราฟมาตรฐาน เช่นเดียวกันกับอัลบูมินและครีอะตินิน โดยกราฟมาตรฐานของกลูโคสมีช่วงความเป็นเส้นตรงเท่ากับ 300-900 มิลลิกรัมต่อลิตรสำหรับคุณลักษณะเด่นของการตรวจวัดปริมาณครีอะตินินได้ผลดังนี้ ค่าขีดจำกัดต่ำสุดของการตรวจวัดเท่ากับ 132.3 มิลลิกรัมต่อลิตร สำหรับความเที่ยงของวิธีประเมินจากค่า RSD ซึ่งมีค่าเท่ากับ 6.7 % และความแม่นยำของวิธีประเมินได้จากค่าร้อยละการวิเคราะห์ที่คืนกลับ (%recovery) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 118.0-159.1%

การเปรียบเทียบปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสในตัวอย่างปัสสาวะของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ได้จากวิธี CIA กับวิธีการวิเคราะห์จากโรงพยาบาลพบว่า ความเข้มข้นของอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคส ในบางตัวอย่างมีค่าใกล้เคียงกัน แต่ส่วนใหญ่ไม่ใกล้เคียงกัน อาจจะเนื่องจากวิธีการวิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสด้วยวิธีของโรงพยาบาลนั้น ผลการวิเคราะห์เทียบกับสารละลายมาตรฐานเพียงความเข้มข้นเดียว และเป็นการวิเคราะห์ผลเพียงครั้งเดียวไม่ได้ทำซ้ำ

ระบบ CIA แบบขนานที่ได้พัฒนาขึ้นมาใหม่นั้นสามารถที่วิเคราะห์หาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสได้ภายในคราวเดียวกัน สารละลายตัวอย่างและสารเคมีที่ใช้ในการเกิดปฏิกิริยาทั้งหมดนั้นถูกนำเข้าสู่ระบบได้พร้อมกัน และใช้ปริมาณสารเคมีในการวิเคราะห์ต่อครั้งในปริมาณที่น้อย (เพียง 2.0 มิลลิลิตร) ระบบการทำงานทำได้อย่างอัตโนมัติและมีความรวดเร็วในการวิเคราะห์ (12 ตัวอย่างภายใน หนึ่งชั่วโมง) ซึ่งอาจเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะนำวิธีที่ได้พัฒนาขึ้นมาหาปริมาณอัลบูมิน ครีอะตินิน และกลูโคสในปัสสาวะในลักษณะของ Point-of-care testing

ปริมาณอัลบูมิน และครีอะตินินที่ตรวจพบ สามารถบ่งบอกพยาธิของไตว่าเสื่อมหรือไม่ และปริมาณกลูโคสที่ตรวจพบนั้นสามารถบ่งบอกถึงสาเหตุการเสื่อมของโรคไตได้ โดยผู้ป่วยโรคไตที่มีปริมาณกลูโคสในปัสสาวะสูง มักจะป่วยเป็นโรคเบาหวานมาก่อน เป็นระยะเวลานาน ซึ่งเป็นกรณีที่จะกล่าวว่าผู้ป่วยมีอาการโรคไตจากเบาหวาน (Diabetic nephropathy)

ระบบ CIA แบบขนานที่ได้พัฒนาขึ้นมามุ่งหวังที่จะให้การตรวจสุขภาพเข้าสู่ประชากรทุกระดับในประเทศ โดยเฉพาะประชากรที่อยู่ในชนบท สามารถที่จะเฝ้าระวังและติดตามโรคไตและโรคเบาหวานได้อย่างทันที่

เอกสารอ้างอิง

- [1] W.Thaidhaniswanya, W. Wongsankakorn and W. Leowattana, *Siriraj Hosp Gaz.*44(1992), pp. 503-508
- [2] สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, *สาระสุขภาพ*, ปีที่ 2 ฉบับที่ 14
- [3] K. Watla-iad, T. Sakai, N. Teshima, S. Katoh and K. Grudpan, *Anal. Chim. Acta.* 604 (2007), pp. 139-146.
- [4] W. Siangproh, N. Teshima, T. Sakai, S. Katoh and O. Chailapakul, *Talanta.* 79 (2009), pp. 1111-1117.
- [5] อ.นพ. อรรถพงษ์ วงศ์วิวัฒน์, การดูแลรักษาผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง ภาควิชาอายุรศาสตร์ Faculty of Medicine Siriraj Hospital คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
- [6] สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, *สาระสุขภาพ*, ปีที่ 2 ฉบับที่ 13
- [7] เกียรติ ตั้งสง่า. แนวทางการวินิจฉัย การป้องกันและการรักษาโรคไตจากโรคเบาหวาน. สำนักพัฒนาวิชาการแพทย์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. *โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด*. 2548; 23-43
- [8] รัตนา ฤทธิมัต, ปัสสาวะ, คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ, 2531
- [9] N.Choengchan, T. Mantim, K. Urisin, P. Wilairat and D. Nacapricha, *Cross Injection Analysis: A simple and Cost-effective Flow-base Technique*, the 14th International Conf. on Flow Injection Analysis, Germany, 2007
- [10] www.sithiphorn.com/newweb/newsletter/31-3-2005-1112256108.pdf
- [11] www.saneengineer.com
- [12] www.lks.ac.th/kuanjit/vboi.htm.
- [13] C. Jiang and L. Luo, *Anal.Chim Acta.* 506 (2004), pp. 171-175
- [14] X. Hou, X. Tong, W. Dong, C. Dong and S. Shuang, *Spectro.Acta part A.* 66 (2007), pp. 552-556.
- [15] S. Aoyagi, T. Iwata, T. Miyasaka and K. Sakai, *Anal. Chim. Acta.* 436 (2001), pp. 103-108.
- [16] S. Miki, T. Kaneta and T. Imasaka, *J. Chromatogr.* 759 (2001), pp. 337-342.
- [17] J.H. Contois, C. Hartigan, L.V. Rao, L.M. Snyder and M.J. Thompson, *Clin. Chim.* 367 (2006), pp.150-155.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

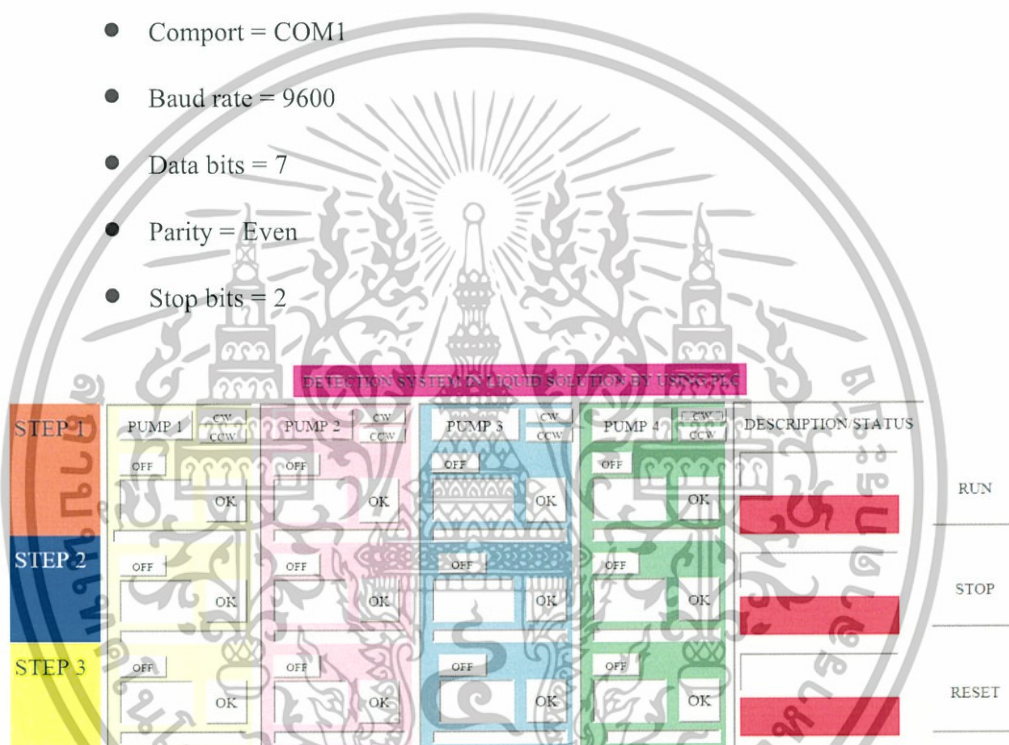
- [18] W.D. Comper, G. Jerums and T.M. Osicka, *J.Clin Bioc.* 37(2004), pp. 105-111
- [19] H. Yatzidis, *J. Clin. Chem.* 23/5(1977), pp. 811-812
- [20] G.C. Luca and B.F. Reis, *Spec. Acta. Part A.* 60 (2004), pp. 579-583.
- [21] F.L. Rodkey, *Clin. Chem.* 11 (1965), pp. 478-487.
- [22] B.T. Doumas, W.A. Watson and H.G. Biffs, *Clin.Chim.* 258 (1997), pp. 21-30.
- [23] K.H. Schosinsky, M. Vargas, A.L. Esquivek and M.A. Chavarria, *Clin.Chem.* 33(2) (1987), pp. 223-226.
- [24] D.A.M. Zaia, F.R. Marques and T.B.V. Zaia, *Braz. Arch. Biol.* 48 (2005), pp. 385-388.
- [25] T. Sakai, Y. Kito, N. Teshima, S. Katoh, K. Watla-lad and K. Grudpan, *Flow Injec. Anal.* 24 (2007), pp 23-26.
- [26] H. Husdon and A. Ropopart, *Clin. Chim.* 14 (1968), pp. 222-238.
- [27] P.C. Falco, L.A.T. Genaro, S.M. Loret, F.B. Gomez, A.S. Cabeza and C.M. Legua, *Talanta.* 55 (2001), pp. 1079-1089.
- [28] T. Sakai, H. Ohta, N. Ohno and J. Imai, *Anal. Chim. Acta.* 308 (1995), pp. 446-450.
- [29] A.N. Araujo, J.L.F.C. Lima, B.F. Reis and E.A.G. Zagatto, *Anal. Chim. Acta.* 310 (1995), pp. 447-452.
- [30] Y. Shi and S. R. Crouch, *Anal.Chim.Acta.* 381(1999), pp. 165-173.
- [31] P. Kabasakalian, S. Kalliney and A. Westcott, *Clin.Chem.* 20/5(1974), pp. 606-607.
- [32] T. Santoni, D. Santianni, A. Manzoni, S. Zanardi and M. Mascini, *Talanta.* 44(1997), pp. 1573-1580.
- [33] Q. Zhao, R. Youan, C. L. Mo, Y. Q. Chai and X. Zhao, *Chin. Chem. Letter.* 12(2004), pp. 208-211
- [34] Ala'ddin M, Almuaided and A. Townshend, *Anal. Chem. Acta.* 338(1997), pp. 149-154
- [35] X. Liu and E. H. Hansen, *Anal. Chem. Acta.* 326(1996), pp. 1-12
- [36] R. w. Min, J. Nielsen and J. Villadsen, *Anal. Chem. Acta.* 312(1995), pp. 149-156
- [37] G.L. Miller, *Anal Chem.* 31(1959), pp. 426-428
- [38] J.B. Sumner, *J. Biol. Chem.* (1921), pp. 5-9
- [39] J.B. Sumner, *J. Biol. Chem.* 62(1924), pp. 287-290
- [40] P. C-Macias, L. H-Garciadiego and H. G-Ruiz, *J. Food Chem. And Toxi.* 66(2001), pp. 407-411
- [41] Z. Zhang and Z. Fan, Mater thesis of Shaanxi Normal University, China

ภาคผนวก ก

ขั้นตอนและวิธีการใช้โปรแกรมควบคุมการทำงานของปั๊ม

1.เปิดหน้าจอควบคุมกระบวนการซึ่งพัฒนาขึ้นจากโปรแกรม Visual basic 6.0 ซึ่งมีหน้าจอลักษณะดังรูป โดยจะต้องทำการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์กับเครื่อง PLC เข้ากันด้วยพอร์ตอนุกรม RS-232 และตั้งค่าพอร์ต โดยการคลิกขวา My Computer -> Properties -> Hardware -> Device Manager -> Ports(COM&LPT) แล้วเลือกอุปกรณ์และตั้งค่าดังนี้

- Comport = COM1
- Baud rate = 9600
- Data bits = 7
- Parity = Even
- Stop bits = 2

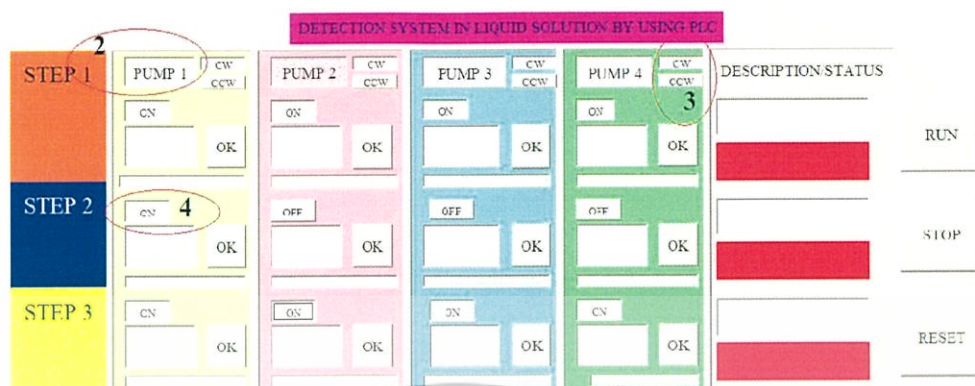

รูปที่ ก.1 แสดงหน้าจอ GUI เมื่อเปิดโปรแกรมขึ้นมา

2. กำหนดปั๊มที่ต้องการใช้งาน โดยการกดเลือก PUMP ที่ต้องการจะใช้งาน
3. กำหนดทิศทางการหมุนของปั๊มแต่ละตัว โดย

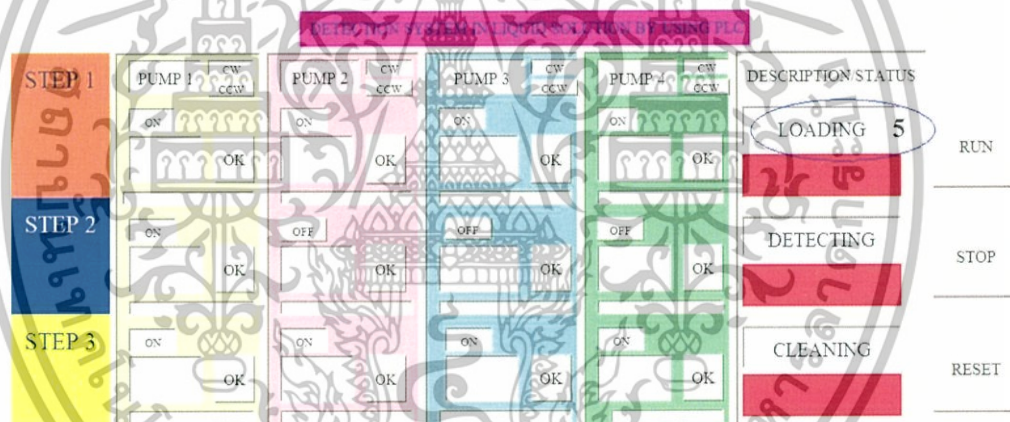
- CW = ทิศทางตามเข็มนาฬิกา (Clockwise)
- CCW = ทิศทางทวนเข็มนาฬิกา (Counterclockwise)

4. กำหนดการทำงานของปั๊มในแต่ละขั้นตอนของการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดให้ปั๊มหมุน หรือปั๊มหยุดหมุน โดยถ้าต้องการให้ปั๊มหมุนให้คลิกปุ่มให้เปลี่ยนเป็น ON ถ้าไม่ต้องการให้หมุนก็ให้คงสถานะเป็น OFF ตามรูปที่ ก.2

รูปที่ ก.2 การตั้งค่าต่างๆในการควบคุมปั๊ม

5. กำหนดคำอธิบายสถานะสำหรับแต่ละขั้นตอนการทำงานของปั๊ม เช่น loading reagent, Detecting, Cleaning เป็นต้น ดังรูปที่ ก.3

รูปที่ ก.3 การกำหนดสถานะในแต่ละขั้นตอน

6. ป้อนค่าเวลาสำหรับการควบคุมในแต่ละขั้นตอนของปั๊ม โดยที่

ปั๊มที่ 1 ใช้สำหรับดูดสารละลายตัวพา

ปั๊มที่ 2 ใช้สำหรับสารละลายตัวอย่าง

ปั๊มที่ 3 ใช้สำหรับสารเคมี

ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นตอนการนำสารตัวอย่างและสารเคมีเข้าสู่ระบบใช้ป้อนค่าต่างดังนี้

ปั๊มที่ 1 คลิก ON และป้อนค่าเวลา 5000

ปั๊มที่ 2 คลิก ON และป้อนค่าเวลา 30

ปั๊มที่ 3 คลิก ON และป้อนค่าเวลา 5000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นตอนการตรวจวัดป้อนค่าต่าง ดังนี้

ปั๊มที่ 1 คลิก ON และป้อนค่าเวลา 5000

ปั๊มที่ 2 คลิก OFF และป้อนค่าเวลา 250

ปั๊มที่ 3 คลิก OFF และป้อนค่าเวลา 250

ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นตอนการล้างสารของตัวอย่างป้อนค่าต่างๆดังนี้

ปั๊มที่ 1 คลิก ON และป้อนค่าเวลา 5000

ปั๊มที่ 2 คลิก ON และป้อนค่าเวลา 20

ปั๊มที่ 3 คลิก OFF และป้อนค่าเวลา 20

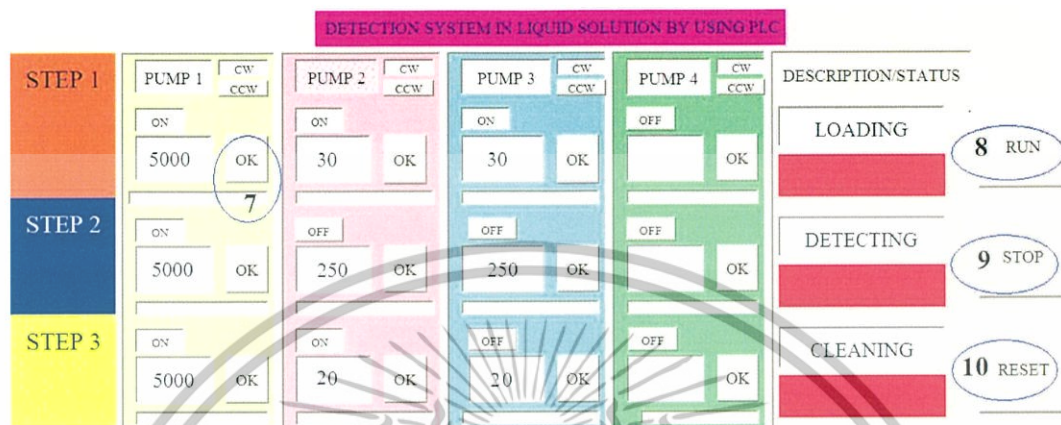
โดยที่ปั๊มที่ 2 - 4 เมื่อทำงานเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3 แล้วจะวนกลับมาทำที่ขั้นตอนที่ 1 ต่อไป จนกว่าปั๊มที่ 1 จะทำงานจนเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3 ทุกปั๊มจึงจะหยุดการทำงานทั้งหมดไม่ว่าปั๊มที่ 2 - 4 จะยังคงทำงานอยู่ที่ขั้นตอนไหนก็ตาม การป้อนค่าต่างแสดงดังรูปที่ ก.4

DETECTION SYSTEM ON LIQUID SOLUTION BY USING PLC														
STEP	PUMP 1	CW	CCW	PUMP 2	CW	CCW	PUMP 3	CW	CCW	PUMP 4	CW	CCW	DESCRIPTION	STATUS
STEP 1	ON			ON			ON			OFF			LOADING	RUN
	5000	OK		30	OK		30	OK		OK				
	6													
STEP 2	ON			OFF			OFF			OFF			DETECTING	STOP
	5000	OK		250	OK		250	OK		OK				
STEP 3	ON			ON			OFF			OFF			CLEANING	RESET
	5000	OK		20	OK		20	OK		OK				

รูปที่ ก.4 การป้อนค่าเวลาให้กับปั๊ม

- คลิกปุ่ม OK เพื่อทำการส่งค่าต่างๆไปยัง PLC เพื่อทำการเก็บค่าและคำนวณค่าเอาไว้
- คลิกปุ่ม RUN เพื่อทำการสั่งการทำงานของระบบ
- คลิกปุ่ม STOP เพื่อทำการหยุดกระบวนการทำงานต่างๆ ทั้งหมด โดยเมื่อคลิกปุ่มนี้แล้ว จะไม่สามารถคลิกปุ่ม RUN เพื่อให้กระบวนการทำงานต่อไปได้อีก

10. คลิกปุ่ม RESET เพื่อทำการเคลียร์ค่าต่างๆ ทั้งหมด ซึ่งจะต้องคลิกปุ่มนี้ทุกครั้งที่เกิดกระบวนการ ไม่ว่าจะป็นหลังจากการคลิกปุ่ม STOP หรือจะเป็นการสิ้นสุดกระบวนการทำงานเมื่อปั๊มที่ 1 ทำงานเสร็จสิ้น

รูปที่ ก.5 การสั่งการทำงานของกระบวนการ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นางสาวแพรวพรรณ อินโปธา
วัน เดือน ปีเกิด 17 มกราคม 2529 ที่เชียงใหม่
ที่อยู่ 104/3 นวมินทร์ 91 ถนน นวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม
กรุงเทพฯ 10240 โทร 0-2379-0914
ประวัติการศึกษา 2551 วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเคมีอุตสาหกรรม-เครื่องมือวิเคราะห์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ความชำนาญเฉพาะด้าน 1.) เครื่องมือวิเคราะห์ทางด้าน สเปกโทรโฟโตเมทรี
2.) เทคนิคการวิเคราะห์สารที่อาศัยการไหลของของเหลวภายในท่อ
ขนาดเล็ก (Flow injection analysis)
ประสบการณ์การทำงานและผลงานวิจัย
พ.ศ. 2552 ตีพิมพ์วารสารงานประชุมวิชาการ pacon 2010 ในหัวข้อ
“Selective determination of acetaldehyde in beverage by
gas-diffusion flow injection method” จังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย
พ.ศ. 2553 นำเสนอผลงานวิจัยในงานประชุมวิชาการ pacon 2011 ในหัวข้อ
“Parallel Cross Injection Analysis System for Determination of
Albumin and Creatinine in urine” จังหวัดกรุงเทพฯ ประเทศไทย
พ.ศ. 2553 นำเสนอผลงานวิจัยในงานประชุมวิชาการ ICAS 2011 ในหัวข้อ
“Naked Eye Detection of Albumin for Screening of
Microalbuminuria” เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น